

M ap li nèt ale

Liv mèt la – #3



**Dezyèm
ane**



USAID | AYITI
ÈD PÈP AMERIKEN



Ministère de l'Éducation Nationale
et de la Formation Professionnelle

Remèsiman espesyal

Metòd « M ap li nèt ale » se rezilta èd pèp ameriken an bay Ministè Edikasyon Nasyonal ak Fòmasyon Pwofesyonèl (MENFP) pa mwayen pwojè ToTAL (Tout Timoun Ap Li). Se RTI Entènasyonal k ap egzekite l pou USAID/ Ayiti.

Metòd « M ap li nèt ale, 2èm ane » a te jwenn konkou anpil moun pou l ka rive reyalize. Yo te pote kontribisyon yo nan konsepsyon ak elaborasyon materyèl la, nan fason yo te soutni travay la ak nan konsèy yo te bay. Se poutèt sa n ap remèsye espesyalman :

Moun ki te patisipe nan elaborasyon ak konsepsyon materyèl la :

- Marie-Jeanne Léo LOUIS-CHARLES, Spécialiste du développement des matériels de Créole, USAID/ RTI/ ToTAL
- Reginald Calixte BRICE, Educateur, Consultant, USAID/ RTI/ ToTAL
- Jovany VINCENT, Educateur/ Consultant, USAID/ RTI/ ToTAL
- Standley KETAN, Educateur/ Consultant, USAID/ RTI/ ToTAL
- Stéphanie-Ingrid R. MOLEON, Educatrice/ Consultant, USAID/ RTI/ ToTAL
- Walph Ferentzi YOUYOU, Educateur/ Consultant, USAID/ RTI/ ToTAL
- Marky JEAN-PIERRE, Consultant, RTI
- Emmanuel Michel BAZILE, Expert Linguiste, Ancien DG du MENFP, Consultant, USAID/ RTI (Editing)
- Pierre Michel LAGUERRE, Expert Linguiste, Ancien DG du MENFP, Consultant, USAID/ RTI (Editing)
- Jerry Rosembert MOISE et Mitchell Pierre, Illustrateurs, Consultants, USAID/ RTI/ToTAL

Moun ki te soutni ak bay konsèy

- Loretta GARDEN, USAID
- Fabiola LOPEZ-MINATCHY, USAID
- Hervé JEAN-CHARLES, USAID
- Ronald JEAN-JACQUES, COP, RTI/ ToTAL
- Andrew JOHNSTON, DCOP, RTI/ ToTAL
- Mary DENAUW, Consultant, USAID/ RTI
- Laurette CUPIDON, Curriculum Development Manager, RTI/ ToTAL
- Josette GABOTON, Consultant, DEF/ EPT-BM
- Lionel HOGU, Consultant, DEF/ MENFP
- Françoise BENOÎT, DFP/ MENFP
- Zulda DUBOIS, DFP/ MENFP
- Volvick Germain CHARLES, Directeur, DEF/ MENFP

- Claudin SAINT- JOUR, Chef de service du Curriculum et formation, DEF, MENFP
- Jean Wilner Janvier (DEF/ MENFP)
- Chantal Roques (Consultante au MENFP)
- Claude Hebert Antoine (FONHEP)
- Jean Julien Ladouceur (CEEC)
- Jocelyne Trouillot (Université Caraïbe)
- Darline Alexis (Université Quisqueya)

Moun ak lekòl ki te ede nan pilotaj pwogram nan

- Jean-Baptiste Michel BEL
- Filocie JEAN
- Roseline DORMÉUS
- Ezechias VILUS
- Damas AUGUSTIN
- Emmanuel FILIPPI
- Dieudonne JOSEPH
- Jean Daniel CLEDOR
- Alius JOSEPH

	<i>Ecole</i>	<i>Departement</i>	<i>Commune</i>	<i>Nom Du Directeur</i>
1	Ecole Lumière Divine	Nord	Quartier Morin	Pierre Arnol
2	Ecole Nationale de Quartier Morin	Nord	Quartier Morin	Augustin Suza
3	Ecole Nationale Serge Luckecsy	Nord		Carole Antoine
4	Ecole Nationale Galman du Plat	Nord	Quartier Morin	Bernadette Magloire
5	Ecole Nationale Marcelin Prophète G. du Plat	Nord	Quartier Morin	Jasmine Magloire
6	Institut Scheche	Nord	Limonade	Modelaire Elminor
7	Ecole Maria Montessori	Nord	Limonade	Gesner Dieudonne
8	Ecole Eben-Ezer de Limonade	Nord	Limonade	P. Jecton Cerant
9	E.N.A.L.M Sabanon	Nord	Limonade	Jany Charles
10	Collège Evangélique Nouvelle Espérance	Nord	Limonade	René Julcoeur
11	Oeuvre humanitaire de Bois de Lance	Nord	Limonade	Décès Bien-Aimé
12	Ecole Nationale Eudes Jn Baptiste	Nord	Limonade	Jean Marie Charles
14	Ecole Nationale Claudius Codada	Nord	Limonade	Obéi Tony
15	Ecole Nationale de Cahess	Nord-Est	Caracol	Morisseau Augustin
16	S.E.H	Nord-Est	Caracol	Jean Mirvil
17	Rayaume des Petits	Nord_Est	Trou du Nord	Marseille Vernet
18	Ecole Nationale Jn Price Mars	Nord-Est	Trou du Nord	Eline Saint-Cléris
19	Ecole Nationale de Garcin	Nord-Est	Trou du Nord	Pierre Harry Jean Baptiste
20	Ecole Nationale de Devarenes	Nord-Est	Trou du Nord	Ida Fénélius
21	Collège Eben-Ezer de Trou-du-Nord	Nord-Est	Trou du Nord	Fellippe Elie
22	Nationale de Pister	Nord	Limonade	Moise Lesly

Premye koze	3	Leson 122	154
Alfabè.....	17	Leson 123	159
Konsèy pou mèt yo.....	19	Leson 124	165
Leson 96	20	Leson 125	170
Leson 97	25	Leson 126	175
Leson 98	30	Leson 127	180
Leson 99	36	Leson 128	185
Leson 100	43	Leson 129	190
Leson 101	47	Leson 130	195
Leson 102	52	Leson 131	200
Leson 103	57	Leson 132	205
Leson 104	64	Leson 133	210
Leson 105	71	Leson 134	215
Leson 106	75	Leson 135	220
Leson 107	80	Leson 136	225
Leson 108	85	Leson 137	230
Leson 109	90	Leson 138	235
Leson 110	95	Leson 139	240
Leson 111	100	Revizyon Leson 140	245
Leson 112	105	Revizyon Leson 141	250
Leson 113	110	Revizyon Leson 142	256
Leson 114	115	Revizyon Leson 143	260
Leson 115	120	Revizyon Leson 144	266
Leson 116	125	Revizyon Leson 145	270
Leson 117	131	Revizyon Leson 146	276
Leson 118	137	Revizyon Leson 147	280
Leson 119	141	Revizyon Leson 148	286
Leson 120	145	Leson 149	291
Leson 121	149	Leson 150	295

Premye koze

Pwogram ToTAL (**Tout timoun ap li**) jwenn finansman nan men USAID pou kore Ministè Edikasyon Nasyonal ak Fòmasyon Pwofesyonèl (MENFP) nan efò l ap fè pou amelyore konpetans lekti elèv ki nan premye sik lekòl fondamantal.

Metòd « **M ap li nèt ale** » a se yon metòd ansèyman lekti ki itilize lang kreyòl pou devlope konpetans lekti elèv yo. Li pèmèt timoun yo aprann li ak ekri byen. Li chita sou senk poto mitan : konsyans fonemik, prensip alfabè, fliyidite, vokabilè ak konpreyansyon. Poto mitan sa yo ap ede timoun yo konprann, reflechi epi eksprime lide yo sou sa yo li.

Metòd la respekte objektif Ministè a (MENFP) defini nan kourikoulòm premye sik lekòl fondamantal la pou ansèyman kreyòl.

I. Demach pedagogik

Metòd « **M ap li nèt ale** » a chita sou prensip pedagogi aktiv. Sa vle di li suiv yon apwòch patisipativ kote pwosesis ansèyman-aprantisaj la santre sou elèv yo. Yon apwòch konsa fasilite entèraksyon pwofesè-elèv, elèv-elèv. Konsa elèv yo vin premye aktè nan pwosesis aprantisaj la. Sa pèmèt yo aprann pi byen epi devlope kapasite pou yo sèvi ak konesans yo.

Pou apwòch patisipativ sa a fonksyone byen nou itilize plizyè estrateji, tankou :

1. Modelizasyon

Li pèmèt anseyan an bay egzanp, akonpaye elèv yo anvan li ba yo chans fè egzèsis poukont yo. Li genyen yon entwodiksyon, yon modèl (tou pam), yon egzèsis sou kontwòl anseyan an (ann fè l ansanm) ak yon egzèsis san kontwòl anseyan an (tou pa nou).

2. Kòmantè sou fòmasyon/ Fidbak

Nan metòd **M ap li nèt ale** a li enpòtan anpil pou anseyan yo toujou pran tan pou yo fè kòmantè pou elèv yo sou sa yo aprann. Kòmantè anseyan an bay pandan fòmasyon an gen rapò egzakteman ak sa yon elèv fè byen oubyen sa li pa fin fè byen.

3. Travay de pa de

Youn nan estrateji ki enpòtan nan metòd la se travay de pa de. Sa pèmèt timoun yo aprann dyalog ak kamarad yo sou yon kesyon mèt la poze. Sa fè plis elèv patisipe nan aktivite yo.

II. Jan metòd la aplike

Nan aplikasyon metòd sa a n ap itilize twa dokiman : gid mèt, liv elèv ak kaye egzèsis. Twa dokiman sa yo mache ansanm.

1. Gid mèt la

Nan gid mèt la nou jwenn 150 leson antou ki repati an 3 tò. Nan chak tò yo nou itilize yon seri estrateji pou konpreyansyon nan lekti. Chak estrateji jwe yon wòl espesifik nan pwosesis aprantisaj la. Estrateji yo ede elèv yo : devlope imajinasyon yo (**vizyalizasyon, prediksyon**), jwenn enfòmasyon (**eksplisit, enplisit**), dekouvri rapò **pwonon/ detèminan posesif genyen ak non**, jwenn lòd kwonolojik ak karaktè pèsonaj nan yon istwa (**sekans, karaktè pèsonaj**).

Men ki sa n ap jwenn anndan chak tò m :

a. Premye tò m nan gen 45 leson :

- 20 leson vizyalizasyon
- 20 leson pediksyon
- 5 leson revizyon.

b. Dezyèm tò m nan gen 50 leson :

- 10 leson enfòmasyon eksplisit
- 15 leson enfòmasyon enplisit (enferans)
- 15 leson pwonon/ detèminan posesif
- 10 leson revizyon

c. Twazyèm tò m nan gen 55 leson :

- 20 leson sekans
- 20 leson karaktè pèsonaj
- 15 leson revizyon

N.b.- Anplis estrateji nou sot site yo, nou devlope 6 leson sou teyat. Objektif leson sa yo se : devlope langaj elèv yo, ankouraje kreyativite ak dekouvri talan yo.

2. Liv elèv

Nan liv elèv la nou jwenn 150 leson antou. Leson yo koresponn ak estrateji ki devlope nan gid mèt la. Men ki jan leson yo òganize nan liv la :

- Tèm leson an
- Kontin/ devinèt
- 2 ti desen ki mache ak tèm nan oubyen ak istwa a
- Liy zaboka a pou lekti mo
- Liy melon pou lekti fraz
- Liy kreyon pou revizyon mo
- Liy gòm pou revizyon fraz
- Istwa a ak kesyon yo
- Desen ki mache ak istwa a

3. Kaye egzèsis

Kaye egzèsis a genyen divès kalite egzèsis ki koresponn ak estrateji ki devlope nan gid mèt la. Egzèsis sa yo bay elèv yo posiblite aplike nosyon yo aprann nan leson yo. Pi fò egzèsis yo fèt sou vokabilè, ekriti ak pwodiksyon.

III. Evalyasyon

Nan metòd **M ap li nèt ale** a nou itilize evalyasyon fòmativ. Li fèt 3 fason.

a. Nan chak leson, pwofesè a bay fdbak pou apresye epi korije travay elèv yo pandan tout pwosesis ansèyman an.

b. Apre chak 5 leson, pwofesè a fè yon seri aktivite pou mezire nan ki nivo elèv yo konprann sa ki fèt nan leson an.

ch. Gen 4 peryòd revizyon. Nan yo chak, pwofesè a ap jwenn yon seri egzèsis ki ba li mwayen pou li mezire pèfòmans elèv yo apre yon kantite leson.

IV. Tablo pwogresyon Tòm 3

TABLO PWOGRESYON TÒM 3					
Estrateji	Leson	Tèm/ valè	Vokabilè	Tit istwa	Sa ki nan leson an
SEKANS	96	M ap mete lajwa nan katye mwen	Kont, anbyans, rakonte, fèt, reyini, wonn	Katye zanfan	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annnantye, Koute epi reponn kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	97	Nou tout ka mete men pou nou fè katye nou vin pi bèl	Chokola, chodyè, kafe, manje, kuit, katye, fèt, kolezepòl	Konn viv	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	98	Lè mwen bay ak tout kè m, mwen ka resevwa sa mwen pa t espere	Anivèsè, gato, dekore, òganize, envite, zanmi	Yon anivèsè	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annnantye, Koute epi reponn kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	99	M ap byen prepare tout sa m ap fè	Nwèl, komite, lavèy, achte, kòb, epòk	Nwèl rive	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.

TABLO PWOGRESYON TÒM 3

SEKANS	100	Respè youn pou lòt pa gate zanmi	Wotè, ekip, baskètbòl, lodyans, kapitèn, onèt, kamyon, kawoutchou, eklate, dejante, teste, pàn	1. Amitye se bèl bagay 2. Yon kawotcho umann onèt	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Koute istwa annantye/ Premye istwa a, Koute istwa annantye, Pataje sa nou koute, Koute epi reponn kesyon, Koute istwa annantye/ Dezyèm istwa a, Koute istwa annantye, Pataje sa nou koute, Koute epi reponn kesyon, Kesyon/ Evalyasyon, Koute kesyon pou reponn ak pous, Egsèsis nan kaye ekriti, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	101	Mwen dwe panse ak lòt yo	Bouyi, labouyi, mayi, bòl, farin, vann	Mayi bouyi	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	102	Souri m montre mwen gen bon jan	Mache, machandiz, kliyan, achte, sanble, rankontre, kontan	Yon bon machann	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annantye, Koute epi reponn kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	103	M ap manje tout sa ki fèt ak mayi	Chanmchanm, pilon, prepare, griye, pile, mezire	Yon bon chanmchanm	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.

TABLO PWOGRESYON TÒM 3

SEKANS	104	M ap pare tout zafè m anvan lè pou mwen pa anreta	Pare, sipriz, egzamen, kesyon, korije, konpoze, etidye, nòt, plim, kaye	Toujou pare	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annantye, Koute epi reponn kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	105	Mwen respekte prensip lekòl mwen	Sekle, zèb, dyare, dezidrate, lave, men, klòch, sonnen, ran, silans, prensip, respekte	1. Lave men 2. Lekòl Kasann nan	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Koute istwa annantye/ Premye istwa a, Koute istwa annantye, Pataje sa nou koute, Koute epi reponn kesyon, Koute istwa annantye/ Dezyèm istwa a, Koute istwa annantye, Pataje sa nou koute, Koute epi reponn kesyon, Kesyon/ Evalyasyon, Koute kesyon pou reponn ak pous, Egzèsis nan kaye ekriti, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	106	M ap eseye jiskaske mwen reyisi	Domaj, dirije, defi, bekàn, pedale, aprann, monte, tonbe	De gidon	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.

TABLO PWOGRESYON TÒM 3

SEKANS	107	Mwen pa twò prese, m ap tann lè mwen	Pechè, zouti, zen, liy, kenbe, pwason, kannòt	Layens, yon gran pechè	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annnantye, Koute epi reponn kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	108	M ap ede ak respekte timoun ki pi piti pase m	Annuie, fache, soutni, frappe, jenou ede	Ari gen fason li	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	109	Jwèt se jwèt, mwen p ap mande goumen si mwen pèdi	Kous, move, cheval, milèt, trase, kouri, rive, genyen	Kous cheval ak milèt	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annnantye, Koute epi reponn kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.

TABLO PWOGRESYON TÒM 3

SEKANS	110	M ap vwayaje ale nan lòt zòn pou mwen dekouvri peyi m	Chanpyona, foutbòl, fanatik, gòl, elimine, abit, vwayaje, estasyon, malèt	1. Yon chanpyona foutbòl 2. Jak ap vwayaje	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Koute istwa annantye/ Premye istwa a, Koute istwa annantye, Pataje sa nou koute, Koute epi reponn kesyon, Koute istwa annantye/ Dezyèm istwa a, Koute istwa annantye, Pataje sa nou koute, Koute epi reponn kesyon, Kesyon/ Evalyasyon, Koute kesyon pou reponn ak pous, Egsèsis nan kaye ekriti, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	111	Zwazo ak flè se riches lanati	Kolonn, nich, wanganègès, branch, flanbwayan, ponn	Wanganègès	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	112	Mwen ede moun ki nan bezwen	Malad, kabann, komisyon, boutik, papye, bliye, deplase, felisite	Yon komisyon	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annantye, Koute epi reponn kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	113	Mwen p ap bati kay mwen nenpòt kote	Bòs, fouye, fondasyon, mason, bati, kay, blòk, kouvri, satisfè	Yon bon bòs	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.

TABLO PWOGRESYON TÒM 3

SEKANS	114	Mwen p ap gaspiye dlo	Tiyo, gaspiye, bokit, dlo, vini, enpòtan, lave, siveye	Dlo se richès	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Koute istwa annantye/ Premye istwa a, Koute istwa annantye, Pataje sa nou koute, Koute epi reponn kesyon, Koute istwa annantye/ Dezyèm istwa a, Koute istwa annantye, Pataje sa nou koute, Koute epi reponn kesyon, Kesyon/ Evalyasyon, Koute kesyon pou reponn ak pous, Egsèsis nan kaye ekriti, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	115	Mwen p ap pran anyen nan jaden yon moun si li pa ban mwen pèmision	Keyi, gòl, mango, lakou, Jij, diskisyon, jjman, mèg, plim	1. Andre ap keyi mango 2. Kaw ak Zòtolan	Devinèt, Ribrik « Di sa n panse » (kominikasyon oral), Marye son pou fòme mo, Li mo vit, Ekri mo ak son, Ekri mo vit, Li epi kopye fraz, Aktivite Revèy, Vokabilè, Vizyalizasyon, Koute istwa pou reponn kesyon (ekout/ konpreyansyon), Evalyasyon, Sa nou te aprann nan leson jodi a (rapèl)
KARAKTÈ	116	M ap kenbe pwomès mwen	Modèl, twal, koud, mezi, tay, sèso, près, pann	Manno, yon bòs tout bon	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	117	Mwen p ap jwe nenpòt kote	Lago, kache, tamaren, pyebwa, pwoteje	Lago kache	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annantye, Koute epi reponn kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.

TABLO PWOGRESYON TÒM 3

KARAKTÈ	118	M ap pran tout prekosyon lè gen move tan	Fawouche, ouragan, konsantre, soufle, branch, kase, derasinen, zèb	Ti van	Kontin, Di sa n panse, Li mo vit, Li fraz, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Sekans nan istwa, Sekans nan istwa, Dekouvri mo kle sekans yo, Idantifye sekans nan istwa, Toujou sonje, Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	119	M ap pwoteje tout sa ki sou plas yo	-	Teyat	Kontin, Di sa n panse, Jwe wòl nan pyès teyat, Toujou sonje, Koute pou nou konprann, Pataje sa nou koute, Li istwa a ansanm, Li istwa a de pa de, Jwe istwa a de pa de, Jwe pyès teyat la, Kesyon/ Evalyasyon, Koute byen epi reponn ak pous, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	120	M ap pwoteje tout sa ki sou plas yo	-	Teyat	Kontin, Di sa n panse, Jwe wòl nan pyès teyat, Toujou sonje, Koute pou nou konprann, Pataje sa nou koute, Li istwa a ansanm, Li istwa a de pa de, Jwe istwa a de pa de, Jwe pyès teyat la, Kesyon/ Evalyasyon, Koute byen epi reponn ak pous, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	121	M ap respekte sa zanmi mwen yo panse	Antouraj, saj, bab, baton, boude, rezoud, pwoblèm	Yon granmoun saj	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annantye, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	122	Malgre difikilte, m ap toujou fè efò	Inondasyon, cheve, kannèl, lespwa, souri, toubote	Mariliz	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.

TABLO PWOGRESYON TÒM 3

KARAKTÈ	123	Mwen ta renmen brav menm jan ak endyen yo	Anakawona, endyen, vanyan, brav, Kawonabo, lestomak, pwezi, chante	De endyen san parèy	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annnantye, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	124	M ap ede moun nan zòn mwen	Konbit, chari, chèf, ponyèt, won, zòn, wou	Yon ansyen chèf konbit	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	125	M ap travay pou mwen ka reyisi	Atelye, siye, goyin, rabo, planch, Bòs	Yon jèn gason travayè	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annnantye, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	126	M ap apresye travay kiltivatè yo	Biznismann, zegwi, chankre, kanton, debake, pwodui, peyizan	Yon gwo biznismann	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	127	M ap pran prekosyon lè m ap travèse lari	Chofè, chòv, kamyonèt, volan, pasaje, klaksòn, travèse, pridan	Malè pa gen klaksòn	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annnantye, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.

TABLO PWOGRESYON TÒM 3

KARAKTÈ	128	M ap jwe ak bèt lakay mwen yo	Foule, pwoteje, kout, boul, mòde, agoch, adwat	Ti chen Bòb la	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	129	Plant yo fè m respire byen, m ap toujou pran swen yo	Jansiv, angrè, pepinyè, awozwa, rache, respire, wouze, plant	Janèt ak plant yo	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa, Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annnantye, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	130	M ap fè desen tout bèl bagay ki gen nan peyi mwen	Penso, penti, atis, pent, desine, desen, tablo, galri	Yon atis pent	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	131	Mwen bezwen atansyon ak pwoteksyon	Sou biskèt, kapon, marenn, imajine, kalite, fènwa, rezon, soulaje	Beti, yon ti fi kapon	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annnantye, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	132	Mizik se bèl bagay. M ap aprann jwe yon enstriman mizik	Mizisyen, enstriman, gita, mikro, batri, mizik, bravo, felisite	Makso, yon bon mizisyen	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa, Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.

TABLO PWOGRESYON TÒM 3

KARAKTÈ	133	Tout vwazen ap ede mwen paske mwen gen bon jan	Labank, kès, jwaye, lapenn, souri, aji, mwayen, bouk	Bonjan, yon ti gason souriyan	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annnantye, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	134	Agwonòm yo enpòtan anpil nan agrikilti peyi mwen	Agwonòm, angrè, ponp, pwovens, kagou	Nadya, yon agwonòm avan lè	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
REVIZYON	135	M ap pran swen jwèt mwen yo	Sipriz, gaya, poupe, nounous, penyen, abiye, pi, kriye	Anèt chagren	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annnantye, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	136	M ap jwe foutbòl chak jou pou m ka vin pi fò	Gadyen, mens, make, choute, vole, konpliman	Yon jèn foutbolè	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	137	M ap aprann pataje sa mwen genyen ak lòt yo	Krèm, tèmòs, chich, flannen, mouch, poze, pouse, separe	Yon bon krèm	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annnantye, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.

TABLO PWOGRESYON TÒM 3

REVIZYON	138	M ap pran swen paran mwen yo lè yo malad	Pansman, anbilans, soup, soufri, gaz, anpare, lyann, pwawo	Woz, yon ti fi sansib	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	139	M ap fè efò pou kè mwen toujou kontan	Aransò, pate, marabou, lavant, siwo, pat, zonyon, tomat, fri, jèn	Yon bon machann pate	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa, Koute istwa pou reponn kesyon, Koute istwa a annantye, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	140	M ap prepare mwen anvan mwen patisipe nan yon konkou	Siyal, souflèt, abit, solid, rapid, mayo, kanpe, siyal, tenis	Yon bèl kous	Devinèt, Di sa n panse, Li mo vit, Ekri fraz/ ekspresyon, Vokabilè, Egzèsis vokabilè, Aktivite revèy, Deskripsyon pèsonaj nan istwa , Li istwa pou reponn kesyon, Li istwa a san pale, Li istwa a ansanm, Kesyon, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	141	M ap aprann sere pou demen	Cheni, sere, lokalite, rale, repo, zepi, mayi, kache, fèy	Papino, yon cheni entelijan	
	142	M ap manje manje peyi m ak kè kontan	Vach, tire, lèt, kaye, boutèy, vide, sik	Lèt kaye	
	143	Polisye yo rann nou anpil sèvis, nou dwe respekte yo	Sikilasyon, polisye, pridan, chofè, sitwayen, travèse, ankouraje, modèl	Yon polisye modèl	

TABLO PWOGRESYON TÒM 3

REVIZYON	144	Chak fwa mwen fè erè m ap rekòmanse jiskaske mwen reyisi	Wozo, kajou, fen, fawouche, fòs, gwosè, kouche, kase	Sa nou dwe konnen	
	145	M ap jwe pou mwen ka byen grandi	Pantalon, marèl, kawo, nimewo, mouye,	Jwe marèl	
	146	M ap pran swen tèt mwen pou m evite maladi	Tifoyid, lafyè, prese, konsilte, egzamen, trete, fwi, legim	Mèt kò veye kò	
	147	Fi tankou gason ka gen menm metye	Elektrisyen, rezoud, kouran, pase, rad, konpayi	Yon gwo elektrizyen	
	148	M ap toujou sonje zèv zansèt nou yo	Pwofesè, anperè, boukle, nasyonal, mapou, pyès, teyat, repetisyon, aplodi	Pwofesè Mivil	
	149	M ap respekte andikape yo	Teyat	Teyat	Kontin, Di sa n panse, Jwe wòl nan pyès teyat, Toujou sonje, Koute pou nou konprann, Pataje sa nou koute, Li istwa a ansanm, Li istwa a twa pa twa, Egzèsis sou karaktè pèsonaj yo, Jwe pyès teyat la, Kesyon/ Evalyasyon, Koute byen epi reponn ak pous, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.
	150	M ap respekte andikape yo	Teyat	Teyat	Kontin, Di sa n panse, Jwe wòl nan pyès teyat, Toujou sonje, Koute pou nou konprann, Pataje sa nou koute, Li istwa a ansanm, Li istwa a twa pa twa, Egzèsis sou karaktè pèsonaj yo, Jwe pyès teyat la, Kesyon/ Evalyasyon, Koute byen epi reponn ak pous, Ekri sa w panse, Sa nou te aprann nan leson jodi a.

Tout Timoun Ap Li (ToTAL)

Kaye ekriti kreyòl

a A l

i I p P

e E m M

an AN t T

ou ou s S

é E k K

e n

E N

r

R

o

O

y

Y

n

N

o n

O N

w

W

o

O

b

B

v

V

g

G

f

F

d

D

j

J

ch

Ch

z

Z

u i

Konsèy pou mèt yo

Anvan prezantasyon leson an :

- Pran yon ti tan pou w byen li objektif espesifik pou chak estrateji ki mache ak leson ou pral fè a.
- Pran yon ti tan pou w byen li ak prepare leson ou pral fè a.
- Li tout konsiy ki pou ou yo. **[Toujou sonje konsiy ki pou ou yo toujou nan mitan de kwochè]**
- Prepare tout materyèl w ap bezwen pou leson an (liv elèv yo, kaye ekriti a, règ, kreyon ak lòt materyèl ki nesèsè pandan prezantasyon leson an.)
- Distribye liv ak kaye ekriti yo bay tout elèv anvan ou kòmanse leson an. (elèv yo ap itilize yo sèlman lè ou mande yo fè sa.)
- Ekri sou tablo a nimewo leson an ak paj leson jou a.
- Verifye si elèv yo genyen lòt materyèl tankou kreyon, gòm, règ, tay kreyon.
- Mande elèv yo ekri non yo sou kaye egzèsis la.

Pandan leson an :

- Ankouraje elèv yo patisipe nan aktivite leson yo.
- Toujou mete anpil gete nan fason w ap fè leson an.
- Chwazi menm kantite ti fi ak ti gason ($f = g$) pou reponn kesyon yo.
- Chwazi elèv toupatou nan klas la : devan, nan mitan ak dèyè (d / m / d).
- Korije repons elèv yo lè sa nesèsè (w ap di : « Se sa » oswa « se pa sa » jan nou aprann sa nan fòmasyon an.)
- Mache nan klas la pou verifye si elèv yo ap byen egzekite konsiy yo lè sa nesèsè.
- Ede elèv ki gen difikilte yo pou yo rive byen fè aktivite yo.
- Mete w nan yon bon pozisyon lè w ap ekri sou tablo a pou fasilite elèv yo suiv sa w ap fè a.
- Di devinèt yo nan bon ton.
- Li istwa ak kontin yo nan bon ton.
- Li konsiy yo byen pou fasilite konpreyansyon timoun yo.
- Li konsiy ki nan kaye yo ansanm ak timoun yo
- Mande elèv yo fè kèk jès ki mache ak sa ki di nan kontin yo.
- Veye pou pa gen twòp dezòd pandan w ap fè aktivite yo.
- Respekte tan ki rezève pou chak aktivite nan leson an.

Apre leson an :

- Felisite elèv yo pou patisipasyon yo nan leson an.
- Sonje ranmase liv ak kaye egzèsis yo epi mande elèv yo rantre lòt materyèl yo. (gòm, règ, kreyon...)
- Ranje tout lòt materyèl ki te itilize pandan leson an nan plas yo. (Liv elèv, kaye egzèsis, postè, liv mèt la.)
- Pran yon ti tan pou korije kaye elèv yo. Sa pral pèmèt ou konnen ki kantite elèv ki te byen konprann sa ki te fèt nan leson an.

TÈM LESON AN : M ap mete lajwa nan katye mwen

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Katye lakay mwen bèl !

Mwen kenbe li pwòp.

Mwen pa jete fatra toupatou.

Nou dekore lè gen fèt.

Chak swa, se bèl anbyans :

Nou rakonte istwa, nou tire kont.

Katye lakay mwen se pa m !

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap mete lajwa nan katye mwen.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse jan nou dwe mete kè kontan lè nou la nan katye nou. Tout jwèt n ap fè dwe pèmèt tout moun ki nan katye a amize yo. Kit se timoun kit se granmoun.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 96 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 **Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)**

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 96 la. Ale nan egzèsis # 1 an. **[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]**

Fraz la se : « **Yon sèl dwèt pa manje kalalou.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Yon sèl dwèt pa manje kalalou.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse nou dwe travay ansanm nan solidarite pou nou ka reyisi pi byen nan sa n ap fè.

Aktivite 4 **Aktivite vokabilè (10 minit)**

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : kont

1. Leve men nou si nou konnen mo **kont**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **kont** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **kont** vle di : **Devinèt oswa istwa kout pafwa ki pa reyèl.**
Egzanp : Jòb fò nan tire kont.
4. Kilès ki ka di m yon **kont** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **kont**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : anbyans

1. Leve men nou si nou konnen mo **anbyans**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **anbyans** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **anbyans** vle di : **Aktivite ki pote lajwa ak kè kontan.**
Egzanp : Nan lakou lekòl la, timoun yo fè dives kalite jwèt. Sa kreye anpil anbyans.
4. Kilès ki ka di m ki sa li konn fè pou li mete **anbyans** nan rekreyasyon ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **anbyans**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 96 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Nou pral fè yon ti jwèt kounye a. Li rele **Gade nan glas**. Mwen se glas la epi nou tout n ap gade mwen. Chak mouvman mwen fè n ap fè ansanm ak mwen. Nou pare !

Ranje chemiz ou — Penyen tèt — Bwose dan — Ri — Fè bab ou — Yon ti danse — Chita

Aktivite 5 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye a, nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 96 la. Ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Manman Aniz gen yon restoran.

Lè maten, li vann mayi moulen ak fèy.

Nan apremidi, li prepare diri ak sòs vyann.

Lè swa li fè bouyon.

[Aprè sa di:]

Ki lè manman Aniz vann mayi moulen ak fèy ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Se **lè maten** manman Aniz vann mayi moulen ak fèy.

[Di:] Ki lè manman Aniz prepare diri ak sòs vyann ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Se **nan apre midi** manman Aniz prepare diri ak sòs vyann.

[Di:] Ki lè manman Aniz fè bouyon ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Se **lè swa** manman Aniz fè bouyon.

Nan ti istwa sa a, **lè maten**, **nan apremidi**, **lè swa** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo pèmèt nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Aktivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

Mwen pral li istwa a pou nou moso pa moso. Pandan m ap li, koute byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :] – Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan premye sekans istwa a. Nan katye Zanfan, gen anpil timoun. Lè maten, tout timoun yo ale lekòl. Lè konsa katye a frèt.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa timoun yo fè lè maten ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Lè maten, tout timoun yo ale lekòl. Sa a aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Nan apremidi, timoun yo reyini pou yo etidye leson yo. Yo renmen etidye, paske sa pèmèt yo fè bèl nòt nan klas la.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa timoun yo fè nan apremidi ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Nan apremidi, timoun yo reyini pou yo etidye leson yo. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Lè swa menm, yo fòme plizyè gwoup. Gen nan yo k ap tire kont, gen lòt k ap fè wonn. Se pa ti anbyans !	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa timoun yo fè lè swa ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Lè swa, yo fòme plizyè gwoup. Yo tire kont, yo fè wonn. Sa yo se dènye aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6

Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a pita.

Katyè Zanfan

Nan katye Zanfan, gen anpil timoun. Lè maten, tout timoun yo ale lekòl. Lè konsa katye a frèt. Nan apre midi, timoun yo reyini pou yo etidye leson yo. Yo renmen etidye, paske sa pèmèt yo fè bèl nòt nan klas la. Lè swa menm, yo fòme plizyè gwoup. Gen nan yo k ap tire kont, gen lòt k ap fè wonn. Se pa ti anbyans !

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Ki kote timoun yo ale lè maten ?
2. Ki sa yo fè lè apre midi ?
3. Kilè timoun abitye tire kont ?
4. Pou ki sa timoun yo renmen etidye ?
5. Èske nou konn chita ap tire kont ? Di m yon kont nou konnen ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Ki jan ou ta renmen katye pa w la ye ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fdbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fdbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fdbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Nou tout ka mete men pou nou fè katye nou vin pi bèl

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Katye pa m se pou ou.

Katye pa w se pou mwen.

Nou tout responsab.

N ap mete men nan tout aktivite

Pou katye nou rete bèl.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Nou tout ka mete men pou nou fè katye nou vin pi bèl.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi aprann nou pou nou patisipe nan tout efò k ap fèt pou fè katye nou vin pi bèl. Pa egzanp lè nou gen yon fatra nan men nou, nou pa dwe jete li nenpòt kote.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 97 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 97 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **N ap kole zepòl pou nou ka fè lakou lekòl nou bèl.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **N ap kole zepòl pou nou ka fè lakou lekòl nou bèl.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse jan nou tout ansanm, nou ka mete men pou nou fè lakou lekòl la pi bèl chak jou.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : itil

1. Leve men nou si nou konnen mo **itil**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **itil** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **itil** vle di : **Ki rann anpil sèvis. Egzanp : Pwofesè yo itil nan lekòl yo.**
4. Kilès ki ka di m kèk lòt moun yo konnen ki **itil** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **itil**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : chokola

1. Leve men nou si nou konnen mo **chokola**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **chokola** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **chokola** vle di : **Bwason ki fèt ak kakawo, ak lèt epi sik. Egzanp : Matin renmen bwè chokola ak pen.**
4. Kilès ki renmen **chokola** ? Pou ki sa ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **chokola**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 97 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Nou pral fè yon ti jwèt kounye a. Li rele **Gade nan glas**. Mwen se glas la epi nou tout n ap gade mwen. Chak mouvman mwen fè n ap fè li ansanm ak mwen. Nou pare !

Ranje chemiz ou — Penyen tèt — Bwose dan — Ri — Fè bab ou — Yon ti danse — Chita

Aktivite 5 **Sekans nan istwa (12 minit)**

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 97 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Ane pase Patrik ale fè vakans Jakmèl.

Mettre en gras li fè espò.

Mettre en gras li ale benyen nan lanmè ak zanmi li.

Mettre en gras li reyini ak tout timoun yo pou yo tire kont.

[Apre sa di:]

Ki lè Patrik fè espò ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Se **lè maten** Patrik fè espò.

[Di:] Ki lè Patrik al benyen nan lanmè ak zanmi li ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Se **nan apre midi** Patrik al benyen nan lanmè ak zanmi li.

[Di:] Ki lè Patrik reyini ak tout timoun yo pou yo tire kont ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Se **lè swa** Patrik reyini ak tout timoun yo pou yo tire kont.

Nan ti istwa sa a, **lè maten, nan aprèmidi, lè swa** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo pèmèt nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Akitivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

Nou pral li istwa a moso pa moso. Retounen nan liv la. Ouvè li nan paj leson 97 la. Li byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan premye sekans istwa a. Nan katye Zoranj, tout moun renmen vin bwè kafe kay Grann Mata. Kafe a bon. Epitou kafe grann Mata a pa koute chè. Yon jou, grann Mata di kliyan li yo : « Nou chak ka fè yon komès pou itil zòn nan. » Se konsa, lè maten, grann Mata toujou fè kafe.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa grann Mata toujou fè lè maten ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Lè maten, grann Mata toujou fè kafe. Sa a se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Nan apre midi, Linou vann manje kuit.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Linou fè nan apre midi ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Nan apre midi, Linou vann manje kuit. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Lè swa, Wolan fè chokola ak pen. 24 Desanm ta pral rive. Tout machann nan katye a te fè yon kolezèpol pou yo òganize yon bèl fèt.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Wolan fè lè swa ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Lè swa, Wolan fè chokola ak pen. Sa a se dènye aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6

Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a san pale

Nou pral li istwa a an silans. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tandè.

b. Li istwa a ansanm

Kounye a, nou pral li istwa a ansanm epi fò pou tout moun tandè sa n ap li. Li byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a.

Konn viv

Nan katye Zoranjè, tout moun renmen vin bwè kafe kay Grann Mata. Kafe a bon. Epitou kafe grann Mata a pa koute chè. Yon jou, grann Mata di kliyan li yo : « Nou chak ka fè yon komès pou itil zòn nan ». Se konsa, lè maten, grann Mata toujou fè kafe. Nan apre midi, Linou vann manje kuit. Lè swa, Wolan fè chokola ak pen. 24 Desanm pral rive. Tout machann nan katye a te fè yon kolezèpòl pou yo òganize yon bèl fèt.

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo

Kesyon

1. Ki bò moun yo renmen bwè kafe ?
2. Ki sa Linou fè nan apremidi ?
3. Ki sa Wolan fè lè swa ?
4. Ki sa komèsan yo te deside fè pou 24 desanm ?
5. Ki sa ou konn fè lè 24 desanm ? Rakonte.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Ki sa ou ka fè pou ou kenbe lakou lekòl ou a pwòp ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Lè mwen bay ak tout kè m, mwen ka resevwa sa mwen pa t espere

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante. *[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]*

Pataje se yon jès renmen.
M ap bay menm si li piti.
M ap bay ak tout kè m.
An nou pataje youn ak lòt.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Lè mwen bay ak tout kè m, mwen ka resevwa sa mwen pa t espere.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi aprann nou pou nou pratike pataje sa nou genyen ak lòt moun. Nou dwe fè sa ak tout kè nou. Konsa nou ka resevwa sa nou pa t espere resevwa.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 98 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 98 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **M ap toujou ede lòt yo.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **M ap toujou ede lòt yo.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa fè nou panse nou dwe toujou ede lòt yo, paske lè nou ede yo avanse sa fè nou avanse tou.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : anivèsè

1. Leve men nou si nou konnen mo **anivèsè**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **anivèsè** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **anivèsè** vle di : **Dat yon moun fèt oswa dat yon evènman te pase. Egzanp : Premye janvyè se dat anivèsè Fara.**
4. Kilès ki ka di m dat **anivèsè** li ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **anivèsè**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : dekore

1. Leve men nou si nou konnen mo **dekore**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **dekore** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **dekore** vle di : **Mete bèl flè ak riban nan yon espas. Egzanp : Jil itilize anpil flè pou li dekore salon an.**
4. Kilès ki ka di m ak ki sa li ka sèvi pou li **dekore** klas li a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **dekore**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 98 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Nou pral fè yon ti jwèt kounye a. Li rele **Gade nan glas**. Mwen se glas la epi nou tout n ap gade mwen. Chak mouvman mwen fè n ap li ansanm ak mwen. Nou pare !

Ranje chemiz ou — Penyen tèt — Bwose dan — Ri — Fè bab ou — Yon ti danse — Chita

Aktivite 5 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 98 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Sizèt ak Keli t ap plante pyebwa nan lakou lekòl la.

Premyèman y al chèche plan yo.

Dezyèmman yo fouye twou yo.

Twazyèmman yo mete plan yo nan twou.

Finalman yo wouze tout plan yo.

[Aprè sa di:]

Ki sa Sizèt ak Keli fè **premyèman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Premyèman y al chèche plan yo.

[Di:] Ki sa Sizèt ak Keli fè **dezyèmman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Dezyèmman yo fouye twou yo.

[Di:] Ki sa Sizèt ak Keli fè **twazyèmman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Twazyèmman yo mete plan yo nan twou.

[Di:] Ki sa Sizèt ak Keli fè **finalman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Finalman yo wouze tout plan yo.

Nan ti istwa sa a, **premyèman**, **dezyèmman**, **twazyèmman**, **finalman** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo ede nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Aktivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

M ap li istwa a pou nou moso pa moso. Pandan m ap li, koute byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :] – Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan premye sekans istwa a. Frenèl se gran frè Fanya. Li deside fè yon bèl fèt pou anivèsè ti sè li a. Premyèman, li envite tout zanmi Fanya yo.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Frenèl fè an premye ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Premyèman, Frenèl envite tout zanmi Fanya yo. Sa se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan twazyèm sekans la. Dezyèmman, li ale nan mache. Li achte diri, pwa, vyann, bannann, epis, elatriye.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Frenèl fè an dezyèm ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Dezyèmman, Frenèl ale nan mache. Li achte diri, pwa, vyann, bannann, epis, elatriye. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan twazyèm sekans istwa a. Twazyèmman, manman li kuit manje a, matant li pote gato a. Frenèl ak papa li dekore lakou a. Tout bagay byen òganize	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki pase nan twazyèm sekans la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Twazyèmman, manman li kuit manje a, matant li pote gato a. Frenèl ak papa li dekore lakou a. Sa yo se aksyon ki fèt nan twazyèm etap istwa a.

ISTWA	KESYON
– [Di:] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans nan istwa a. Finalman, tout envite yo vini nan fèt la. Fanya anbrase tout moun nan kay la. Li fè yon gwo bo pou Frenèl.	Kilès ki ka di mwen ki sa ki pase nan dènye sekans la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di:] Finalman, gran jou a rive, tout envite yo vini nan fèt la. Fanya anbrase tout moun nan kay la. Li fè yon gwo bo pou Frenèl. Sa yo se aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a.

Aktivite 6 **Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)**

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Yon anivèsè

Frenèl se gran frè Fanya. Li deside fè yon bèl fèt pou anivèsè ti sè li a. Premyèman, li envite tout zanmi Fanya yo. Dezyèmman, li ale nan mache. Li achte diri, pwa, vyann, bannann, epis, elatriye. Twazyèmman, manman li kuit manje a, matant li fè gato a. Frenèl ak papa li dekoure lakou a. Tout bagay byen òganize. Finalman, tout envite yo vini nan fèt la. Fanya anbrase tout moun nan kay la. Li fè yon gwo bo pou Frenèl.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Pou ki sa Frenèl deside fè fèt ?
3. Ki sa Frenèl fè an premye ?
4. Ki sa Frenèl te achte nan mache a ?
5. Pou ki sa yo di tout bagay te byen òganize ?
6. Èske Frenèl te byen ajì lè li fete anivèsè ti sè li a ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Ki jan ou ta renmen òganize fèt ou ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap byen prepare tout sa m ap fè

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Nwèl la rive byen banda.

Tout bagay pare pou reveyon :

Bèl mizik ak bon son,

Bèl limyè ak dekorasyon,

Bon manje ak bwason...

Oulala ! Fèt la fèt nan lapè ak nan lajwa.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap byen prepare tout sa m ap fè.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi aprann nou pou nou pran tan prepare tout sa nou gen pou nou fè. Se pi bon mwayen pou nou reyisi. Pa egzanp si nou pral konpoze, nou dwe byen prepare egzamen an.

Aktivite 1

Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 99 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2

Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 **Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)**

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 99 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **N ap mete men pou nou ka fè katye nou bèl.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **N ap mete men pou nou ka fè katye nou bèl.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse tout moun nan yon katye dwe mete men pou fè katye a pi bèl.

Aktivite 4 **Aktivite vokabilè (10 minit)**

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : nwèl

1. Leve men nou si nou konnen mo **nwèl**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **nwèl** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **nwèl** vle di : **Jou kretyen yo chwazi pou fete nesans Jezi. Egzanp : Nan epòk nwèl timoun yo konn resevwa kado.**
4. Kilès ki ka di m kèk lòt aktivite ki konn fèt nan epòk **nwèl** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **nwèl**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : òganize

1. Leve men nou si nou konnen mo **òganize**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **òganize** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **òganize** vle di : **Byen prepare yon aktivite pou li ka byen fèt.**
Egzanp : Katya òganize yon bèl fèt pou manman li.
4. Kilès ki ka di m yon aktivite yo te **òganize** nan lekòl li ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **òganize**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 99 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap bat men nou yon fwa, lè mwen di twa n ap bat men nou de fwa, lè mwen di 4 n ap chita.

Aktivite 5 **Sekans nan istwa (12 minit)**

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 99 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Zèt ap fè pate.

Premyèman li prepare pat la ak farin.

Dezyèmman li mete aransò ak zonyon nan chak moso pat li koupe.

Twazyèmman li mete yo fri nan lwil.

Finalman pate a kuit.

[Apre sa di:]

Ki sa Zèt fè **premyèman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Premyèman li prepare pat la ak farin.

[Di:] Ki sa Zèt fè **dezyèmman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Dezyèmman li mete aransò ak zonyon nan chak moso pat li koupe.

[Di:] Ki ki Zèt fè **twazyèmman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Twazyèmman li mete yo fri nan lwil.

[Di:] Ki ki rive **finalman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Finalman pate a kuit.

Nan ti istwa sa a, **premyèman**, **dezyèmman**, **twazyèmman**, **finalman** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo ede nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Aktivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

Nou pral li istwa a moso pa moso. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 99 la. Li byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di:] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan premye sekans istwa a. Epòk Nwèl te rive. Tout timoun sou katye a te deside fè yon fèt. Premyèman, yo mete ti kòb yo ansanm.	[Aprè sa mande elèv yo:] Kilès ki ka di mwen ki sa tout timoun sou katye a te fè an premye ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di:] Premyèman, yo mete ti kòb yo ansanm. Sa se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li ak elèv yo. Di:] – N ap kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Dezyèmman yo fè yon komite pou òganize fèt la. Se Jil ki te prezidan komite a.	[Mande elèv yo:] Kilès ki ka di mwen ki sa timoun yo fè an dezyèm ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di:] Dezyèmman yo fè yon komite pou òganize fèt la. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di:] – Nou pral kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan twazyèm sekans istwa a. Twazyèmman komite a achte tout bagay lavèy jou fèt la.	[Mande elèv yo:] Kilès ki ka di mwen ki sa yo fè an twazyèm ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di:] Twazyèmman komite a achte tout bagay lavèy jou fèt la. Sa a se twazyèm aksyon ki fèt nan twazyèm etap istwa a.

ISTWA	KESYON
– N ap kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Finalman, komite a reyalize yon bèl fèt.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki pase finalman ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Finalman, komite a reyalize yon bèl fèt. Sa a se aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a.

Aktivite 6 Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a san pale

Nou pral li istwa a an silans. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tande.

b. Li istwa a ansanm

Kounye a, nou pral li istwa a ansanm epi fò pou tout moun tande sa n ap li. Li byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a.

Nwèl rive

Epòk Nwèl te rive. Tout timoun sou katye a te deside fè yon fèt. Premyèman, yo mete ti kòb yo ansanm. Dezyèmman yo fè yon komite pou òganize fèt la. Se Jil ki te prezidan komite a. Twazyèmman komite a achte tout bagay lavèy jou fèt la. Finalman, jou a rive, komite a reyalize yon bèl fèt.

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo

Kesyon

1. De ki sa istwa a pale ?
2. Ki sa timoun yo te deside fè ?
3. Kilès ki te prezidan komite a ?
4. Dapre nou, ki sa timoun yo te achte lavèy fèt la ?
5. Èske se yon bon aksyon lè timoun yo mete kòb yo ansanm pou yo fè fèt la ? Pou ki sa ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Ki jan ou ta renmen fete fèt nwèl ak zanmi w ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fdbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fdbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fdbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Respè youn pou lòt pa gate zanmi

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Yon zanmi se yon frè oswa yon sè.

Zanmi ede zanmi.

Zanmi pwoteje zanmi.

Lamitye se bèl bagay.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Respè youn pou lòt pa gate zanmi.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi aprann nou lè nou gen respè youn pou lòt amitye nou gen plis chans dire.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 100 an. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 100 an. Ale nan egzèsis # 1 an. **[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]**

Fraz la se : « **Yon moun dwe onèt.** » **[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]**

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Yon moun dwe onèt.** » ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]**

Fraz sa a fè nou panse yon moun pa dwe bay manti, li pa dwe pran sa ki pa pou li. Tout moun dwe bat pou yo onèt.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li de istwa pou nou. Anvan mwen li istwa yo, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : konsiy

1. Leve men nou si nou konnen mo **konsiy**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **konsiy** ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]**
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **konsiy** vle di : **Enfòmasyon ki pèmèt yon moun reyalize yon aktivite. Egzanp : Lora byen li konsiy yo pou li ka fè egzamen an.**
4. Kilès ki ka di m kèk **konsiy** paran li konn ba li ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]**
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **konsiy**. **[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]**

b. Dezyèm mo a se : chanm

1. Leve men nou si nou konnen mo **chanm**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **chanm** ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]**
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **chanm** vle di : **Vesi ki anndan kawotchou yon machin oswa yon motosiklèt. Egzanp : Motosiklèt la anpàn, chanm nan gen plizyè twou.**
4. Kilès ki ka di m non yon lòt veyikil ki konn gen **chanm** Anndan kawotchou li ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]**
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **chanm**. **[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]**

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 100 an pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap bat men nou yon fwa, lè mwen di twa n ap bat men nou de fwa, lè mwen di 4 n ap chita.

Aktivite 5 Koute istwa annantye/ Premye istwa a (10 minit)

a. Koute istwa annantye

Kounye a, mwen pral li yon istwa pou nou. Tit istwa a se « **Amitye se bèl bagay.** » Koute byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a pita.

Amitye se bèl bagay

Louloun ak Beya rete nan ri Tèrye. Louloun gen bèl wotè. Beya li menm, li kout. Yo toulède nan ekip baskèt lekòl la. Beya se kapiten ekip la. Beya ak Louloun toujou ansanm. Lè maten, yo ale lekòl ansanm. Sou tout wout la y ap bay lodyans. Lè l apre midi, yo etidye epi fè devwa yo ansanm. Y al jwe ak lòt timoun nan katye a lè swa. Yo fè wonn. Jou ale jou vini, medam yo vin granmoun. Timoun nan zòn nan ba yo ti non : « Man Louloun ak Man Beya. »

Pataje sa nou koute

[Di:] Eske nou tout te byen koute istwa a ? Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou ou di li sa ou sonje apre ou fin koute istwa sa a. [Bay elèv yo 60 segonn pou yo pataje sa yo te koute. Apre sa di:] Kilès ki ka pataje ak klas la sa li sonje nan istwa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Site youn apre lòt tout sa Louloun ak Beya te fè yo.
3. Èske nou renmen bay lodyans tankou Louloun ak Beya ? Rakonte.
4. Pou ki sa moun nan vwazinaj nou apresye nou ?
5. Ki jwèt nou konn fè ak bon zanmi nou ? Rakonte.

Aktivite 6 Koute istwa annantye/ Dezyèm istwa a (10 minit)

a. Koute istwa annantye

Kounye a, mwen pral li yon istwa pou nou. Tit istwa a se « **Yon kawotchoumann onèt.** » Koute byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a pita.

Yon kawotchoumann onèt

Nan bouk la, tout moun konnen bòs Tilis kòm moun serye. Li se kawotchouman. Tout chofè renmen ba l ranje kawotchou pou yo. Li travay byen. Yon jou, kawotchou kamyon Vilsen an eklate. Li pote li bay bòs Tilis pou ranje. Premyèman bòs Tilis dejante kawotchou a. Li retire chanm nan. Dezyèmman li gonfle chanm nan ak van epi li mete li nan yon kivèt dlo. Li teste l epi li jwenn pàn nan. Twazyèmman, li byen ranje pàn nan. Finalman, li monte kawotchou a nan kamyon an. Vilsen peye bòs Tilis epi li di l mèsi.

Pataje sa nou koute

[Di:] Eske nou tout te byen koute istwa a ? Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou ou di li sa ou sonje apre ou fin koute istwa sa a. [Bay elèv yo 60 segonn pou yo pataje sa yo te koute. Apre sa di:] Kilès ki ka pataje ak klas la sa li sonje nan istwa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Ki moun ki konn ranje kawoutchou chofè yo ?
2. Ki metye Bòs Tilis ?
3. Kawoutchou ki moun ki te eklate a ?
4. Site youn apre lòt tout sa Bòs Tilis fè lè li ap ranje yon kawotchou.
5. Èske nou konn yon bòs ki serye tankou bòs Tilis ?

Aktivite 7 Kesyon/ Evalyasyon (6 minit)

a. Koute kesyon pou reponn ak pous

Mwen pral li kèk fraz youn apre lòt. Lè nou tande yon fraz ki mache ak premye istwa a n ap leve men dwat nou anlè. Lè nou tande yon fraz ki mache ak dezyèm istwa a n ap leve men goch nou anlè. Lè nou tande yon fraz ki pa mache ak youn nan istwa yo ditou n ap mete tou de pous nou tèt anba.

Fraz yo

1. Premye istwa a pale de 2 ti fi : Mantout ak Joslin.
2. Beya ak Louloun toujou ansanm.
3. Tout chofè renmen bay Bòs Tilis ranje kawotchou pou yo.
4. Beya ak Louloun pa renmen jwe ditou.
5. Dezyèm istwa a pale de yon kawotchoumann.
6. Kawotchoumann nan rele Bòs Milis.
7. Beya ak Louloun al jwe ak lòt timoun nan katye a lè swa.

b. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 100 an. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa ou panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Èske li enpòtan pou yon moun gen zanmi ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Mwen dwe panse ak lòt yo

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

**Tout pa dwe pou mwen.
Mwen dwe kite pou lòt yo.
Tout moun dwe jwenn.
Renmen tout se egoyis.
Lè kè mwen kontan,
se lè tout moun jwenn.**

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Mwen dwe panse ak lòt yo.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi aprann jan li bon pou nou panse ak lòt yo. Sitou lè gen yon pataj ki dwe fèt. Nou pa dwe pran tout pou nou epi bliye si gen lòt moun ki bezwen tou.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 101 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 4 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 101 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Mwen p ap manje pou kont mwen.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Mwen p ap manje pou kont mwen.** » ?
[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse nou dwe pataje sa nou genyen ak lòt moun. Nou pa dwe manje pou kont nou.

Aktivite 5 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : bòl

1. Leve men nou si nou konnen mo **bòl**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **bòl** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **bòl** vle di : **Veso fon ki sèvi pou mete manje. Egzanp : Maten an, Jak bwè soup nan yon bòl aliminyòm.**
4. Kilès ki ka di m kèk lòt manje li konnen yo konn mete nan **bòl** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **bòl**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : rès

1. Leve men nou si nou konnen mo **rès**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **rès** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **rès** vle di : **Sa ki rete nan manje ki te kuit. Egzanp : Chimèn sere rès manje li a pou pita.**
4. Kilès ki ka di m ki lè li konn kite **rès** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **rès**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 101 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap bat men nou yon fwa, lè mwen di twa n ap bat men nou de fwa, lè mwen di 4 n ap chita.

Aktivite 6 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 101 an. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Sisi se lesivye.

Lè maten li leve bonè pou li lave rad yo.

Nan apremidi, li ranmase yo.

Nan aswè, li pase yo.

[Apre sa di:]

Ki lè Sisi leve bonè pou li lave rad yo ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Se **lè maten** Sisi leve bonè pou li lave rad yo.

[Di:] Ki lè Sisi ranmase rad yo ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Se **nan apre midi** Sisi ranmase rad yo.

[Di:] Ki lè Sisi pase rad yo ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Se **nan aswè** Sisi pase rad yo.

Nan ti istwa sa a, **lè maten**, **nan apremidi**, **nan aswè** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo ede nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Akitivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

Nou pral li yon istwa moso pa moso. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 101 an. Li byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan premye sekans istwa a. Yon maten, Lina mete mayi bouyi. Li manje ansanm ak ti frè li a, men li kite rè. Mayi a santi bon !	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Lina fè yon maten ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Lina mete mayi bouyi. Li kite yon bòl mayi pou paran li. Li manje rè la ak ti frè li a. Sa se a aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li ak elèv yo. Di :] – Nou pral kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Nan apre midi, paran Lina sot vann. Li ale chèche bòl mayi a. Woy ! men ti frè li a manje l. Lina gade ti frè a epi li di l : – Ou dwe toujou kite manje pou moun ki poko manje yo.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki pase nan apre midi ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Nan apre midi, paran Lina sot vann. Li ale chèche bòl mayi a. Lina sezi wè ti frè li a manje li. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – M ap kontinye li istwa a. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Nan aswè, Lina fè labouyi farin mayi pou paran li.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Lina fè nan aswè ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Nan aswè, Lina fè labouyi farin mayi pou paran li. Sa a se aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 7 Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a san pale

Nou pral li istwa a an silans. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tandè.

b. Li istwa a ansanm

Kounye a, nou pral li istwa a ansanm epi fò pou tout moun tandè sa n ap li. Li byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a.

Mayi bouyi

Yon maten, Lina mete mayi bouyi. Mmhh ! Mayi a santi bon. Li kite yon bèl bòl pou paran li. Epi li manje rès la ansanm ak ti frè li a. Nan apre midi, paran Lina sot vann. Li ale chèche bòl mayi a. Woy ! men ti frè li a manje l. Lina gade ti frè a epi li di l :

– « **Ou dwe toujou kite manje pou moun ki poko manje yo.** »

Nan aswè, Lina fè labouyi farin mayi pou paran li.

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Kilè Lina te mete mayi bouyi a ?
3. Ki sa ti frè Lina a te fè ?
4. Ki konsèy Lina te ba ti frè li a ?
5. Daprè nou, pou ki sa li enpòtan pou nou kite manje pou moun ki pako manje yo ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Pou ki sa yon moun pa dwe pran sa ki pa pou li ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Souri m montre mwen gen bon jan

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

**Mwen souri toutan,
Paske mwen gen bon jan.
Mwen souri pou timoun.
Mwen souri pou granmoun.
Yon ti souri se yon jès lanmou.**

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : **Souri m montre mwen gen bon jan.**

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi fè nou reflechi sou enpòtans yon ti souri dwe genyen nan lavi nou chak. Le nou souri bay yon moun nou ankouraje moun sa a viv. Epi nou menm nou viv pi byen.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 102 a. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 102 a. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Tout moun se moun.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Tout moun se moun.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa fè nou panse nou dwe viv san prejije. Nou dwe respekte ak konsidere tout moun menm jan.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : sanble

1. Leve men nou si nou konnen mo **sanble**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **sanble** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **sanble** vle di : **Mete pwodui y ap vann ansanm pou ranmase yo. Egzanp : Machann nan ap sanble mango fransik li yo.**
4. Kilès ki ka di m non kèk lòt pwodui yon machann ka **sanble** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **sanble**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : kliyan

1. Leve men nou si nou konnen mo **kliyan**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **kliyan** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **kliyan** vle di : **Pratik, moun ki abitye achte nan men yon machann. Egzanp : Bèta achte chak jou nan men machann sa a, li se kliyan li.**
4. Kilès ki ka di m **kliyan** ki machann li ye nan lekòl la ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **kliyan**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 102 a pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap bat men nou yon fwa, lè mwen di twa n ap bat men nou de fwa, lè mwen di 4 n ap chita.

Aktivite 5 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 102 a. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Jil se yon pechè.

Lè maten li monte kannòt li l al peche.

Nan apre midi li vann pwason nan mache a.

Lè swa li boukannen kèk pwason pou li manje.

[Apre sa di:]

Ki lè Jil monte kannòt li l al peche ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Se **lè maten** Jil monte kannòt li l al peche.

[Di:] Ki lè Jil vann pwason nan mache a ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Se **nan apre midi** Jil vann pwason nan mache a.

[Di:] Ki lè Jil boukannen kèk pwason pou li manje ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Se **lè swa** Jil boukannen kèk pwason pou li manje.

Nan ti istwa sa a, **lè maten**, **nan apre midi**, **lè swa** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo pèmèt nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Aktivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

M ap li istwa a pou nou moso pa moso. Pandan m ap li koute byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

ISTWA	KESYON
Toujou sonje - Yon sekans se yon etap anndan yon istwa. - Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa. – [Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :] – Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan premye sekans istwa a. Nan Mache Lavilèt, gen yon machann ki rele Manou. Li gen bon jan. Moun renmen vin achte nan men li. Lè maten, li toujou leve byen bonè pou li ale nan mache. Li toujou salye tout lòt machann ki chita bò kote li. Manou toujou gen yon ti souri pou chak kliyan. Menm lè yo ba li move pri, li toujou ap ri.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Manou fè lè maten ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Lè maten, li toujou leve byen bonè pou li ale nan mache. Sa se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Nan apremidi, li toujou jwenn moun ede li sanble tout machandiz li.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki pase nan apre midi ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Nan apremidi, Manou toujou jwenn moun ede li sanble tout machandiz li. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Lè swa, lè l ap antre lakay li, tout pitit li yo kouri ale rankontre li nan wout. Manou toujou kontan wè yo.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki pase lè swa ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Lè swa, lè l ap antre lakay li, tout pitit li yo kouri ale rankontre li nan wout. Sa a se aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6

Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a pita.

Yon bon machann

Nan Mache Lavilèt, gen yon machann ki rele Manou. Li gen bon jan. Moun renmen vin achte nan men li. Lè maten, li toujou leve byen bonè pou li ale nan mache. Li toujou salye tout lòt machann ki chita bò kote li. Manou toujou gen yon ti souri pou chak kliyan. Menm lè yo ba li move pri, li toujou ap ri. Nan apremidi, li toujou jwenn moun ede l sanble tout machandiz li. Lè swa, lè l ap antre lakay li, tout pitit li yo kouri ale rankontre li nan wout. Manou toujou kontan wè yo.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Kilès ki gen bon jan an ?
2. Nan ki mache l ap vann ?
3. Ki sa li fè lè maten ?
4. Ki jan li toujou resevwa chak kliyan ?
5. Èske nou konn yon machann tankou Manou ki toujou bay moun bon jan ? Rakonte.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Pou ki sa li enpòtan pou nou ede lòt yo ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap manje tout sa ki fèt ak mayi

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

**Timoun, timoun, pwoche, pwoche !
Nou pral fè chanmchanm.
Pòl, Ana ap grennen mayi.
Sizèt, Jonas, ap griye mayi.
Mariz, Pyero ap pile mayi.
N ap mete sèl ak sik.
Men chanmchanm, men chanmchanm.
N ap manje ak kè kontan.**

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap manje tout sa ki fèt ak mayi.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi fè nou panse sou jan manje sa ki fèt nan peyi a. Espesyalman mayi. Nou ka manje mayi a plizyè fason : bouyi, boukannen... Nou ka menm fè tchaka mayi, chanmchanm oswa akasan.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 103 a. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 103 a. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Manje peyi m se bon bagay.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwenn sa li panse sou fraz sa a : « **Manje peyi m se bon bagay.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse jan li enpòtan pou nou bay manje ki fèt nan peyi nou valè.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : chanmchanm

1. Leve men nou si nou konnen mo **chanmchanm**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **chanmchanm** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **chanmchanm** vle di : **Manje ki fèt ak mayi griye ki pile byen fen epi ki gen sik ak kanèl. Egzanp : Jonas renmen manje chanmchanm mayi.**
4. Kilès ki ka di m non yon lòt manje ki fèt ak mayi ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **chanmchanm**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : pilon

1. Leve men nou si nou konnen mo **pilon**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **pilon** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **pilon** vle di : **Zouti ki itilize nan kizin; li sèvi pou pile epis, kafe ak lòt kalite manje. Egzanp : Lina ap pile pitimi nan pilon an.**
4. Kilès ki ka di m ki sa yo konn pile nan **pilon** ankò ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **pilon**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 103 a pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap bat men nou yon fwa, lè mwen di twa n ap bat men nou de fwa, lè mwen di 4 n ap chita.

Aktivite 5 **Sekans nan istwa (12 minit)**

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye a, nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 103 a. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Lalat vle manje yon tonmtonm.

Premyèman, li achte yon lam veritab ak yon lo kalalou.

Dezyèmman, li bouyi lam nan.

Twazyèmman, li prepare tonmtonm nan.

Finalman, li manje tonmtonm nan.

[Aprè sa di:]

Ki sa Lalat fè **premyèman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Premyèman, li achte yon lam veritab ak yon lo kalalou.

[Di:] Ki sa Lalat fè **dezyèmman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Dezyèmman, li bouyi lam nan.

[Di:] Ki sa Lalat fè **twazyèmman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Twazyèmman, li prepare tonmtonm nan.

[Di:] Ki sa Lalat fè **finalman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Finalman, li manje tonmtonm nan.

Nan ti istwa sa a, **premyèman**, **dezyèmman**, **twazyèmman**, **finalman** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo pèmèt nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Akitivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

Nou pral li istwa a moso pa moso. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 103 a. Li byen pou nou ka idantifye aksyon ki nan chak etap istwa a.

Toujou sonje	
1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa. 2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.	
ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan premye sekans istwa a. Madan Jan vann chanmchanm nan lekòl la. Yon jou, Djimi wè li k ap prepare chanmchanm. Premyèman, Madan Jan griye mayi a.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa madan Jan fè premyèman ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Premyèman, li griye mayi a. Sa se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Dezyèmman, li mete mayi a nan Pilon. Li pile l byen fen.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa madan Jan fè dezyèmman ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Dezyèmman, li mete yo nan pilon. Li pile yo byen fen. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan twazyèm sekans la. Twazyèmman li pase li nan paswa. Chanmchanm nan santi bon !	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa madan Jan fè twazyèmman ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Twazyèmman li pase li nan paswa. Sa a se aksyon ki fèt nan twazyèm etap istwa a.

ISTWA	KESYON
– [Di:] – An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans la. Finalman li mezire epi mete chanmchanm nan nan ti papye jòn. Chanmchanm madan Jan se bon bagay !	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa madan Jan fè finalman ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di:] Finalman li mezire epi mete yo nan yon ti papye jòn. Sa a se aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6 **Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)**

a. Li istwa a san pale

Nou pral li istwa a an silans. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tandè. *[Fè tout elèv yo li istwa san pale.]*

b. Li istwa a ansanm

Kounye a, nou pral li istwa a ansanm epi fò pou tout moun tandè sa n ap li. Li byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a.

Yon bon chanmchanm

Madan Jan vann chanmchanm nan lekòl la. Yon jou, Djimi wè li k ap prepare chanmchanm. Premyèman, Madan Jan griye mayi a. Dezyèmman, li mete mayi a nan Pilon. Li pile l byen fen. Twazyèmman li pase li nan paswa. Chanmchanm nan santi bon ! Finalman li mezire epi mete chanmchanm nan nan ti papye jòn. Chanmchanm madan Jan se bon bagay !

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Ki sa Madan Jan vann ?
3. Ki sa li fè an premye lè l ap prepare chanmchanm ?
4. Ki lòt bagay yo ka fè ak mayi ankò ?
5. Èske nou renmen jan Madan Jan prepare chanmchanm nan ? Pou ki sa ?
6. Èske nou konn yon machann nou renmen ? Pou ki sa ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Nan lekòl pa w la, ki sa elèv yo renmen manje ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap pare tout zafè m avan lè pou mwen pa anreta

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Alè,
 Mwen pare tout bagay davans
 Alè,
 M ap leve bonè, mwen p ap pran chans
 Alè,
 M ap mache, m ap prese paske
 Alè
 Mwen dwe rive !

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap pare tout zafè m avan lè pou mwen pa anreta.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

**Tèm leson jodi fè nou panse sou jan nou dwe byen prepare nou lè nou gen pou nou ale yon kote.
 Nou dwe pare tout afè anvan lè pou nou pa an reta.**

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 104 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 104 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Nou dwe etidye leson nou chak jou.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Nou dwe etidye leson nou chak jou.** » ?
[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse nou pa dwe tann se lè egzamen rive pou nou etidye. Nou dwe etidye chak jou.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : sipriz

1. Leve men nou si nou konnen mo **sipriz**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **sipriz** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **sipriz** vle di : **Yon bagay ki rive san w pa t panse sa t ap rive.**
Egzanp : Pou anivèsè kawòl, manman li fè yon fèt sipriz pou li.
4. Kilès ki ka di m yon **sipriz** yo te fè li yon jou ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **sipriz**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : egzamen

1. Leve men nou si nou konnen mo **egzamen**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **egzamen** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **egzamen** vle di : **Tès pou mezire nan ki nivo yon moun konprann sa li te aprann. Egzanp : Tanya reyisi nan egzamen matematik la.**
4. Kilès ki ka di m non kèk **egzamen** li konn fè ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **egzamen**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 104 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap bat men nou yon fwa, lè mwen di twa n ap bat men nou de fwa, lè mwen di 4 n ap chita.

Aktivite 5 **Sekans nan istwa (12 minit)**

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye a, nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 103 a. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Woni al peche nan larivyè.

Premyèman, li tann nas li nan dlo a.

Dezyèmman, li lage manje anndan nas la.

Twazyèmman, li rale nas la mete deyò.

Finalman, li vide pwason yo nan panye li.

[Apre sa di:]

Ki premye aksyon Woni fè ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Premyèman, li tann nas li nan dlo a.

[Di:] Ki dezyèm aksyon Woni fè ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Dezyèmman, li lage manje anndan nas la.

[Di:] Ki twazyèm aksyon Woni fè ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Twazyèmman, li rale nas la mete deyò.

[Di:] Ki dènye aksyon Woni fè ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Finalman, li vide pwason yo nan panye li.

Nan ti istwa sa a, **premyèman**, **dezyèmman**, **twazyèmman**, **finalman** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo pèmèt nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Akitivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

M ap li istwa a pou nou moso pa moso. Pandan m ap li koute byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan premye sekans istwa a. Yon jou, mèt Alfons bay klas la yon sipriz. Li di elèv yo : « Mwen pral fè yon egzamen. » Woy gade yon nouvell ! Premyèman, Li mande elèv yo pou fèmen tout liv.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa mèt Alfons te fè premyèman ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Premyèman, Li mande elèv yo pou fèmen tout liv. Sa se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li ak elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Dezyèmman, li di elèv yo pou yo pran plim ak kaye yo.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa mèt Alfons te fè dezyèmman ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Dezyèmman, li di elèv yo pou yo pran plim ak kaye yo. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan twazyèm sekans la. Twazyèmman, li poze elèv kesyon pou yo reponn nan kaye a.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa mèt Alfons te fè twazyèmman ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Twazyèmman, li poze elèv kesyon pou yo reponn nan kaye a. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.

ISTWA	KESYON
– [Di:] – M ap kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans la. Finalman, li korije egzamen an. Pi fò elèv te fè bèl nòt. Men gen kèk lòt ki te mal konpoze. Depi lè sa a, elèv yo etidye chak jou pou yo ka toujou pare pou tout egzamen.	[Mande elèv yo:] Kilès ki ka di mwen ki sa mèt Alfons te fè finalman ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di:] Finalman, li korije egzamen an. Sa a se aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6

Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a pita.

Toujou pare

Yon jou, mèt Alfons bay klas la yon sipriz. Li di elèv yo : « Mwen pral fè yon egzamen. » Woy gade yon nouvell ! Premyèman, Li mande elèv yo pou fèmen tout liv. Dezyèmman, li di elèv yo pou yo pran plim ak kaye yo. Twazyèmman, li poze elèv kesyon pou yo reponn nan kaye a. Finalman, li korije egzamen an. Pi fò elèv te fè bèl nòt. Men gen kèk lòt ki te mal konpoze. Depi lè sa a, elèv yo etidye chak jou pou yo ka toujou pare pou tout egzamen.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De ki moun istwa a pale ?
2. Ki sa Mèt Alfons te deside fè ?
3. Ki sa li te mande elèv yo fe an premye ?
4. Èske tout timoun te byen konpoze ? Pou ki sa ?
5. Ki desizyon elèv yo pran ?
6. Èske li bon lè elèv yo byen prepare pou egzamen ? Pou ki sa ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Eske ou toujou etidye chak jou ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fdbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fdbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fdbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Mwen respekte prensip lekòl mwen

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Lekòl se la mwen santi m byen.
Lendi jiska vandredi mwen prezan.
Mwen p ap rate yon jou.
Mwen pral lekòl alè.
M ap fè devwa m yo.
M ap etidye leson m yo.
Lekòl se pa m, mwen p ap rete lakay.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : **Mwen respekte prensip lekòl mwen**

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi fè nou panse nou dwe konnen epi respekte prensip lekòl nou.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 105 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 105 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Chak ayisyen dwe kontan chante im nasyonal peyi li.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Chak ayisyen dwe kontan chante im nasyonal peyi li.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse jan Im nasyonal la enpòtan. Se youn nan senbòl fyète nou. Se pou sa nou dwe kontan lè n ap chante li.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li de istwa ansanm. Anvan nou li istwa yo, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : dezidrate

1. Leve men nou si nou konnen mo **dezidrate**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **dezidrate** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **dezidrate** vle di : **Pèdi dlo nan kò ou akòz dyare oubyen vomisman.**
Egzanp : Kalòs gen dyare depi yè, li dezidrate.
4. Kilès ki ka di m kilè yon moun ka **dezidrate** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **dezidrate**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : prensip

1. Leve men nou si nou konnen mo **prensip**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **prensip** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **prensip** vle di : **Règ ki di kijan yon moun dwe konpòte l.** **Egzanp : Fanèl respekte prensip jwèt la.**
4. Kilès ki ka di m yon **prensip** li respekte ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **prensip**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 105 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap bat men nou yon fwa, lè mwen di twa n ap bat men nou de fwa, lè mwen di 4 n ap chita.

Aktivite 5 **Li istwa annantye/ Premye istwa a (10 minit)**

Kounye a, nou pral li yon istwa. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 105 la. Tit istwa a se « **Lave men.** » Li byen pou nou ka reponn keyon sou istwa a.

a. Li istwa a san pale

Nou pral li istwa a an silans, sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tande.

Lave men

Nan maten, pandan Jilyen ap sekle vye zèb nan lakou a, li manje yon tranch pen mayi san li pa lave men li. Nan apremidi, li gen dyare. Sa lakòz li dezidrate. Manman l ba li sewòm oral nan aswè. Depi jou sa a, Jilyen toujou lave men li avan li manje.

b. Li istwa a de pa de

Kounye a, nou pral li istwa a de pa de. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a. *[Pase verifye si tout elèv yo ap li epi pote koreksyon lè sa nesesè. Sonje verifye si elèv yo touche mo yo pandan y ap li.]*

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Site youn apre lòt tout aktivite Jilyen fè ?
3. Ki sa ki te rive Jilyen ?
4. Ki sa dyare ka lakòz yon moun genyen ?

Aktivite 6 **Li istwa annantye/ Dezyèm istwa a (10 minit)**

Kounye a, nou pral li yon lòt istwa. Tit istwa a se « **Lekòl Kasann nan** ». Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

a. Li istwa ansanm

Nou pral li istwa a ansanm. N ap li byen fò pou tout moun tande. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Lekòl Kasann nan

Kasann ale lekòl Lakolin. Chak maten, avan li rantre nan klas li, gen yon seri aktivite li dwe fè. Premyèman, lè klòch la sonnen, li mete li an ran. Dezyèmman, li chante im nasyonal la pou monte drapo. Twazyèmman, li antre nan klas la an silans pou li travay. Finalman, li kòmanse travay. Kasann respekte tout prensip lekòl la.

b. Li istwa a : yon elèv poukont li

[Chwazi 4 elèv (2 ti fi ak 2 ti gason). Chwazi yo devan, nan mitan, dèyè. Mande yo chak li yon pati nan istwa a. Asire w yo li fò pou tout klas la tande. Mande yo li youn apre lòt, yon fason pou konsève fliyidite nan lekti istwa a.]

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Ki moun ki respekte tout prensip lekòl la ?
2. Site youn apre lòt tout aktivite li te fè ?
3. Èske nou renmen ti istwa sa a ? Pou ki sa ?
4. Èske nou kwè li bon pou tout elèv respekte prensip tankou Kasann ? Pou ki sa ?

Aktivite 7 Kesyon/ Evalyasyon (6 minit)

a. Koute kesyon pou reponn ak pous

Mwen pral li kèk fraz youn apre lòt. Lè nou tande yon fraz ki mache ak premye istwa a n ap leve men dwat nou anlè. Lè nou tande yon fraz ki mache ak dezyèm istwa a n ap leve men goch nou anlè. Lè nou tande yon fraz ki pa mache ak youn nan istwa yo ditou n ap mete tou de pous nou tèt anba.

Fraz yo

1. Premye istwa a pale de yon ti gason ki rele Jilyen.
2. Jilyen te toujou konn lave men li anvan li manje.
3. Jilyen gen dyare paske li manje ak men li san lave.
4. Dezyèm istwa a pale de yon ti fi ki rele Kasann.
5. Lè klòch la sonnen Kasann chante Im Nasyonal la.
6. Kasann respekte prensip lekòl la.

b. Egzèsis nan kaye ekriti

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 105 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa li enpòtan pou ou respekte prensip lekòl la ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap eseye jiskaske mwen reyisi

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

**Mwen p ap dekouraje,
M ap eseye jiskaske mwen rive.
Menm si mwen tonbe, m ap leve.
M ap rive kanmen m.**

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di:] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap eseye jiskaske mwen reyisi.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi fè nou panse nou dwe eseye plizyè fwa lè n ap aprann yon bagay. Nan eseye n ap rive jwenn rezilta nou bezwen an. Nou pa dwe janm dekouraje.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 106 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 106 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Yon moun dwe gen pasyans.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Yon moun dwe gen pasyans.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou konprann jan li enpòtan pou nou gen pasyans lè n ap fè yon travay.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : domaj

1. Leve men nou si nou konnen mo **domaj**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **domaj** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **domaj** vle di : **Malerezman, podyab. Egzanp : Sizèt ta manje, domaj li pa gen apeti.**
4. Kilès ki ka di m nan ki moman li konn itilize mo **domaj** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **domaj**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : dirije

1. Leve men nou si nou konnen mo **dirije**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **dirije** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **dirije** vle di : **Bay direksyon. Egzanp : Jil ap dirije gidon motosiklèt la.**
4. Kilès ki ka di m yon lòt veyikil moun ka **dirije** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **dirije**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 106 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap bat men nou yon fwa, lè mwen di twa n ap bat men nou de fwa, lè mwen di 4 n ap chita.

Aktivite 5 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 106 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Noye ap lase tenis li.

Pou kòmanse, li gade si de pwent lasèt yo menm longè.

Aprè sa, li mare lasèt yo.

Alafen, li fè yon ne.

[Aprè sa di:]

Ki sa Noye fè **pou kòmanse** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Pou kòmanse, li gade si de pwent lasèt yo menm longè.

[Di:] Ki sa Noye fè **aprè sa** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Aprè sa, li mare lasèt yo.

[Di:] Ki sa Noye fè **alafen** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Alafen, li fè yon ne.

Nan ti istwa sa a, **pou kòmanse**, **aprè sa**, **alafen** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo ede nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Akitivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

M ap li istwa a pou nou moso pa moso. Pandan m ap li koute byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :] – Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan premye sekans istwa a. Elyòt toujou al gade timoun yo k ap monte bekàn sou plas la. Domaj, li pa konn monte bekàn. Elyòt toujou chagren. Pou fèt li, Sonya, gran sè li, fè li kado yon bekàn. Li kontan. Nan lakou lakay li, li eseye monte bekàn nan. Men li tonbe chak fwa. Yon jou, Sonya deside aprann li monte. Pou kòmanse, Elyòt chita dwat sou bekàn nan.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Elyòt fè pou kòmanse ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Pou kòmanse, Elyòt chita dwat sou bekàn nan. Sa se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Après sa, Elyòt pedale san li pa gade pye li.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Elyòt fè apre sa ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Après sa, Elyòt pedale san li pa gade pye li. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Alafen, Elyòt dirije gidon bekàn nan kote li vle ale a. Se konsa, Elyòt vin konn monte bekàn. Kounye a, li tonbe nan bay defi.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Elyòt fè alafen ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Alafen, Elyòt dirije gidon bekàn nan kote li vle ale a. Sa a se dènye aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6

Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a pita.

De gidon

Elyòt toujou al gade timoun yo k ap monte bekàn sou plas la. Domaj, li pa konn monte bekàn. Elyòt toujou chagren. Pou fèt li, Sonya, gran sè li, fè li kado yon bekàn. Li kontan. Nan lakou lakay li, li eseye monte bekàn nan. Men li tonbe chak fwa. Yon jou, Sonya deside aprann li monte. Pou kòmanse, Elyòt chita dwat sou bekàn nan. Apre sa, Elyòt pedale san li pa gade pye li. Alafen, Elyòt dirije gidon bekàn nan kote li vle ale a. Se konsa, Elyòt vin konn monte bekàn. Kounye a, li tonbe nan bay defi.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Pou ki sa Elyòt te toujou chagren ?
3. Site de premye aksyon Elyòt fè pandan l ap aprann monte bekàn ?
4. Pou ki sa Elyòt ap bay defi ?
5. Èske nou konn monte bekàn ? Ki jan nou te aprann ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Ki jwèt ou renmen fè ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Mwen pa twò prese, m ap tann lè mwen

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

**Douvan jou mwen leve,
Mwen pran kannòt mwen, m ale peche.
Nas mwen ak zouti mwen bò kote m.
Mwen nan mitan lanmè m ap navige.
Ak pasyans m ap jwenn pwason.**

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Mwen pa twò prese, m ap tann lè mwen.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi fè nou panse tout aksyon fèt nan moman pa yo. Li pa bon pou nou twò prese lè nou gen yon aktivite pou nou fè.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 107 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 107 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Mwen dwe reflechi anvan mwen aji.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Mwen dwe reflechi anvan mwen aji.** » ?
[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse nou dwe pran yon ti tan pou nou reflechi anvan nou fè yon aksyon. Yon fason pou nou pa regrèt.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : poze

1. Leve men nou si nou konnen mo **poze**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **poze** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **poze** vle di : **Pa gen gwo vag, pa gen bri. Egzanp : Pyè renmen benyen lè lanmè a poze.**
4. Kilès ki ka di m nan ki moman lanmè a konn **poze** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **poze**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : pwason

1. Leve men nou si nou konnen mo **pwason**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **pwason** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **pwason** vle di : **Bèt ki viv nan lamè oswa nan larivyè. Egzanp : Anèt wè yon gwo pwason nan lanmè a.**
4. Kilès ki ka di m non yon **pwason** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **pwason**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 107 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap bat men nou yon fwa, lè mwen di twa n ap bat men nou de fwa, lè mwen di 4 n ap chita.

Aktivite 5 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 107 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Tita t ap prepare mayi pou akasan.

Pou kòmanse, li tranpe mayi a.

Aprè sa, li moulèn mayi.

Alafen, li koule mayi a.

[Aprè sa di:]

Ki sa Tita fè **pou kòmanse** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Pou kòmanse, li tranpe mayi a.

[Di:] Ki sa Tita fè **aprè sa** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Aprè sa, li moulèn mayi.

[Di:] Ki sa Tita fè **alafen** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Alafen, li koule mayi a.

Nan ti istwa sa a, **pou kòmanse**, **aprè sa**, **alafen** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo ede nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Aktivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

Nou pral li istwa a pou nou moso pa moso. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 107 la. Li byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan premye sekans istwa a. Layens se pechè. Li pa al peche lè gen move tan. Yon jou, lanmè a te poze, li pran kannòt li, li ale peche. Pou kòmanse, li mete zouti li bò kote l.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki sa Layens fè pou kòmanse ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Pou kòmanse, li mete zouti li bò kote l. Sa se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li ak elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Aprè sa, li voye liy li nan lanmè a. Yon gwo pwason pran nan zen an. Layens rale li, men pwason an fè fòs.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki sa Layens fè apre sa ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Aprè sa, li voye liy li nan lanmè a. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Alafen, gras ak kouraj li, li kenbe pwason an.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki sa ki rive alafen ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Alafen, li kenbe pwason an. Sa a se aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6

Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a san pale

Nou pral li istwa a an silans. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tande. *[Fè tout elèv yo li istwa san pale.]*

b. Li istwa a ansanm

Kounye a, nou pral li istwa a ansanm epi fò pou tout moun tande sa n ap li. Li byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a.

Layens, yon gran pechè.

Layens se pechè. Li pa al peche lè gen move tan. Yon jou, lanmè a te poze, li pran kannòt li, li ale peche. Pou kòmanse, li mete zouti li bò kote l. Apre sa, li voye liy li. Yon gwo pwason pran nan zen an. Layens rale li, men pwason an fè fòs. Alafen, gras ak kouraj li, li kenbe pwason an.

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo

Kesyon

1. Ki jan yo rele pechè a ?
2. Ki lè li pa al peche ?
3. Site 2 zouti Layens ka itilize pou l peche ?
4. Ki premye aksyon Layens te fè ?
5. Èske nou konn yon pechè ki te kenbe gwo pwason ? Ki jan sa pase ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Lè yon devwa difisil pou ou, ki sa ou fè ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap ede ak respekte timoun ki pi piti pase m

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Mwen gen kè sanbib.

Depi yon moun gen yon pwoblèm,

Mwen toujou prè pou mwen ede l.

Mwen ede timoun kou granmoun.

An nou sipòte youn lòt.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap ede ak respekte timoun ki pi piti pase m.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a aprann nou pou nou ede epi respekte tout timoun ki pi piti pase nou. Paske pi piti yo toujou bezwen pi gran yo pou ede yo grandi.

Aktivite 1

Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 108 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2

Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 108 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Ak pasyans n ap jwenn trip founi.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Ak pasyans n ap jwenn trip founi.** » ?
[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou konprann ak pasyans nou ka reyalize menm travay ki pi difisil yo.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : soutni

1. Leve men nou si nou konnen mo **soutni**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **soutni** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **soutni** vle di : **Sipòte yon moun nan yon moman difisil, Bay lespwa oswa Ede. Egzanp : Ketya toujou soutni moun ki gen pwoblèm.**
4. Kilès ki ka di m ki sa li ka fè pou li **soutni** yon moun ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **soutni**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : sansib

1. Leve men nou si nou konnen mo **sansib**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **sansib** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **sansib** vle di : **Gen bon kè ak pitye. Egzanp : Toma sansib pou tout moun k ap souffri.**
4. Kilès ki ka di m ki sa ki konn fè li **sansib** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **sansib**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 108 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap bat men nou yon fwa, lè mwen di twa n ap bat men nou de fwa, lè mwen di 4 n ap chita.

Aktivite 5 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 108 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Iv t ap fè yon kwi.

Pou kòmanse, li keyi yon bèl kalbas.

Apre sa li koupe kalbas la fè 2 mwatye.

Alafen li netwaye yo byen netwaye.

[Apre sa di:]

Ki sa Iv te fè **pou kòmanse** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Pou kòmanse, li keyi yon bèl kalbas.

[Di:] Ki sa Iv te fè **apre sa** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Apre sa, Iv koupe kalbas la fè 2 mwatye.

[Di:] Ki sa Iv te fè **alafen** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Alafen, li netwaye kalbas yo byen netwaye.

Nan ti istwa sa a, **pou kòmanse**, **apre sa**, **alafen** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo ede nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Aktivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

Mwen pral li yon istwa pou nou moso pa moso. Pandan m ap li koute byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :] – Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan premye sekans istwa a. Ari pa renmen lè moun ap annuiye li. Nan katye a, yo toujou di : « Ari fache pou ti krik ti krak. » Yon samdi, Ari ap jwe basketbòl sou plas la. Li wè yon ti gason ki tonbe sou bekàn. Menm kote a, Ari kite jwèt la, li ale kote ti gason an. Pou kòmanse, li retire bekàn nan sou ti gason an. Li mande l : – « Ki bò ou frape. » Ti gason an reponn : – « Nan jenou. »	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki sa Ari fè pou kòmanse ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Pou kòmanse, li retire bekàn nan sou ti gason an. Sa se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Aprè sa, li soutni ti gason an mennen l lakay li.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki sa Ari fè apre sa ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Aprè sa, Ari soutni ti gason an mennen l lakay li. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Alafen, ti gason rive lakay li. Li di Ari : Ou sansib pou moun. Mèsi paske ou te ede mwen.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki sa ki rive alafen ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Alafen, ti gason rive lakay li. Li di Ari : Mèsi paske ou te ede mwen. Sa a se aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6 Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a pita.

Ari gen fason pa li

Ari pa renmen lè moun ap annuiye li. Nan katye a, yo toujou di : « Ari fache pou ti krik ti krak. » Yon samdi, Ari ap jwe baskètbòl sou plas la. Li wè yon ti gason ki tonbe sou bekàn. Menm kote a, Ari kite jwèt la li ale kote ti gason an. Pou kòmanse, li retire bekàn nan sou ti gason an. Li mande l :

– « **Ki bò ou frape.** »

Ti gason an reponn :

– « **Nan jenou.** »

Aprè sa, li soutni ti gason an mennen l lakay li.

Alafen, ti gason rive lakay li. Li di Ari : Ou sansib pou moun. Mèsi paske ou te ede mwen.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Ki sa li pa renmen moun fè li ?
3. Ki sa ki te pase sou plas la ?
4. Di tout sa Ari te fè pou li ede ti gason an ?
5. Èske nou renmen sa Ari te fè pou li ede ti gason an ? Pou ki sa ?
6. Èske nou konn ede zanmi nou ? Ki sa nou konn fè pou yo ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Si Ari te zanmi w ki konsèy ou t ap ba li ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Jwèt se jwèt, mwen p ap mande goumen si mwen pèdi

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

**Chak moun gen jou pa yo.
 Si jodi a se tou pa m,
 Demen se ap tou pa w.
 Mwen kontan lè se tou pa yon lòt.
 Lè n ap jwe tout moun ka genyen.**

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Jwèt se jwèt, mwen p ap mande goumen si mwen pèdi.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou reflechi sou fason n ap jwe ak zanmi nou. Nan yon jwèt, nou ka genyen, nou ka pèdi. Nou pa dwe goumen si nou pèdi.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 109 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 109 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Edikasyon se pi gwo byen.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Edikasyon se pi gwo byen.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa fè nou panse lè nou ale lekòl nou ka genyen yon bon edikasyon. Epi yon bon edikasyon ka pèmèt nou reyisi nan lavi nou.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : kous

1. Leve men nou si nou konnen mo **kous**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **kous** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **kous** vle di : **Konpetisyon ki mete plizyè moun ap kouri pou jwenn kilès k ap rive anvan. Egzanp : Dalin ap patisipe nan yon kous bisiklèt.**
4. Kilès ki ka di m ki **kous** li konn gade ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **kous**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : move

1. Leve men nou si nou konnen mo **move**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **move** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **move** vle di : **Fache, boude, mare karaktè. Egzanp : Veniz move paske li pèdi kreyon li a.**
4. Kilès ki ka di m ki lè li konn **move** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **move**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 109 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap bat men nou yon fwa, lè mwen di twa n ap bat men nou de fwa, lè mwen di 4 n ap chita.

Aktivite 5 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 109 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Pòl ap fè kasav.

Pou kòmanse, li lave manyòk yo epi li graje yo.

Aprè sa, li tòde farin manyòk la epi li mete l seche.

Alafen, li mete farin nan sou platin.

[Aprè sa di:]

Ki sa Pòl fè **pou kòmanse** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Pou kòmanse Pòl lave manyòk yo epi li graje yo.

[Di:] Ki sa Pòl fè **aprè sa** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Aprè sa Pòl tòde farin manyòk la epi li mete l seche.

[Di:] Ki sa Pòl fè **alafen** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Alafen li mete farin nan sou platin.

Nan ti istwa sa a, **pou kòmanse**, **aprè sa**, **alafen** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo ede nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Aktivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

Nou pral li yon istwa moso pa moso. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 109 la. Li byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan premye sekans istwa a. Yon jou Cheval ap fè yon kous ak Milèt. Li genyen l. Nan demen, Milèt mande Cheval yon lòt kous. Pou kòmanse, milèt trase liy kote kous la ap rive a.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki sa Milèt fè pou kòmanse ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Pou kòmanse, milèt trase liy kote kous la ap rive a. Sa se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li ak elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Après sa, cheval ak milèt konte rive sou 4, yo kouri.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki sa ki pase aprè sa ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Après sa, cheval ak milèt konte rive sou 4, yo kouri. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Alafen, milèt genyen kous la. Cheval move. Li panse se li ki te dwe genyen. Milèt di li : « Se pa ou ki dwe toujou genyen. Yon lòt ka genyen w tou. »	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa ki sa ki rive alafen ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Alafen, milèt genyen kous la. Cheval move. Sa a se aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6

Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a san pale

Nou pral li istwa a an silans. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tandè.

b. Li istwa a ansanm

Kounye a, nou pral li istwa a ansanm epi fò pou tout moun tandè sa n ap li. Li byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a.

Kous Cheval ak Milèt

Yon jou Cheval ap fè yon kous ak Milèt. Li genyen l. Nan demen, Milèt mande Cheval yon kous. Pou kòmanse, milèt trase liy kote kous la ap rive a. Apre sa, cheval ak milèt konte rive sou 4, yo kouri. Alafen, milèt genyen kous la. Cheval move. Li panse se li ki te dwe genyen. Milèt di li : « Se pa ou ki dwe toujou genyen. Yon lòt ka genyen w tou. »

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo

Kesyon

1. Kilès k ap fè kous la ?
2. Pou ki sa Milèt la trase liy la ?
3. Kiyès ki genyen kous la ?
4. Èske nou konn fè jwèt kous ak zanmi nou ? Ki jan sa konn pase ?
5. Lè nou pèdi nan yon jwèt, èske nou fè koken ? Pou ki sa ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Ki jan ou konn reyaji lè ou pèdi nan yon jwèt ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap vwayaje ale nan lòt zòn pou mwen dekouvri peyi m

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante. *[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]*

Nan Sid mwen prale.

Mwen pral vizite.

Mwen pral manje anpil pwodui lakay.

Dous makòs ap ret tann mwen Tigwav.

Kavayon m ap manje yon bon pen ak jele.

Nan vil Okay, m ap jwenn anpil tablèt kokoye.

Nan Sid mwen prale.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap vwayaje ale nan lòt zòn pou mwen dekouvri peyi m.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a aprann nou pou nou ale vizite lòt zòn, lòt vil ak kanpay nan peyi a pou nou ka konnen li pi byen.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 110 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 110 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Travay ap fè nou reyisi.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Travay ap fè nou reyisi.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa fè nou panse nou dwe travay anpil si nou vle reyisi nan tout sa n ap fè.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li de istwa pou nou. Anvan mwen li istwa yo, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : chanpyona

1. Leve men nou si nou konnen mo **chanpyona**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **chanpyona** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **chanpyona** vle di : **Konpetisyon ki mete plizyè ekip fas pou fas. Egzanp : Ekip kali a ap patisipe nan chanpyona a.**
4. Kilès ki ka di m sa li konn wè nan yon **chanpyona** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **chanpyona**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : teren

1. Leve men nou si nou konnen mo **teren**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **teren** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **teren** vle di : **Kote ki fèt pou de ekip jwe nan yon chanpyona. Egzanp : Lapli tonbe, match la pa ka jwe sou teren an.**
4. Kilès ki ka pale m de yon **teren** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **teren**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 110 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap bat men nou yon fwa, lè mwen di twa n ap bat men nou de fwa, lè mwen di 4 n ap chita.

Aktivite 5 Koute istwa annantye/ Premye istwa a (10 minit)

a. Koute istwa annantye

Kounye a, mwen pral li yon istwa pou nou. Tit istwa a se « **Yon chanpyona foutbòl.** » Koute byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a pita.

Yon chanpyona foutbòl

Pandan gran vakans, konpè chen òganize yon gwo chanpyona foutbòl. Te gen 6 ekip nan chanpyona a : sourit, kodenn, kana, pentad, chat ak poul. Kat ekip te elimine. Dimanch apre midi, tout fanatik yo reyini sou teren an. Ekip sourit la pral fè final ak ekip chat la. Pou kòmanse, abitye la esplike 2 kapitèn yo règ jwèt la. Apre sa, match la kòmanse. 2 ekip yo t ap jwe byen. Alafen, ekip sourit la fè yon gòl. Ekip chat la fache. Yo di yo p ap pèdi match la. Yo deside manje tout sourit yo. Abitye la kanpe match la. Li di chat yo : « Pa frape sourit yo. Pa manje yo. Sa a se règ jwèt la. »

Pataje sa nou koute

[Di:] Eske nou tout te byen koute istwa a ? Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou ou di li sa ou sonje apre ou fin koute istwa sa a. [Bay elèv yo 60 segonn pou yo pataje sa yo te koute. Apre sa di:] Kilès ki ka pataje ak klas la sa li sonje nan istwa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Site youn apre lòt tout aktivite ki te fèt yo ?
3. Èske sa ki pase nan istwa sa a konn pase nan katye lakay nou ? Esplike ?
4. Èske nou konnen yon moun ki konn move paske li pèdi nan yon jwèt ?

Aktivite 6

Koute istwa annantye/ Dezyèm istwa a (10 minit)

a. Koute istwa annantye

Kounye a, mwen pral li yon istwa pou nou. Tit istwa a se « **Jak ap vwayaje.** » Koute byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a pita.

Jak ap vwayaje

Jak ap viv Wanament. Vakans la rive, li pral Jeremi. Li pral wè grann li. Depi lavèy li mete rad ak soulye li nan malèt. Manman li di :

– **Sonje pran bwòs dan ou, savon ou ak sèvyèt ou.**

Jak reponn :

– **Wi manman, mwen te gentan fè sa.**

Nan demen maten Jak leve byen bonè. Toudabò li ale nan estasyon. Te gen anpil bri nan lari a : klaksòn machin, machann kola, machann pen ak sirèt. Apre sa, li monte kamyon an. Kamyon an rele : Bèl Jeremi. Vwayaj la te long anpil. Finalman Jak rive Jeremi. Li kontan wè grann li ki te vin rankontre l nan estasyon.

Pataje sa nou koute

[Di :] Eske nou tout te byen koute istwa a ? Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou ou di li sa ou sonje apre ou fin koute istwa sa a. *[Bay elèv yo 60 segonn pou yo pataje sa yo te koute. Apre sa di :]*

Kilès ki ka pataje ak klas la sa li sonje nan istwa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Site youn apre lòt tout aktivite ki te fèt apre Jak fin rive nan estasyon an ?
3. Èske li bon lè Jak al vizite fanmi li Jeremi ? Pou ki sa ?
4. Èske nou sonje yon lè nou t al vizite fanmi nou ? Ki jan sa te pase ?

Aktivite 7

Kesyon/ Evalyasyon (6 minit)

a. Koute kesyon pou reponn ak pous

Fraz yo

1. Premye istwa a pale de yon match foutbòl ant ekip chen ak ekip chat.
2. Premye istwa a pale de yon chanpyona foutbòl.
3. Se ekip sourit la ki chanpyon nan chanpyona a.
4. Dezyèm istwa a pale de yon ti gason ki rele Jan.
5. Jak t ap ale fè vakans kay grann li Jeremi.
6. Premye aksyon Jak fè se ale nan estasyon byen bonè.

b. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 110 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa ou pa dwe fè koken lè w ap jwe ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Zwazo ak flè se richès lanati

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Mwen se zwazo.

Mwen gen bèl plimay.

M ap vole toutapou,

Poze sou tout pyebwa,

Chante tout kalite chante.

Mwen se zwazo,

Mwen itil tankou tout lòt bèt.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Zwazo ak flè se richès lanati.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a aprann nou enpòtans zwazo ak flè yo genyen nan lanati. Se yo ki fè bote lanati.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 111 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 111 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Nou dwe pwoteje tout bèt.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Nou dwe pwoteje tout bèt.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa fè nou panse nou pa dwe fè vyolans sou okenn bèt. Okontrè nou dwe pwoteje yo.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : kolonn

1. Leve men nou si nou konnen mo **kolonn**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **kolonn** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **kolonn** vle di : **Yon bann, yon pakèt, yon kantite.**
Egzanp : Gen yon kolonn madansara nan jaden an.
4. Kilès ki ka di m non yon lòt zwazo ki konn vole pa **kolonn**? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **kolonn**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : nich

1. Leve men nou si nou konnen mo **nich**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **nich** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **nich** vle di : **Kay bèt volay fè ak pay pou li ka ponn epi pwoteje pitit li lè yo fèk fèt. Egzanp : Toutrèl la fè yon nich sou pye mango a.**
4. Kilès ki ka di m kèk kote zwazo konn fè **nich** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **nich**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 111 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap panche a goch, lè mwen di 2 n ap panche a dwat, lè mwen di 3 n ap fè yon ti vole, lè mwen di 4 n ap bat men nou 5 fwa.

Aktivite 5 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 111 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Moris t ap prepare yon lalo.

Toudabò li netwaye fèy yo.

Aprè sa li toufe yo.

Finalman li mete epis ki pou bay legim nan bon gou.

[Aprè sa di:]

Ki sa Moris fè **toudabò** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Toudabò Moris netwaye fèy yo.

[Di:] Ki sa Moris fè **aprè sa** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Aprè sa Moris toufe yo.

[Di:] Ki sa Moris fè **finalman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Finalman Moris mete epis ki pou bay legim nan bon gou.

Nan ti istwa sa a, **toudabò**, **aprè sa**, **finalman** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo ede nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Aktivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

Nou pral li yon istwa moso pa moso. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 111 la. Li byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen. Yon lè, yon kolonn wanganègès bezwen ponn. Toudabò, yo decide fè nich yo sou yon pye flanbwayan.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa wanganègès yo fè toudabò ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Toudabò, yo decide fè nich yo sou yon pye flanbwayan. Sa a se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li ak elèv yo. Di :] – N ap kontinye li istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Après sa, yo ale chèche fèy ak ti branch bwa. Yo sanble yo pou fè nich.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa yo fè après sa ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Après sa, yo ale chèche fèy ak ti branch bwa. Yo sanble yo pou fè nich. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – N ap kontinye li istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn dènye sekans nan istwa a. Finalman, yo ponn. Nan yon ti tan tou kout, pye flanbwayan an chaje ak pitit wanganègès. Pye flanbwayan an tounen kay wanganègès yo.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa yo fè finalman ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Finalman, yo ponn. Sa a se dènye aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6

Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a san pale

Nou pral li istwa a an silans. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tandè.

b. Li istwa a ansanm

Kounye a, nou pral li istwa a ansanm epi fò pou tout moun tandè sa n ap li. Li byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a.

Wanganègès

Yon lè, yon kolonn wanganègès bezwen ponn. Toudabò, yo deside fè nich yo sou yon pye flanbwayan. Apre sa, yo ale chèche fèy ak ti branch bwa. Yo sanble yo pou fè nich. Finalman, yo ponn. Nan yon ti tan tou kout, pye flanbwayan an chaje ak pitit wanganègès. Pye flanbwayan an tounen kay wanganègès yo.

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo

Kesyon

1. De ki zwazo istwa a pale ?
2. Ki sa yo te bezwen fè ?
3. Ak ki sa yo fè nich la ?
4. Èske nou renmen istwa sa a ? Pou ki sa ?
5. Èske nou konn wè wanganègès ? Ki bò ? Ki jan yo ye ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Pran kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Pou ki sa ou dwe pwoteje zwazo yo ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Mwen dwe ede moun ki nan bezwen

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Yon timoun obeyisan
Tande konsèy paran
Yon timoun obeyisan
Toujou fè sa ki bon
Yon timoun obeyisan
Toujou jwenn anpil konpliman.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Mwen dwe ede moun ki nan bezwen.** »
[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?
[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]
[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse jan li bon pou nou ede moun ki nan bezwen.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 112 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 112 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Zwazo yo renmen pyebwa.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Zwazo yo renmen pyebwa.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou konprann pyebwa yo jwe yon gwo wòl nan lavi zwazo yo. Yo toujou renmen poze sou tout pyebwa yo jwenn. Se sou pyebwa zwazo yo fè nich yo.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : komisyon

1. Leve men nou si nou konnen mo **komisyon**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **komisyon** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **komisyon** vle di : **Sa ou al chèche oswa sa ou pote pou yon moun. Egzanp : Eli pote yon komisyon pou manman li.**
4. Kilès ki ka di m ki **komisyon** li konn fè ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **komisyon**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : felisite

1. Leve men nou si nou konnen mo **felisite**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **felisite** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **felisite** vle di : **Fè konpliman pou montre satisfaksyon ou pou yon aksyon yon lòt moun fè. Egzanp : Elèv yo netwaye klas la, mèt la felisite yo.**
4. Kilès ki ka di m ki lè yo konn **felisite** li ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **felisite**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 112 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap panche a goch, lè mwen di 2 n ap panche a dwat, lè mwen di 3 n ap fè yon ti vole, lè mwen di 4 n ap bat men nou 5 fwa.

Aktivite 5 **Sekans nan istwa (12 minit)**

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 112 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Yè te gen yon bèl match nan estad la.

Toudabò de ekip yo monte sou teren an.

Apre sa yo chante im nasyonal la epi match la kòmanse.

Finalman chak ekip yo make de gòl. Match nil.

[Apre sa di:]

Ki sa ki pase **toudabò** nan match la ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Toudabò de ekip yo monte sou teren an.

[Di:] Ki sa ki pase **apre sa** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Apre sa yo chante im nasyonal la epi match la kòmanse.

[Di:] Ki sa ki pase **finalman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Finalman chak ekip yo make de gòl. Match nil.

Nan ti istwa sa a, **toudabò**, **apre sa**, **finalman** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo ede nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Akitivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

Mwen pral li yon istwa pou nou moso pa moso. Pandan m ap li koute byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :] – Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen. Manman Siz malad nan pye. Li pran kabann. Li pa ka deplase pou li ale nan mache. Li rele Siz, li di l : – « M ap voye ou fè yon komisyon pou mwen nan boutik la. » Siz di : – « Wi manman. » Toudabò, Siz ale benyen epi li mete rad sou li.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Siz fè toudabò ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Toudabò, Siz ale benyen epi li mete rad sou li. Sa a se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Aprè sa, li ekri tout sa manman li mande l achte yo sou yon fèy papye. Li ale nan boutik la, li achte tout sa manman l te mande l achte yo. Li pa bliye anyen.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Siz fè apre sa ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Aprè sa, li ekri sa manman l mande l achte yo sou yon fèy papye. Li ale nan boutik la, li achte yo. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Finalman, li pote tout komisyon yo. Manman an kontan. Li felisite Siz.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Siz fè finalman ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Finalman, Siz pote tout komisyon yo. Manman li felisite l. Sa a se aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6

Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a pita.

Yon komisyon

Manman Siz malad nan pye. Li pran kabann. Li pa ka deplase pou li ale nan mache. Li rele Siz, li di l :

– « **M ap voye ou fè yon komisyon pou mwen nan boutik la.** »

Siz di :

– « **Wi manman.** »

Toudabò, Siz ale benyen epi li mete rad sou li. Apre sa, li ekri tout sa manman li mande l achte yo sou yon fèy papye. Li ale nan boutik la, li achte tout sa manman l te mande l achte yo. Li pa bliye anyen. Finalman, li pote tout komisyon yo. Manman an kontan. Li felisite Siz.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Ki sa manman Siz pa ka fè ?
3. Ki komisyon manman Siz te ba li fè ?
4. Ki sa Siz te fè an premye ?
5. Èske Siz te byen aji lè li ede manman l pandan li pa kapab ?
6. Èske nou sonje yon lè nou te ede paran nou oubyen yon lòt moun ? Ki jan sa te pase ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Pran kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Ki sa ou konn fè pou ede paran ou ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Mwen p ap bati kay mwen nenpòt kote

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Malè pa gen klaksòn.

Aksidan pa janm avèti.

Mwen p ap bati bò ravin.

Mwen p ap bati bò falèz.

Prekosyon pa kapon.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Mwen p ap bati kay mwen nenpòt kote.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse jan li pa bon lè moun bati kay nenpòt kote. Gen kote ki pa fèt pou moun bati kay. Paske lè moun bati kay kote ki pa fèt pou sa, yo mete vi yo ak vi lòt moun an danje.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 113 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 113 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Lekti se limyè sou wout konesans.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwenn sa li panse sou fraz sa a : « **Lekti se limyè sou wout konesans.** » ?
[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse lè yon moun konn li byen li gen plis chans pou li ranmase anpil konesans.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : bòs

1. Leve men nou si nou konnen mo **bòs**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **bòs** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **bòs** vle di : **Yon atizan, yon moun ki gen yon metye.** **Egzanp :**
Sanon se yon gwo bòs ebenis.
4. Kilès ki ka di m kèk lòt **bòs** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **bòs**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : fondasyon

1. Leve men nou si nou konnen mo **fondasyon**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **fondasyon** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **fondasyon** vle di : **Pati ki fouye nan tè pou fè baz yon kay.** **Egzanp : Bòs mason yo ap fouye fondasyon kay la.**
4. Kilès ki ka di m ki jan yon **fondasyon** fèt ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **fondasyon**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 113 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap panche a goch, lè mwen di 2 n ap panche a dwat, lè mwen di 3 n ap fè yon ti vole, lè mwen di 4 n ap bat men nou 5 fwa.

Aktivite 5 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 113 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Fani soti lekòl.

Toudabò li salye fanmi li.

Aprè sa li depoze valiz li sou tab la.

Finalman li retire inifòm nan sou li.

[Aprè sa di:]

Ki sa Fani fè Toudabò ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Toudabò li salye fanmi li.

[Di:] Ki sa Fani fè **aprè sa** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Aprè sa li depoze valiz li sou tab la.

[Di:] Ki sa Fani fè **finalman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Aprè sa di:]

Finalman li retire inifòm nan sou li.

Nan ti istwa sa a, **toudabò**, **aprè sa**, **finalman** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo ede nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Aktivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

Nou pral li yon istwa moso pa moso. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 113 la. Li byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen. Remi se bòs mason. Li pa janm bati kay ni bò ravin ni tou pre rivyè. Yon lè, Bòs Remi ap bati yon kay pou Masèl. Toudabò li fè fouye fondasyon an epi li fè baz kay la.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di m ki sa bòs Remi fè anvan ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Toudabò li fè fouye fondasyon an epi li fè baz kay la. Sa a se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li ak elèv yo. Di :] – Nou pral kontinye li istwa a pou nou. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Aprè sa li monte blòk yo.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa bòs Remi fè apre li fin fouye fondasyon an ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Aprè sa li monte blòk yo. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – N ap kontinye li istwa a pou nou. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Finalman li kouvri kay la. Kay la byen kanpe. Masèl satisfè.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa bòs Remi fè lè li fin monte blòk yo ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Finalman li kouvri kay la. Sa a se aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6

Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a san pale

Nou pral li istwa a an silans. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tande.

b. Li istwa a ansanm

Kounye a, nou pral li istwa a ansanm epi fò pou tout moun tande sa n ap li. Li byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a.

Yon bon bòs

Remi se bòs mason. Li pa janm bati kay ni bò ravin ni tou pre rivyè. Yon lè, bòs Remi ap bati yon kay pou Masèl. Toudabò li fè fouye fondasyon an epi li fè baz kay la. Apre sa li monte blòk yo. Finalman li kouvri kay la. Kay la byen kanpe. Masèl satisfè.

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo

Kesyon

1. Kòman yo rele bòs mason an ?
2. Ki kote bòs Remi pa janm bati kay ?
3. Pou ki moun bòs Remi t ap bati kay la ?
4. Di 3 aksyon bòs Remi fè youn apre lòt pou li bati kay la ?
5. Èske li t ap bon si bòs Remi te deside pa bati kay la bò ravin ? Pou ki sa ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Pran kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Ki jan ou ta renmen bati kay pa w la lè ou gran ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Mwen p ap gaspiye dlo

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Wololoy ! Gade dlo !

Se pa ti dlo, nan vil Sodo.

Dlo agogo.

Tout veso plen ak dlo.

Tiyo vini, tout basen gen dlo.

Nou p ap gaspiye dlo,

Menmsi dlo agogo.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Mwen p ap gaspiye dlo.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse ak enpòtans dlo nan lavi nou. Se pou sa nou pa dwe gaspiye dlo.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 114 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 114 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **M ap sèvi ak dlo pwòp.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **M ap sèvi ak dlo pwòp.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse jan li bon pou nou sèvi ak dlo pwòp. Lè nou sèvi ak dlo pwòp, nou gen plis chans rete an sante.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : tiyo

1. Leve men nou si nou konnen mo **tiyo**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **tiyo** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **tiyo** vle di : **Tib ki sèvi pou resevwa epi vide dlo nan galon, bokit ak lòt veso. Egzanp : Depi tiyo a vini basen yo gen anpil dlo.**
4. Kilès ki ka di m ki kote li konn wè **tiyo** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **tiyo**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : gaspiye

1. Leve men nou si nou konnen mo **gaspiye**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **gaspiye** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **gaspiye** vle di : **Mal itilize, mal jere, gagote. Egzanp : Dani kite limyè yo limen, li gaspiye kouran an.**
4. Kilès ki ka di m, apre kouran, ki sa moun konn **gaspiye** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **gaspiye**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 114 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap panche a dwat, lè mwen di 3 n ap fè yon ti vole, lè mwen di 4 n ap bat men nou 5 fwa.

Aktivite 5 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 114 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Marijàn ap fè kafe.

Toudabò li mete poud kafe a bouyi.

Apre sa li lave grèp la.

Finalman li koule kafe a.

[Apre sa di:]

Ki sa Marijàn fè **toudabò** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Toudabò Marijàn mete poud kafe a bouyi. Sa vle di se premye aksyon li fè.

[Di:] Ki sa Marijàn fè **apre sa** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Apre sa li lave grèp la. Sa vle di se dezyèm aksyon li fè.

[Di:] Ki sa Marijàn fè **finalman** ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Finalman Marijàn koule kafe a. Sa vle di se dènye aksyon li fè.

Nan ti istwa sa a, **toudabò**, **apre sa**, **finalman** se mo kle. Yo rele yo mo kle paske yo ede nou idantifye chak etap ki genyen nan istwa a. Chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Akitivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

M ap li istwa a pou nou moso pa moso. Pandan m ap li koute byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :] – Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen. Kalèb rete nan katye Lakil. L ap viv ak paran li. Yon jou tiyo a pa vini. Li oblije ale pran dlo kay zanmi li Joslin. Toudabò lè li rive, li salye Joslin.	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Kalèb te fè anvan ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Toudabò lè li rive, li salye Joslin. Sa a se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Aprè sa, li louvri tiyo a, li lave bokit la, epi li mete li anba tiyo a. Men Kalèb pa siveye bokit la. Joslin di li : « Men dlo a ap tonbe atè wi. » Kalèb reponn : « Mwen pa wè sa non. Mwen pa renmen gaspiye dlo. Dlo enpòtan pou fè manje, lave rad, benyen, elatriye. »	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Kalèb fè lè li fin salye Joslin ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Aprè sa a, li louvri tiyo a, li lave bokit la, epi li pran dlo. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Finalman, Kalèb fèmen tiyo a. Li di Joslin mèsi.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa Kalèb fè lè li fin pran dlo a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Finalman, Kalèb fèmen tiyo a. Li di Joslin mèsi. Sa a se aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 6

Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Dlo se richès

Kalèb rete nan katye Lakil. L ap viv ak paran li. Yon jou tiyo a pa vini. Li oblije ale pran dlo kay zanmi li Joslin. Toudabò lè li rive, li salye Joslin. Apre sa, li louvri tiyo a, li lave bokit la, epi li mete li anba tiyo a. Men Kalèb pa siveye bokit la. Joslin di li : « Men dlo a ap tonbe atè wi. » Kalèb reponn : « Mwen pa wè sa non. » Mwen pa renmen gaspiye dlo. Dlo enpòtan pou fè manje, lave rad, benyen, elatriye. Finalman, Kalèb fèmen tiyo a. Li di Joslin mès.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Nan ki katye Kalèb rete ?
3. Ki sa yo konn fè ak dlo ?
4. Ki bò Kalèb te al pran dlo ?
5. Èske se yon bon aksyon Kalèb ak Joslin fè lè yo pa vle kite dlo ap gaspiye ? Pou ki sa ?
6. Èske nou konn wè dlo ap gaspiye ? Ki bò ? Ki sa nou fè pou sa ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Pran kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Ki sa ou konn fè lè pa gen dlo ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Mwen p ap pran anyen nan jaden yon moun si li pa ban mwen pèmisyon

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Anlè tèt nou zwazo
Ap vole san rete, y ap chante
Anba dlo tout pwason ap danse
Padan bèt kat pat yo
Ap ranni, ap jape, ap rele san repo.
Mezanmi ! Pa gen lavi san zannimo !
Ann pwoteje yo !

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Mwen p ap pran anyen nan jaden yon moun si li pa ban mwen pèmisyon.** »
[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?
[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]
[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse jan nou dwe respekte jaden moun. Si yon moun pa ba ou pèmisyon pou ou antre al pran yon bagay nan jaden li, ou pa gen dwa fè sa.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 115 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 115 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Twou manti pa fon.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Twou manti pa fon.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse nou pa dwe bay manti paske yon jou y ap dekouvri verite a kanmenm.

Aktivite 4 Revizyon mo vokabilè (10 minit)

Kounye a, nou pral revize kèk mo vokabilè nou konnen deja. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 115 la. Ale nan egzèsis # 2 a.

Aktivite 5 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : jij

1. Leve men nou si nou konnen mo **jij**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **jij** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **jij** vle di : **Otorite ki la pou deside si yon moun gen tò oswa rezon nan yon diskisyon. Egzanp : Jij la di se Riko ki gen rezon.**
4. Kilès ki ka di m ki kote **jij** konn travay ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **jij**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : mèg

1. Leve men nou si nou konnen mo **mèg**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **mèg** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **mèg** vle di : **Mens, piti, moun oubyen bèt ki pa gwo. Egzanp : Poul lvnèl la mèg.**
4. Kilès ki ka di m non yon lòt bèt ki ka **mèg** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **mèg**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap panche a dwat, lè mwen di 3 n ap fè yon ti vole, lè mwen di 4 n ap bat men nou 5 fwa.

Aktivite 6

Li istwa annantye/ Premye istwa a (10 minit)

a. Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li yon istwa ansanm. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 115 la. Tit istwa a se « **Andre ap keyi mango**. » Li byen pou nou ka reponn keyon sou istwa a pita.

Andre ap keyi mango

Yon jou, Andre al keyi mango kay bòs Danyèl. Pou kòmanse, li pran gòl li epi li antre nan lakou a. Apre sa, li lonje gòl la, l ap keyi mango. Bòs Danyèl vin parèt. Li di Andre :

– Ki moun ou te mande pou ou keyi mango ?

Li reponn :

– Pèsòn.

Alafen, bòs Danyèl fè l konnen li pa gen dwa antre nan lakou moun vin pran bagay san mande.

Pataje sa nou li

[Di :] Eske nou tout te byen li istwa a ? Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou ou di li sa ou sonje apre ou fin li istwa sa a. [Bay elèv yo 60 segonn pou yo pataje sa yo te koute. Apre sa di :]

Kilès ki ka pataje ak klas la sa li sonje nan istwa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Kilès ki te al keyi mango kay bòs Danyèl ?
2. Site youn apre lòt tout sa Danyèl te fè ?
3. Èske nou konn keyi mango ? Kilès ki ka di mwen ki jan li keyi mango ?
4. Èske sa Andre te fè a se yon bon aksyon ? Pou ki sa ?

Aktivite 7

Li istwa annantye/ Dezyèm istwa a (10 minit)

a. Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li yon istwa ansanm. Tit istwa a se « **Kaw ak Zòtolan**. » Li byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a pita.

Kaw ak Zòtolan

Kaw ak Zòtolan pete yon diskisyon pou konnen kilès ki pi gra. Toudabò, Kaw mande Zòtolan kouman li fè mèg konsa. Apre sa, Zòtolan di Kaw :

– Ou pa pi gra pase sa. Se anpil plim ou genyen.

Finalman, yo rele Chat vin fè jijman an. Chat di :

– Mwen poko manje ni Kaw ni Zòtolan.

Pataje sa nou li

[**Di :**] Eske nou tout te byen li istwa a ? Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou ou di li sa ou sonje apre ou fin li istwa sa a. [**Bay elèv yo 60 segonn pou yo pataje sa yo te koute. Apre sa di :**]

Kilès ki ka pataje ak klas la sa li sonje nan istwa a ? [**Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.**]

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Kilès ki te nan diskisyon an ?
2. Site youn apre lòt tout pawòl ki te di yo ?
3. Èske nou konn wè zòtolan ak kaw ? Ki jan yo ye ?
4. Èske nou ka di chat la se yon bon jij ? Esplike ?

Aktivite 8

Kesyon/ Evalyasyon (6 minit)

a. Koute epi reponn ak pous

Mwen pral li kèk fraz youn apre lòt. Lè nou tande yon fraz ki mache ak premye istwa a n ap leve men dwat nou anlè. Lè nou tande yon fraz ki mache ak dezyèm istwa a n ap leve men goch nou anlè. Lè nou tande yon fraz ki pa mache ak youn nan istwa yo ditou n ap mete tou de pous nou tèt anba.

Fraz yo

1. Premye istwa a pale de yon ti gason k ap keyi mango ak gòl.
2. Ti gason an monte sou yon pye mango.
3. Bòs Danyel fè Andre konnen li pa gen dwa keyi mango nan lakou moun san mande pèmasyon.
4. Dezyèm istwa a pale de 2 zwazo mèt k ap fè diskisyon.
5. Kaw di Zòtolan se anpil plim li genyen.
6. Chat la pa konnen kilès ki pi gra nan 2 zwazo yo

b. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 115 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Eske ou gen dwa antre nan lakou yon moun fè sa w vle ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fdbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fdbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fdbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap kenbe pwomès mwen

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Kliyan m se pa m.

Mwen p ap fè yo mache pou granmesi.

M ap kenbe pwomès mwen.

Kit mwen se bòs mason,

M ap kenbe pwomès mwen.

Kit mwen se mekanisyen,

M ap kenbe pwomès mwen.

Kilyan m se pa m.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap kenbe pwomès mwen.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kiyès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse lè nou pwomèt n ap fè yon bagay nou dwe kenbe pwomès la. Pa egzanp si nou di yon moun vin chèche yon liv nan men nou, lè moun nan vini, li dwe jwenn liv la.

Aktivite 1

Revizyon : Li mo (3 minit)

Li mo vit e byen

Kounye a, nou pral revize kèk mo nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 116 la. Ale nan liy kreyon an. Li mo yo.

Aktivite 2

Revizyon : Li fraz (3 minit)

Li fraz vit e byen

Nou pral revize kèk fraz nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ale nan liy gòm nan. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fdbak.]*

Aktivite 3 Revizyon Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 116 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Manje kuit pa gen mèt.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Manje kuit pa gen mèt.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse nou dwe toujou pataje manje nou kuit ak lòt moun. Donk nenpòt ki pase nan kay la, li dwe jwenn moso manje si genyen.

Aktivite 4 Revizyon mo vokabilè (4 minit)

Kounye a, nou pral revize kèk mo vokabilè nou konnen deja. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 116 la. Ale nan egzèsis # 2 a.

Aktivite 5 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : modèl

1. Leve men nou si nou konnen mo **modèl**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **modèl** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **modèl** vle di : **Sa ki sèvi kòm egzanp, referans pou fè yon bagay. Egzanp : Yon paran dwe yon model pou pitit li.**
4. Kilès ki ka di m ki moun ki se yon **modèl** pou li ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **modèl**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : près

1. Leve men nou si nou konnen mo **près**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **près** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **près** vle di : **Kote yo pase rad pou lajan. Egzanp : Lorèt voye rad li yo nan près.**
4. Kilès ki ka di m non yon **près** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **près**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap panche a dwat, lè mwen di 3 n ap fè yon ti vole, lè mwen di 4 n ap bat men nou 5 fwa.

Aktivite 6 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 116 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Jòj ap limen yon recho ki pran gaz.

Li gade si tank gaz la byen konekte.

Li pase alimèt li.

Li limen recho a.

[Apre sa di:]

Ki premye aksyon Jòj fè ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Jòj gade si tank gaz la byen konekte. Se premye aksyon li fè.

[Di:] Ki dezyèm aksyon Jòj fè ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Jòj pase alimèt li. Se dezyèm aksyon li fè.

[Di:] Ki dènye aksyon Jòj fè ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Jòj limen recho a. Se dènye aksyon li fè.

Nan ti istwa sa a, nou rive idantifye twa etap. Sonje chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Aktivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

M ap li istwa a pou nou moso pa moso. Pandan m ap li koute byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon istwa ka gen plizyè sekans anndan l.
2. Chak sekans se yon etap anndan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :] – Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen. Manno se bòs tayè. Tout moun nan zòn nan toujou pote twal ba li koud, fi kou gason. Lè ou ale lakay li, li mande ou : « Ki modèl rad ou vle ? »	[Aprè sa mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa bòs tayè a di lè yon moun ale lakay li ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Li mande ou : « Ki modèl rad ou vle. » Sa a se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Li pran mezi bra ou, tay ou, longè ou, elatriye.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa bòs la fè lè li fin mande ou ki modèl rad ou vle ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Li pran mezi bra ou, tay ou, longè ou, elatriye. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan twazyèm sekans la. Li ba ou randevou pou vin pran rad la epi li kòmanse koud.	[Mande elèv yo :] Kilès ki ka di mwen ki sa bòs la fè lè li fin pran mezi ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di :] Li ba ou randevou pou vin pran rad la epi li kòmanse koud. Sa a se aksyon ki fèt nan twazyèm etap istwa a.

ISTWA	KESYON
– [Di:] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Kou rad la fin koud, li voye l nan près. Wè pa wè, jou randevou a, w ap jwenn rad ou pann nan sèso ap tann ou.	[Mande elèv yo:] Kilès ki ka di mwen ki sa bòs la fè lè rad la fin koud ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di:] Li voye rad la nan près. Sa a se aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 7**Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)****a. Koute istwa a annantye**

Kounye a, mwen pral li tout istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Manno, yon bòs tout bon

Manno se bòs tayè. Tout moun nan zòn nan toujou pote twal ba li koud, fi kou gason. Lè ou ale lakay li, li mande ou : « Ki modèl rad ou vle ? » Li pran mezi bra ou, tay ou, longè ou, elatriye. Li ba ou randevou pou vin pran rad la epi li kòmanse koud. Kou rad la fin koud, li voye l nan près. Wè pa wè, jou randevou a, w ap jwenn rad ou pann nan sèso ap tann ou.

Pataje sa nou koute (3 minit)

[Di:] Eske nou tout te byen koute istwa a ? Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la sou sa ou sonje pandan ou t ap koute istwa a. **[Bay elèv yo 60 segonn pou yo pataje sa yo te koute.]**

[Apre sa di:] Kilès ki ka pataje ak klas la sa li sonje nan istwa a ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]**

Aktivite 8**Kesyon/ Evalyasyon****a. Koute byen epi reponn ak pous**

Mwen pral li kèk fraz youn apre lòt. Lè nou tande yon fraz ki mache ak istwa nou sot li a leve pous nou anlè. Lè fraz la pa mache ak istwa a mete pous nou tèt anba. Nou pare ! **[Verifye si tout elèv yo patisipe epi bay fdbak anvan ou kontinye]**

Fraz yo :

1. Manno se yon bòs mason. 🧐
2. Bòs la toujou pran mezi kliyan li yo. 👍
3. Tout moun nan zòn nan toujou pote rad ba li koud. 👍
4. Lè bòs la bay kliyan yo randevou rad yo pa janm pare. 🧐

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Pran kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Èske ou ta renmen vin yon moun serye menm jan ak bòs Manno ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Mwen p ap jwe nenpòt kote

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Woule sèk se jwèt.

Tire wòch pa jwèt.

Domino, teke mab, sote kòd,

Yo tout se jwèt

Men jwèt ki gen danje pa ladan l !

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Mwen p ap jwe nenpòt kote.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse nou pa dwe jwe nenpòt kote. Paske gen kote ki pa fèt pou sa. Pa egzanp nou pa ka jwe anndan klas la.

Aktivite 1

Revizyon : Li mo (3 minit)

Li mo vit e byen

Kounye a, nou pral revize kèk mo nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 117 la. Ale nan liy kreyon an. Li mo yo.

Aktivite 2

Revizyon : Li fraz (3 minit)

Li fraz vit e byen

Nou pral revize kèk fraz nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ale nan liy gòm nan. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Revizyon pwonon ak detèminan posesif (4 minit)

Kounye a, nou pral fè revizyon sou pwonon ak detèminan posesif. Pran kaye egzèsis la. Ale nan paj leson 117 la pou nou fè egzèsis # 1 an.

Toujou sonje

1. Yon pwonon se yon mo ki ranplase yon non. Nou sèvi ak pwonon yo pou evite toujou repete menm mo a nan istwa a.
2. Yon detèminan posesif se yon mo ki akonpaye yon non epi ki fè konnen yon bèt oswa yon objè se pou yon moun. Li ka bay prezizyon tou sou relasyon ki genyen ant de moun.

Aktivite 4 Revizyon mo vokabilè (5 minit)

Kounye a, nou pral revize kèk mo vokabilè nou konnen deja. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 117 la. Ale nan egzèsis # 2 a.

Aktivite 5 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : lagoon

1. Leve men nou si nou konnen mo **lagoon**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **lagoon** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **lagoon** vle di : **Jwèt ki fèt ak plizyè timoun, gen youn ki kache pou lòt yo jwenn li. Egzanp : Chak swa timoun yo fè lagoon kache.**
4. Kilès ki ka di m non kèk lòt jwèt timoun konn fè leswa ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **lagoon**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : tamaren

1. Leve men nou si nou konnen mo **tamaren**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **tamaren** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **tamaren** vle di : **Pyebwa ki konn donnen yon gwo gous moun konn manje. Egzanp : Kalin renmen manje tamaren.**
4. Kilès ki ka di m non yon lòt pyebwa li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **tamaren**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap panche a dwat, lè mwen di 3 n ap fè yon ti vole, lè mwen di 4 n ap bat men nou 5 fwa.

Aktivite 6 Sekans nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral idantifye plizyè etap anndan yon istwa. Chak etap yo se yon sekans nan istwa a.

a. Dekouvri mo kle sekans yo

Kounye nou pral chèche mo kle sekans yo nan yon ti istwa. Mo kle yo, se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan istwa a.

[Di:]

– Retounen nan kaye egzèsis la, nan paj leson 117 la. An nou ale nan premye pati egzèsis # 3 a. An nou li ti istwa a ansanm.

Chofè a leve byen bonè.

Li pran kle machin nan.

Li estat machin nan.

Li pran wout la.

[Apre sa di:]

Lè chofè a fin leve ki premye aksyon li fè ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Lè chofè a fin leve li pran kle machin nan. Se sa li fè an premye.

[Di:] Ki dezyèm aksyon chofè a fè ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Li estat machin nan. Se dezyèm aksyon li fè.

[Di:] Ki dènye aksyon chofè a fè ?

[Bay fidbak epi mande elèv yo sèke bon repons la. Apre sa di:]

Li pran wout la. Se dènye aksyon li fè.

Nan ti istwa sa a, nou rive idantifye twa etap. Sonje chak etap yo reprezante yon sekans nan istwa a.

b. Aktivite sou sekans

N ap kontinye fè egzèsis sou sekans. Ale nan dezyèm pati egzèsis # 3 a.

c. Idantifye sekans nan istwa

Nou pral li yon istwa moso pa moso. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 117 la. Li byen pou nou ka idantifye chak sekans ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon istwa ka gen plizyè sekans anndan l.
2. Chak sekans se yon etap anndan yon istwa.

ISTWA	KESYON
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di:] – Nou pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen. Silfiz renmen fè lago kache. Yon vandredi swa, pandan li ale kache nan fon jaden an, li tande yon vwa ki di li : – « Vin kache la pito. »	[Aprè sa mande elèv yo:] Kilès ki ka di mwen ki premye pawòl Silfiz tande lè li rive nan fon jaden an ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di:] Lè Silfiz rive nan fon jaden an li tande yon vwa ki di li : – Vin kache la pito. Sa a se aksyon ki fèt nan premye etap istwa a.
– [Kontinye li ak elèv yo. Di:] – An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dezyèm sekans la. Silfiz pa wè moun nan. Li pè. Vwa a pale ankò : – « Se mwen, pye tamaren an k ap pale ak ou. »	[Mande elèv yo:] Kilès ki ka di mwen ki sa vwa a di lè li pale ankò ak Silfiz ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di:] Vwa a di se mwen, pye tamaren an k ap pale ak ou. Sa a se aksyon ki fèt nan dezyèm etap istwa a.
– [Kontinye li ak elèv yo. Di:] – An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt nan dènye sekans istwa a. Silfiz ale pou li kouri. Pye tamaren an di li : – « Pa pè. Tout pyebwa se zanmi timoun. Se poutèt sa nou dwe pwoteje yo. » – Depi lè sa a Silfiz toujou kache anba pye tamaren an.	[Mande elèv yo:] Kilès ki ka di mwen ki sa pye tamaren an di Silfiz lè li wè li pral kouri ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn di:] Pye tamaren di Silfiz : – « Pa pè. Tout pye bwa se zanmi timoun. Se poutèt sa nou dwe pwoteje yo. » Sa a se aksyon ki fèt nan dènye etap istwa a.

Aktivite 7 **Li istwa pou reponn kesyon (10 minit)**

Kounye a, nou pral li yon istwa. Tit istwa a se « **Lago kache.** » Li byen pou nou ka reponn keyon sou istwa a.

a. Li istwa a san pale

Nou pral li istwa a an silans, sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tande.

Lago kache

Silfiz renmen fè lagon kache. Yon vandredi swa, pandan li ale kache nan fon jaden an, li tande yon vwa ki di li :

– **Vin kache la pito.**

Silfiz pa wè moun nan. Li pè. Vwa a pale ankò :

– **Se mwen, pye tamaren an k ap pale ak ou.**

Silfiz ale pou li kouri. Pye tamaren an di li :

– **Pa pè. Tout pyebwa se zanmi timoun. Se poutèt sa nou dwe pwoteje yo.**

Depi lè sa a Silfiz toujou kache anba pye tamaren an.

b. Li istwa a de pa de

Kounye a, nou pral li istwa a de pa de. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a. *[Pase verifye si tout elèv yo ap li epi pote koreksyon lè sa nesesè. Sonje verifye si elèv yo touche mo yo pandan y ap li.]*

Pataje sa nou li

[Di:] Eske nou tout te byen li istwa a ? Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la sou sa ou sonje apre ou fin li istwa a. *[Bay elèv yo 60 segonn pou yo pataje sa yo te koute.]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka pataje ak klas la sa li sonje nan istwa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason]*

c. Li istwa a ansanm

Nou pral li istwa a ansanm kounye a. Li byen pou nou ka byen konprann sa ki di nan istwa a.

Aktivite 10 **Kesyon/ Evalyasyon****a. Koute byen epi reponn ak pous**

Mwen pral li kèk fraz youn apre lòt. Lè nou tande yon fraz ki mache ak istwa nou sot koute a leve pous nou anlè. Lè fraz la pa mache ak istwa a mete pous nou tèt anba. Nou pare ! *[Verifye si tout elèv yo patisipe epi bay fidbak anvan ou kontinye]*

Fraz yo :

1. Silfiz pa renmen fè lagon. 🐼
2. Pye tamaren an janti epi li saj. 🐼
3. Pye bwa yo se zanmi tout timoun. 🐼
4. Pye tamaren an fè Silfiz pè paske li pale byen fò. 🐼

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Pran kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Pou ki sa ou panse tout timoun dwe pwoteje pyebwa yo ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap pran tout prekosyon lè gen move tan

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Vouououou ! Gwo van ap soufle
Brrrrrrrrrrrrrrrr ! Branch bwa kase
Blogodop ! Loraj gwonde.
Lapli pa sispann tonbe.
Sa a se yon siklòn !
Prekosyon pa kapon !

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap pran tout prekosyon lè gen move tan.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse ak tout dega yon siklòn ka koze. Se sa ki fè lè yo anonse siklòn nou dwe pran prekosyon.

Aktivite 1 Revizyon : Li mo (3 minit)

Li mo vit e byen

Kounye a, nou pral revize kèk mo nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 118 la. Ale nan liy kreyon an. Li mo yo.

Aktivite 2 Revizyon : Li fraz (3 minit)

Li fraz vit e byen

Nou pral revize kèk fraz nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ale nan liy gòm nan. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Revizyon mo vokabilè (4 minit)

Kounye a, nou pral revize kèk mo vokabilè nou konnen deja. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 118 la. Ale nan egzèsis # 1 an.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : fawouche

1. Leve men nou si nou konnen mo **fawouche**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **fawouche** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **fawouche** vle di : **Annuie, pran plezi ak yon moun.**
Egzanp : Silvy a ap fawouche Wobè.
4. Kilès ki ka di m pou ki sa li pa bon pou nou **fawouche** yon moun ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **fawouche**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : ouragan

1. Leve men nou si nou konnen mo **ouragan**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **ouragan** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **ouragan** vle di : **Lapli ki mache ak gwo van epi loray.**
Egzanp : Ouragan an detwi jaden yo.
4. Kilès ki ka di m ki lòt dega yon **ouragan** ka fè ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **ouragan**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

Aktivite revèy

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Tout moun kanpe. Chak fwa mwen di yon chif n ap fè mouvman ki mache ak chif mwen di a. Lè mwen di 1 n ap leve de men nou anlè, lè mwen di 2 n ap panche a dwat, lè mwen di 3 n ap fè yon ti vole, lè mwen di 4 n ap bat men nou 5 fwa.

Aktivite 5 Revizyon sekans (4 minit)

Kounye a, nou pral fè revizyon sou sekans. Pran kaye egzèsis la. Ale nan paj leson 118 la pou nou fè egzèsis # 2 ak # 3.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki ede nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

Aktivite 6**Plizyè estrateji nan istwa (12 minit)**

Nan leson jodi a, nou pral li yon istwa k ap fè nou travay imajinasyon nou anpil. Nan istwa sa a, n ap idantifye plizyè sekans. Mwen pral li istwa a moso pa moso. Pou chak moso istwa n ap fè yon aktivite diferan.

Istwa	Estrateji
<i>Vizyalizasyon</i>	
Mwen pral li yon premye moso istwa pou nou. Pandan m ap li a, fèmen je nou epi koute byen pou nou ka imajine nan tèt nou sa k ap pase nan moso istwa a. [Verifye si tout elèv fèmen je yo epi li premye moso istwa a pou yo.] Ti van pa t konn kijan pou li soufle fò. Tout plant yo te toujou ap fawouch-e li. Yo di li se pa pou anyen yo rele li Ti van.	[Lè ou fin li premye moso istwa a di :] – Kilès ki ka pataje sa li te imajine a ak rès klas la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason]
<i>Prediksyon</i>	
[Aprè sa di :] M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka devine sa ki pral pase tousuit apre nan istwa a. Yon jou, Ti van deside fòk li soufle fò kanmenm.	[Lè ou fin li dezyèm moso istwa a mande yo :] – Kilès ki ka di mwen sa li panse Ti Van pral fè lè li deside pou li soufle fò ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi ekri repons yo sou tablo a]
<i>Sekans</i>	
[Kontinye li istwa a pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li pou nou. Koute byen pou nou ka idantifye sekans yo kounye a.	

Aktivite 7

Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa. Tit istwa a se « **Ti van** ». Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Ti van

Ti van pa t konn kijan pou li soufle fò. Tout plant yo te toujou ap fawouche li. Yo di li se pa pou anyen yo rele li Ti van. Yon jou, Ti van deside fòk li soufle fò kanmenm. Toudabò, li rete konsantre pandan plizyè jou pou kenbe souf li. Apre sa, lè li pa kapab ankò, li gonfle bouch li epi li soufle ak tout fòs li. Plant yo sezi, branch bwa kase, pyebwa derasinan, tout ti zèb kouche plat atè. Lè Ti van fini, li wè kote a pa bèl ankò. Finalman, Ti van pa janm soufle fò ankò. Men depi lè sa, plant yo ba li non « Ouragan ».

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Ki sa Ti van pa t ka fè ?
3. Ki sa plant yo te fè ?
4. Site tout etap Ti van pase pou li rive soufle fò ?
5. Ki non plant yo bay Ti van apre yo wè li soufle fò ?
6. Ki sa nou konn wè van detwi deja ? Ki jan sa te pase ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Pran kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Kòman ou ka pwoteje tèt ou lè gen siklòn ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap pwoteje tout sa ki sou plas yo

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Timoun, Timoun

An n al jwe sou plas la.

Plas la bèl, gen tout kalite jwèt.

Plas la pwòp, gen poubèl toupatou.

Plas la klere, gen bèl limyè.

N ap jwe, nou p ap kraze anyen.

Plas la se pou nou tout.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap pwoteje tout sa ki sou plas yo.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou reflechi sou jan li bon pou nou pwoteje sa ki sou plas yo. Se yo ki fè plas yo bèl. Se pou nou plas yo ye.

Aktivite 1

Jwe wòl nan pyès teyat/ Koute pou konprann

Jodi a, nou pral fè yon lòt kalite leson. Nou pral aprann jwe wòl nan pyès teyat. Sa vle di n ap li yon istwa, apre sa m ap chwazi plizyè aktè nan klas la. Chak aktè ap jwe wòl yon pèsonaj ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. *Yon pyès teyat se yon istwa ki gen plizyè pèsonaj k ap pale youn ak lòt. Pyès teyat la fèt pou jwe sou sèn devan yon piblik.*
2. *Yon pèsonaj se wòl yon aktè ka jwe sou sèn nan yon pyès teyat.*

a. Koute pou nou konprann

Kounye a, mwen pral li istwa a pou nou. Suiv byen pou nou ka konprann pawòl chak pèsonaj yo.

[Li istwa a yon fason enteresan pou klas la pandan ou ap imite vwa ak jès chak pèsonaj.]

TEYAT

Sèn 1

24 desanm nan maten, jèn nan katye Wayal deside netwaye plas la. Toudabò, yo bale plas la. Ansuit yo pentire li. Alafen yo dekore li ak anpil limyè. Se pa ti bèl plas la te bèl ! Men gen yon ti gason k ap ekri sou ban yo ak yon kreyon desen.

Dyalòg

Chèlin (*mache vit, l al pale ak ti gason an*)

Tèkito, pou ki w ap sal ban nou sot pentire yo ?

Tèkito (*reponn byen vag*)

Ban yo se lakay ou yo ye! O o se ban leta yo ye wi !

Mwen ka fè sa m vle ak yo.

Chèlin (*sezi*)

An an! Konsa menm !

Depi yon bagay pou leta ou ka kraze l ak detwi l ?

Tèkito (*tèk tèk*)

Se sa li ye menm ! Ou pa t konn sa ?

Chèlin

Se ak lajan paran nou wi leta fè plas la.

Tèkito (*l ap desinen sou ban yo, li pa vire gade Chèlin*)

Mwen pa kwè nan koze sa a.

Tèkito kontinye ekri sou ban yo. Kòm Pè Riche rete tou prè plas la, Chèlin kouri al rele l pou l ka pale ak Tèkito.

Pataje sa nou koute

[Di :] Eske nou te byen koute istwa a ? Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou ou di li sa ou sonje apre ou fin koute istwa sa a. *[Bay elèv yo 60 segonn pou yo pataje sa yo te koute. Apre sa di :]*

Kilès ki ka pataje ak klas la sa li sonje nan istwa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

Aktivite 2 Jwe wòl nan pyès teyat/ Li istwa**a. Li istwa a ansanm**

Nou pral li istwa a ansanm kounye a. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 119 la pou nou li istwa a. Sonje enfòmasyon ki nan parantèz yo se jès aktè a dwe fè pandan l ap jwe wòl pèsonaj li a. Nou pa bezwen di yo.

b. Li istwa a de pa de

Istwa jodi a se yon pyès teyat. Li gen de pèsonaj : Chèlin ak Tèkito.

Kounye a, nou pral li istwa a de pa de. Li byen pou nou kapab idantifye chak pèsonaj yo epi konprann wòl yo. Sonje enfòmasyon ki nan parantèz yo se jès aktè a dwe fè pandan l ap jwe wòl pèsonaj li a. Nou pa bezwen di yo. *[Mande chak elèv chwazi wòl youn nan pèsonaj yo apre sa fè yo li sèlman pati ki konsène pèsonaj yo chwazi a.]*

Aktivite 3 Jwe pyès teyat la

Kounye a, mwen pral chwazi kèk elèv pou jwe pyès teyat la devan klas la. Sonje fè jès epi bay ton ki mache ak sa n ap di a pou pyès la ka enteresan.

[Chak fwa ou chwazi de elèv, bay yo chak yon wòl. Mande klas la aplodi apre chak prezantasyon.]

Aktivite 3 Kesyon/ Evalyasyon**a. Koute byen epi reponn ak pous**

Mwen pral li kèk fraz youn apre lòt. Lè nou tande yon fraz ki mache ak istwa nou sot koute a leve pous nou anlè. Lè fraz la pa mache ak istwa a mete pous nou tèt anba. Nou pare !

Fraz yo :

1. Chèlin kouri al rele Pè Riche pou li vin pale ak Tèkito. 🗑️
2. Tèkito di Chèlin ban yo se lakay ou yo ye ! O o se ban leta yo ye wi !. 🗑️
3. Chèlin di Tèkito se ak lajan paran nou wi yo fè plas la. 🗑️
4. Nan istwa sa a Chèlin ap mande Tèkito pou li kenbe plas la pwòp. 🗑️

b. Egzèsis nan kaye

Nou pral ekri kèk fraz ki bay enfòmasyon ki gen rapò ak istwa nou sot li a. N ap li kesyon yo apre sa n ap ekri repons yo sou liy kaye a. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 119 la pou nou fè egzèsis # 1 an.

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fdbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fdbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fdbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap pwoteje tout sa ki sou plas yo

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Timoun, Timoun

An n al jwe sou plas la.

Plas la bèl, gen tout kalite jwèt.

Plas la pwòp, gen poubèl toupatou.

Plas la klere, gen bèl limyè.

N ap jwe, nou p ap kraze anyen.

Plas la se pou nou tout.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap pwoteje tout sa ki sou plas yo.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou reflechi sou jan li bon pou nou pwoteje sa ki sou plas yo. Se yo ki fè plas yo bèl. Se pou nou plas yo ye.

Aktivite 1 **Prediksyon dapre istwa**

[Di elèv yo :] Kounye a, nou pral sèvi ak istwa nou te li yè a pou nou fè imajinasyon nou travay. Istwa a te fini konsa :

Tèkito kontinye ekri sou ban yo. Kòm Pè Riche rete tou pre plas la, Chèlin kouri al rele li pou pale ak Tèkito.

[Aprè sa di :] Ki sa nou panse Pè Riche pral di li vin jwenn Tèkito ap sal ban yo ?

[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason]

[Ekri 2 repons yo sou tablo a]

Aktivite 2 Jwe wòl nan pyès teyat/ Koute pou konprann

Yè nou te li yon istwa epi jwe wòl pèsonaj ki nan istwa a. Nou sonje ! Jodi a, nou pral kontinye jwe wòl pèsonaj ki nan istwa a. Sa vle di n ap kontinye li menm istwa a, apre sa m ap chwazi plizyè aktè nan klas la. Chak aktè ap jwe wòl yon pèsonaj ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon pyès teyat se yon istwa ki gen plizyè pèsonaj k ap pale youn ak lòt. Pyès teyat la fèt pou jwe sou sèn devan yon piblik.
2. Yon pèsonaj se wòl yon aktè ka jwe sou sèn nan yon pyès teyat.

Mwen pral kontinye li istwa a pou nou. Suiv byen pou nou ka konprann pawòl chak pèsonaj yo.

[Li istwa a yon fason enteresan pou klas la pandan ou ap imite vwa ak jès chak pèsonaj.]

TEYAT**Sèn 1**

Chèlin ak Pè Riche ap mache prese prese. Lè Pè Riche rive li sezi wè jan Tèkito ap sal ban yo.

Dyalòg

Pè Riche (*min li mare*)

Tèkito, sa w ap fè la ?

Tekito (*pantan*)

O !

Chèlin

Se pa O non. Se Pè Riche.

Pè Riche (*ton serye*)

Tèkito, pitit mwen, plas la se pou nou. Nou dwe kenbe li pwòp.

Chèlin (*l ap fè bas*)

Mwen te di li sa.

Tèkito (*serye*)

Pè Riche, plas la se pou leta li ye.

Mwen ka fè sa mwen vle ladan l.

Pè Riche

Leta se mwen, se ou, se tout moun k ap viv nan zòn nan.
 Kidonk nou dwe pwoteje ak respekte tout sa leta genyen.
 Se pou nou yo ye, yo itil nou.

Tèkito (*etone*)

Pè Riche, mwen te nan erè.

Chèlin

Ou pa t konprann anyen nan anyen, monchè !

Pè Riche

Pitit mwen yo, toujou sonje,
 tout sa leta konstwi se pou benefis ak enterè kominote a.
 Epitou, tout sa ki nan zòn nan se fyète ak diyite nou.

Tèkito

Sa a se vre ! Ou gen rezon Pè Riche. Ban m al netwaye ban mwen te sal yo.

Se konsa Tèkito ansanm ak lòt jèn yo kontinye netwaye plas la. Plas la bèl. Pita nan aswè tout timoun t ap jwe sou plas la. Se te bèl fèt.

Pataje sa nou koute

[*Di :*] Eske nou te byen koute istwa a ? Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou ou di li sa ou sonje apre ou fin koute istwa sa a. [*Bay elèv yo 60 segonn pou yo pataje sa yo te koute. Apre sa di :*]
 Kilès ki ka pataje ak klas la sa li sonje nan istwa a ? [*Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.*]

Aktivite 3**Jwe wòl nan pyès teyat/ Li istwa a ansanm**

Nou pral li istwa a ansanm kounye a. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 120 an pou nou li istwa a. Sonje enfòmasyon ki nan parantèz yo se jès aktè a dwe fè pandan l ap jwe wòl pèsonaj li a. Nou pa bezwen di yo.

Aktivite 4

Jwe wòl nan pyès teyat/ Li istwa a twa pa twa

Istwa jodi a se yon pyès teyat. Li gen twa (3) pèsonaj : Chèlin, Tèkito ak Ton Riche. Mete nou twa pa twa pou nou li istwa a. Chak moun ap jwe wòl yon pèsonaj. Sonje enfòmasyon ki nan parantèz yo se jès aktè yo dwe fè pandan y ap jwe wòl pèsonaj yo. Nou pa bezwen di yo. **[Ede elèv yo fòme ti gwoup yo epi verifeye sa y ap fè.]**

Aktivite 5

Jwe istwa a twa pa twa

Istwa jodi a se yon pyès teyat. Li gen twa pèsonaj : Chèlin, Tèkito ak Pè Riche.

Kounye a, nou pral jwe pyès teyat la devan klas la. Mwen pral chwazi yon gwoup pou vin prezante pyès la devan klas la. **[Chwazi gwoup k ap jwe pyès la epi fè yo sonje fè jès epi bay ton ki mache ak sa y ap di a pou pyès la ka enteresan.]**

Aktivite 6

Kesyon/ Evalyasyon

a. Koute epi reponn ak pous

Mwen pral li kèk fraz youn apre lòt. Lè nou tande yon fraz ki mache ak istwa nou sot koute a leve pous nou anlè. Lè fraz la pa mache ak istwa a mete pous nou tèt anba. Nou pare !

Fraz yo :

1. Tout sa leta konstwi se pou benefis ak enterè kominote a. 🗑️
2. Pè Riche di Tèkito li ka fè sa li vle ak sa leta konstwi. 🗑️
3. Tèkito pran konsyans li kòmanse netwaye ban li te sal la. 🗑️
4. Plas la se pou Tèkito li ye, li ka fè sa li vle avèk li. 🗑️
5. Ton Riche di Leta se mwen, se ou, se tout moun k ap viv nan zòn nan. 🗑️

b. Egzèsis nan kaye

Nou pral ekri kèk fraz ki bay enfòmasyon ki gen rapò ak istwa nou sot li a. N ap li kesyon yo apre sa n ap ekri repons yo sou liy kaye a. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 120 an pou nou fè egzèsis # 1 an.

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]**
2. **[Aprè sa di :]** Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? **[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]**
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? **[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]**
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? **[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]**
5. **[Aprè sa di :]** Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap respekte sa zanmi mwen yo panse

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Mwen se yon gason

Men mwen pa jèn, mwen se yon granmoun

Timoun renmen m epi yo respekte m

Pafwa mwen se papa manman w

Pafwa mwen se papa papa w

Kilès mwen ye ? ... (Granpapa)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan Parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap respekte sa zanmi mwen yo panse.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a aprann nou jan li bon pou nou repekte sa zanmi nou panse. Si nou pa respekte sa lòt yo panse, sa ka gate amitye nou ak yo.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 121 an. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 121 an. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Prekosyon pa kapon.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Prekosyon pa kapon.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse nou dwe pran prekosyon nan tout sa n ap fè. Lè ou pran prekosyon se pa kapon ou kapon pou sa.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : antouraj

1. Leve men nou si nou konnen mo **antouraj**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **antouraj** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **antouraj** vle di : **Tout sa ki pre yon moun oswa yon bagay. Egzanp : Tamara rekonèt tout moun ki rete nan antouraj li.**
4. Kilès ki ka site kèk bagay ki gen nan **antouraj** li ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **antouraj**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : kont

1. Leve men nou si nou konnen mo **kont**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **kont** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **kont** vle di : **Gwo diskisyon, pale anpil. Egzanp : Polèt nan kont ak Sizèt.**
4. Kilès ki ka di m ki lè de moun nan **kont** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **kont**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 121 an pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifeye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon gen bèl wotè. Jodi a, Simon gen gwo bibit. Jodi a, Lestomak Simon byen bonbe.

Aktivite 5 Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa m ap li jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap chèche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 122 a.

ISTWA

– **[Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :]**

– Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye nan istwa a.

Nan zòn Kalbite, gen yon mesye cheve blan, bab blanch, ki toujou ak pip nan bouch li epi yon baton nan men li. Timoun tankou granmoun nan antouraj la rele li Pè Lifèt.

[Aprè sa di :]

Premye moso istwa a pale de **Pè Lifèt**.
Se yon mesye cheve blan.

[Aprè sa mande yo :]

– De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ?

[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]

(Rep. : Se de **Pè Lifèt** yo pale nan premye moso istwa a.)

– **[Di :]** Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou **Pè Lifèt** ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Aprè yo fin reponn di :]**

Pè Lifèt gen bab blanch.

Pè Lifèt toujou gen pip nan bouch li.

Li toujou gen yon baton nan men li.

[Di :]

1. **Pè Lifèt** se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a.

2. Pi fò sa yo di sou **Pè Lifèt** yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA

[Kontinye li pou elèv yo. Di :]

– M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye nan istwa a.

Yon jou, bò mache a, Pè Lifèt wè Papouch ak Mannwèl ki nan kont. Papouch gen bèl wotè. Mannwèl li menm se yon ti gason kout byen foule. Min Papouch byen mare. Mannwèl boude, l ap tann Papouch.

[Mande elèv yo :]

– De ki pèsonaj y ap pale nan dezyèm moso istwa a ? **[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]**

(Rep. : Se de **Papouch ak Mannwèl** yo pale nan dezyèm moso istwa a.)

– **[Di :]** Kilès ki ka di mwen sa yo di sou **Papouch** ?
[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :]

Papouch gen bèl wotè.

Min **Papouch** byen mare.

– **[Di :]** Kilès ki ka di mwen sa yo di sou **Mannwèl** ?
[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :]

Mannwèl se yon ti gason kout byen foule.

Mannwèl boude.

[Di :] Sonje

1. **Papouch ak Mannwèl** se de pèsonaj yo prezante nan dezyèm moso istwa a.

2. Pi fò sa yo di sou **Papouch ak Mannwèl** yo te sèvi pou dekri aparans kò yo.

[Di :]

– M ap li rès istwa a pou nou.

Pè Lifèt pwoche kote yo. Li di : « Timoun mwen yo, se vre nou gen dwa pa dakò youn ak lòt, men nou ka pale pou nou rezoud pwoblèm nou san bri san kont. »

Aktivite 6

Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Yon granmoun saj

Nan zòn Kalbite, gen yon mesye cheve blan, bab blanch. Li toujou gen yon baton nan men li. Timoun tankou granmoun nan antouraj la rele li Pè Lifèt. Yon jou, bò mache a, Pè Lifèt wè Papouch ak Mannwèl ki nan kont. Papouch gen bèl wotè. Mannwèl li menm se yon ti gason kout byen foule. Min Papouch byen mare. Mannwèl boude, l ap tann Papouch. Pè Lifèt pwoche kote yo. Li di : « Timoun mwen yo, se vre nou gen dwa pa dakò youn ak lòt, men nou ka pale pou nou rezoud pwoblèm nou san bri san kont. »

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Ki moun ki toujou gen yon baton nan men li ?
2. Ki bò pè Lifèt te wè de timoun yo ?
3. Ki jan timoun yo te ye lè Pè Lifèt pwoche kote yo ?
4. Ki sa ou panse ki t ap pase si Pè Lifèt pa t vin pale ak yo ?
5. Èske nou renmen sa Pè Lifèt te di timoun yo ? Pou ki sa ?

c. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 121 an. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa li bon pou nou toujou antann nou ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Malgre difikilte, m ap toujou fè efò

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

**Mwen nan vizaj ou depi lè ou tou piti
Malgre w ap grandi m ap toujou la
Depi ou souri mwen parèt bò bouch ou
Gen anpil moun ki renmen m
Mwen se de ti two bò bouch ou.
Ki sa mwen ye ? ... (Toubote)**

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan Parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Malgre difikilte, m ap toujou fè efò.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a aprann nou pou nou toujou fè efò. Menm si gen difikilte nou pa dwe sispann fè efò. Se konsa n ap reyisi nan tout sa n ap fè.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 122 a. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 122 a. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Tèt ansanm se bèl bagay.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Tèt ansanm se bèl bagay.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse nou dwe antann nou, paske lè nou antann nou n ap viv pi byen.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : espwa

1. Leve men nou si nou konnen mo **espwa**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **espwa** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **espwa** vle di : **Swete epi espere yon bagay pral rive.** Egzanp : **Papa Rita gen espwa fè yon bèl rekòt ane sa a.**
4. Kilès ki ka di m sa li ka fè pou moun gen **espwa** sou li ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **espwa**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : inondasyon

1. Leve men nou si nou konnen mo **inondasyon**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **inondasyon** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **inondasyon** vle di : **Gwo dlo ki envayi yon kote.** Egzanp : **Yon gwo inondasyon anvayi zòn nan.**
4. Kilès ki ka di m ki sa ki konn pase lè gen **inondasyon** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **inondasyon**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 122 a pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifeye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon se yon ti gason kout. Jodi a, Simon gen gwo vant. Jodi a, Simon mache bwòdè.

Aktivite 5 **Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)**

Nan istwa n ap li jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap chèche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 122 a.

ISTWA

– **[Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di:]**

– Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye nan istwa a.

Mariliz gen cheve kannèl. Li gen bèl souri ak de twoubote nan figi li. Men sa fè kèk tan Mariliz sispann ri. Kè li pa kontan. Li te pèdi tout byen li nan yon gwo inondasyon.

[Aprè sa di:]

Premye moso istwa a pale de **Mariliz**.
Se yon fi cheve kannèl.

[Aprè sa mande yo:]

– De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ?

[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]

(Rep. : Se de **Mariliz** yo pale nan premye moso istwa a.)

– **[Di:]** Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou **Mariliz** ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Aprè yo fin reponn di:]**

Mariliz gen bèl souri.

Mariliz gen de twoubote sou vizaj li.

[Di:]

1. **Mariliz** se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a.

2. Pi fò sa yo di sou **Mariliz** yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

<i>ISTWA</i> [Kontinye li ak elèv yo. Di :] – An nou kontinye li istwa a. Li byen. Samdi maten, Matilya, pitit pitit Mariliz vin wè li. Matilya kout epi li gen bèl cheve grenn. Li pa renmen wè lè grann li chagren. Li di grann li : « Ou toujou aprann mwen depi gen lavi ap toujou gen lespwa. » Pawòl sa a fè grann nan souri. Matilya di : « Grann Liz mwen ta renmen gen yon bèl souri menm jan ak ou. »	[Mande elèv yo :] – De ki pèsonaj y ap pale nan dezyèm moso istwa a ? [Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la] (Rep. : Se de Matilya yo pale nan dezyèm moso istwa a.) – [Di :] Kilès ki ka di mwen sa yo di sou Matilya ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :] Matilya kout. Matilya gen bèl cheve grenn. [Di :] Sonje 1. Matilya se pèsonaj yo prezante nan dezyèm moso istwa a. 2. Pi fò sa yo di sou Matilya yo te sèvi pou dekri aparans kò li.
---	--

Aktivite 6 Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

b. Li istwa a san pale

Toudabò nou pral li tout istwa a an silans. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tande.

c. Li istwa a ansanm

Nou pral li tout istwa a ansanm kounye a. Li byen epi fò pou nou ka byen konprann sa ki di nan istwa a.

Mariliz Mariliz gen cheve kannèl. Li gen bèl souri ak de toubote nan figi li. Men sa fè kèk tan Mariliz sispann ri. Kè li pa kontan. Li te pèdi tout byen li nan yon gwo inondasyon. Samdi maten, Matilya, pitit pitit Mariliz vin wè li. Matilya kout epi li gen bèl cheve grenn. Li pa renmen wè lè grann li chagren. Li di grann li : « Ou toujou aprann mwen depi gen lavi ap toujou gen lespwa. » Pawòl sa a fè grann nan souri. Matilya di : « Grann Liz mwen ta renmen gen yon bèl souri menm jan ak ou. »

d. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn.

Kesyon

1. Kilès ki te gen cheve kannèl nan istwa a ?
2. Ki sa ki te lakòz Mariliz te pèdi tout byen li ?
3. Ki sa Mariliz te di grann li Matilya ?
4. Pou ki sa daprè nou Mariliz te tonbe ri ?

e. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 122 a. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa yo di depi gen lavi gen lespwa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Mwen ta renmen brav menm jan ak endyen yo

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Mwen gen cheve long epi yo siro
Mwen gen koulè wouj
Mwen mache do touni ak yon ti jip sou mwen
Mwen te renmen viv nan forè
Espanyòl yo te konn fè mwen travay di.
Kilès mwen ye ? ... (Endyen)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan Parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Mwen ta renmen brav menm jan ak endyen yo.** »
[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?
[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou sonje jan endyen yo te brav. Tout jèn fi ak jèn gason ta renmen brav menm jan ak yo.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 123 a. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 123 a. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Bay piti pa chich.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Bay piti pa chich.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse nou dwe apresye sa yon moun ban nou menm si li pa gwo.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : endyen

1. Leve men nou si nou konnen mo **endyen**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **endyen** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **endyen** vle di : **Premye moun ki te rete ann Ayiti nan tan lontan. Egzanp : Endyen yo te renmen jwe mizik.**
4. Kilès ki ka di m m non yon **endyen** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **endyen**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : pwezi

1. Leve men nou si nou konnen mo **pwezi**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **pwezi** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **pwezi** vle di : **Bèl ti tèks moun ekri pou yo ka resite. Egzanp : Tanya resite yon bèl pwezi pou klas la.**
4. Kilès ki ka di m tit yon **pwezi** li konn resite ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **pwezi**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 123 a pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifiye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon de gwo boul je. Jodi a, figi Simon gwo. Jodi a, zong Simon byen pwòp.

Aktivite 5 Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa m ap li jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap chèche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 123 a.

ISTWA

– **[Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :]**

– Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye nan istwa a.

Nan katye a, si gen yon moun ki konn istwa endyen yo pi byen se madan Kajous. Yon madanm bèl wotè, cheve nwa. Lòt jou, li t ap pale ak timoun yo sou de moun ki t ap viv nan tan endyen yo. Li di yo : « Te gen yon fanm po wouj, bèl figi, cheve long, jansiv vyolet. Li te rele Anakawona. Se te yon fanm vanyan. Plezi li se te ekri ak chante bèl pwezi, li te toujou gen kè kontan.

[Aprè sa di :]

Nan premye moso istwa a, madan Kajous pale timoun yo de **Anakawona**.
Se yon fanm po wouj.

ISTWA

[*Apre sa mande yo :*]

– De ki pèsonaj madan Kajous pale nan premye moso istwa a ?

[*Apre elèv yo fin reponn ba yo bon repons la*]

(Rep. : Se de **Anakawona** madan Kajous pale nan premye moso istwa a.)

– [*Di :*] Kilès ki ka di mwen ki sa madan Kajous di ankò sou **Anakawona** ? [*Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :*]

Anakawona te gen bèl figi.

Li te gen cheve long.

Li te gen jansiv vyolet.

[*Di :*]

1. **Anakawona** se pèsonaj madan Kajous prezante nan premye moso istwa a.

2. Pi fò sa madan Kajous di sou **Anakawona** yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

[*Kontinye li pou elèv yo. Di :*]

– M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye.

Li te marye ak Kawonabo. Se te yon nèg po wouj, cheve siwo pann sou do. Li te gen gwo lestomak. Li te brav anpil.

[*Mande elèv yo :*]

– De ki pèsonaj madan Kajous pale nan dezyèm moso istwa a ? [*Apre elèv yo fin reponn ba yo bon repons la*]

(Rep. : Se de **Kawonabo** madan Kajous pale nan dezyèm moso istwa a.)

– [*Di :*] Kilès ki ka di mwen sa madan Kajous di sou **Kawonabo** ?

[*Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :*]

Kawonabo se te yon nèg po wouj.

Li te gen cheve siwo pann sou do li.

Li te gen gwo lestomak.

Li te brav anpil.

[*Di :*]

1. **Kawonabo** se pèsonaj madan Kajous prezante nan dezyèm moso istwa a.

2. Pi fò sa madan Kajous di sou **Kawonabo** yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA

[Di:]

– M ap li rèstwa a pou nou.

Timoun te kontan tande istwa de endyen yo. Depi lè sa a, tout ti gason yo di yo ta renmen brav tankou Kawonabo. Ti fi yo menm vle vanyan tankou Anakawona.

Aktivite 6

Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

De endyen san parèy

Nan katye a, si gen yon moun ki konn istwa endyen yo pi byen se madan Kajous. Yon madanm bèl wotè, cheve nwa. Lòt jou, li t ap pale ak timoun yo sou de moun ki t ap viv nan tan endyen yo. Li di yo : « Te gen yon fanm po wouj, bèl figi, cheve long, jansiv vyolèt. Li te rele Anakawona. Se te yon fanm vanyan. Plezi li se te ekri ak chante bèl pwezi, li te toujou gen kè kontan. Li te marye ak Kawonabo. Se te yon nèg po wouj, cheve siwo pann sou do. Li te gen gwo lestomak. Li te brav anpil. » Timoun te kontan tande istwa de endyen yo. Depi lè sa a, tout ti gason yo di yo ta renmen brav tankou Kawonabo. Ti fi yo menm vle vanyan tankou Anakawona.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn.

Kesyon

1. Kilès ki konn istwa endyen yo byen nan katye a ?
2. Ki sa Anakawona te renmen fè ?
3. Èske Kawonabo te brav oubyen li te kapon ?
4. Èske nou panse li bon pou yon moun brav ? Pou ki sa ?

c. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 123 a. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa li bon pou nou konnen istwa endyen yo ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. **[Apre sa di:]** Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fdbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fdbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fdbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. **[Apre sa di:]** Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap ede moun nan zòn mwen

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Se yon pati nan kò moun
Mwen pa pye mwen pa bra
Aaa mwen pa vant non plis
Mwen gen 2 je, 2 zorèy,
Bouch, nen ak cheve
Tout bagay sa pote yon sèl non.
Ki sa mwen ye ? ... (Tèt)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan Parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : **M ap ede moun nan zòn mwen.**

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse lè yon moun ede yon lòt, li pèmèt li avanse. Epi li menm tou l ap avanse.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 124 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 124 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Inyon ka fè nou fò.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Inyon ka fè nou fò.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa fè nou panse lè nou ini nou, n ap ka reyisi nan anpil bagay. Paske lè sa a nou gen plis fòs.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : ponyèt

1. Leve men nou si nou konnen mo **ponyèt**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **ponyèt** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **ponyèt** vle di : **Pati nan kò nou ki kole ak men nou.**
Egzanp : Jan frape ponyèt li.
4. Kilès ki ka di m konbyen **ponyèt** li genyen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **ponyèt**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : konbit

1. Leve men nou si nou konnen mo **konbit**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **konbit** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **konbit** vle di : **Lè plizyè moun mete ansanm pou fè jaden. Egzanp : Kiltivatè yo fè yon gwo konbit jodi a.**
4. Kilès ki ka di m nan ki moman moun konn fè **konbit** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **konbit**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 124 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifeye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, cheve Simon pwòp. Jodi a, figi Simon alonje. Jodi a, zong Simon byen pwòp.

Aktivite 5 Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa n ap li jodi a, n ap idantifye pèsonaj yo epi n ap chèche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 124 la.

ISTWA	
– [Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye nan istwa a. Jaklen se moun Kapwouj. Li gen gwo ponyèt. Figi li won epi cheve li blanch. Depi te gen konbit yon kote, Jaklen te toujou la. Li te yon chèf konbit ! Kounye a, Jaklen vin granmoun. Li pa ale nan konbit ankò.	[Aprè sa di :] Premye moso istwa a pale de Jaklen. Jaklen se moun Kapwouj.
	[Aprè sa mande yo :] – De ki ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ? [Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la] (Rep. : Se de Jaklen yo pale nan premye moso istwa a.) – [Di :] Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou Jaklen ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Aprè yo fin reponn di :] Jaklen gen gwo ponyèt. Jaklen gen figi won. Jaklen gen cheve blanch. [Di :] 1. Jaklen se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a. 2. Pi fò sa yo di sou Jaklen yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA

[Kontinye li pou elèv yo. Di :]

– N ap kontinye li istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye.

Men Jaklen genyen yon bon zanmi li ki rele Estavyo. Estavyo kout, epi cheve li kòmanse blanch. Se li ki vin chèf konbit nan zòn nan. Estavyo ak Jaklen toujou ap pale sou jan sa bèl lè youn ede lòt nan zòn nan.

[Mande elèv yo :]

– De ki pèsonaj y ap pale nan dezyèm moso istwa a ? **[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]**

(Rep. : Se de **Estavyo** yo pale nan dezyèm moso istwa a.)

– **[Di :]** Kilès ki ka di mwen sa yo di sou **Estavyo** ?
[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :]

Estavyo kout.

Li gen cheve blanch.

[Di :]

1. Estavyo se pèsonaj yo prezante nan dezyèm moso istwa a.

2. Pi fò sa yo di sou Estavyo yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

Aktivite 6

Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

b. Li istwa a san pale

Toudabò nou pral li tout istwa a an silans. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tande.

c. Li istwa a ansanm

Nou pral li tout istwa a ansanm kounye a. Li byen epi fò pou nou ka byen konprann sa ki di nan istwa a.

Yon ansyen chèf konbit

Jaklen se moun Kapwouj. Li gen gwo ponyèt. Figi li won epi cheve li blanch. Depi te gen konbit yon kote, Jaklen te toujou la. Li te yon chèf konbit ! Kounye a, Jaklen vin granmoun. Li pa ale nan konbit ankò. Men Jaklen genyen yon bon zanmi li ki rele Estavyo. Estavyo kout, epi cheve li kòmanse blanch. Se li ki vin chèf konbit nan zòn nan. Estavyo ak Jaklen toujou ap pale sou jan sa bèl lè youn ede lòt nan zòn nan.

d. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn.

Kesyon

1. Daprè istwa a, kilès ki te gen figi won ?
2. Ki kote l ap viv ?
3. Ki travay Jaklen te konn fè ?
4. Kòman yo te rele bon zanmi Jaklen an ?
5. Èske nou panse se yon bon aksyon lè youn ede lòt ? Pou ki sa ?

e. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 124 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Eske ou renmen fè jaden ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap travay pou mwen ka reyisi

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Lè w travay anpil ak men w
Mwen parèt nan dwèt ou
Mwen tankou yon blad
Ki pa gen van men ki plen dlo
Mwen fè w mal lè ou peze m.
Ki sa mwen ye ? ... (Zanpoud)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan Parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap travay pou mwen ka reyisi.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse lè yon moun travay li gen plis chans pou li reyisi. Plis ou travay plis w ap reyisi.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 125 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 125 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Travay se libète.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Travay se libète.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse nou dwe travay pou nou pa toujou rete sou kont lòt moun. Se lè nou travay n ap santi nou lib.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : atelye

1. Leve men nou si nou konnen mo **atelye**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **atelye** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **atelye** vle di : **Espas kote bòs yo travay. Egzanp : Mak ap travay nan atelye blòk la.**
4. Kilès ki ka di m ki lòt bagay yo ka fè nan yon **atelye** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **atelye**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : siye

1. Leve men nou si nou konnen mo **siye**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **siye** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **siye** vle di : **Koupe yon bwa ak yon si. Egzanp : Patrik ap siye planch pou li fè yon tab.**
4. Kilès ki ka di m non kèk bwa yo konn **siye** pou fè planch ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **siye**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 125 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifeye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon gen bèl wotè. Jodi a, Simon gen gwo bibit. Jodi a, Lestomak Simon byen bonbe.

Aktivite 5 **Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)**

Nan istwa m ap li jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap chèche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 125 la.

ISTWA

– **[Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :]**

– Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye nan istwa a.

Makandal gen douzan. Figi li won, cheve li nwa anpil. Depi makandal fin etidye, li toujou ale ede papa li nan atelye a. Li renmen rete do touni lè l ap ede papa li siye planch yo ak goyin nan.

[Aprè sa di :]

Premye moso istwa a pale de **Makandal**. **Makandal** gen douzan.

[Aprè sa mande yo :]

– De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ?

[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]

(Rep. : Se de **Makandal** yo pale nan premye moso istwa a.)

– **[Di :]** Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou **Makandal** ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :]**

Makandal gen figi won.

Makandal gen cheve nwa.

[Di :]

1. **Makandal** se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a.

2. Pi fò sa yo di sou **Makandal** yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA [Kontinye li pou elèv yo. Di:] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye. Solanj se manman Makandal. Li mens, wo, epi cheve li kout. Yon jou li di Makandal : Pou ki sa ou pa al jwe ak zanmi yo pito. Tout tan ou nan atelye a. Makandal reponn manman li : Mwen ta renmen vin yon gwo bòs menm jan ak papa mwen.	[Mande elèv yo:] – De ki pèsonaj y ap pale nan dezyèm moso istwa a ? [Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la] (Rep. : Se de Solanj yo pale nan dezyèm moso istwa a.) – [Di:] Kilès ki ka di mwen sa yo di sou Solanj ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di:] Solanj se yon dam mens. Solanj gen bèl wotè. Solanj gen cheve kout. [Di:] 1. Solanj se pèsonaj yo prezante nan dezyèm moso istwa a. 2. Pi fò sa yo di sou Solanj yo te sèvi pou dekri aparans kò li.
--	--

Aktivite 6

Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Yon jèn gason travayè

Makandal gen douzan. Figi li won, cheve li nwa anpil. Depi makandal fin etidye, li toujou ale ede papa li nan atelye a. Li renmen rete do touni lè l ap ede papa li siye planch yo ak goyin nan. Solanj se manman Makandal. Li mens, wo, epi cheve li kout. Yon jou li di Makandal : Pou ki sa ou pa al jwe ak zanmi yo pito. Tout tan ou nan atelye a. Makandal reponn manman li : Mwen ta renmen vin yon gwo bòs menm jan ak papa mwen.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Ki jan yo rele pitit Solanj la ?
2. Ki laj li genyen ?
3. Ki kote li konn ale ?
4. Ki sa Solanj ta renmen Makandal fè ?
5. Ki sa Makandal te reponn manman li ?
6. Ki sa nou renmen fè ? Pou ki sa ?

c. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 125 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Èske li enpòtan pou yon moun travay ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fdbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fdbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fdbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap apresye travay kiltivatè yo

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Zanmi mwen se plant, fimye ak lapli.

Mwen bay moun manje.

Yo toujou ap siveye mwen pou bèt.

Ak zwazo pa vin manje mwen.

Mwen se kote apa yo simen.

Tout kalite grenn pou bay fwi.

Ki sa mwen ye ? ... (Jaden)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap apresye travay kiltivatè yo.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse jan nou dwe bay travay kiltivatè yo enpòtans. Paske se yo menm ki pwodui manje pou tout moun.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 126 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 126 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Komès enpòtan nan yon peyi.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Komès enpòtan nan yon peyi.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse komès se youn nan gwo mwayen pou yon peyi vin rich epi kontinye fonksyone san pwoblèm.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : biznismann

1. Leve men nou si nou konnen mo **biznismann**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **biznismann** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **biznismann** vle di : **Moun ki gen yon biznis, yon komès. Egzanp : Enèl se yon gwo biznismann.**
4. Kilès ki ka di m non yon **biznismann** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **biznismann**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : peyizan

1. Leve men nou si nou konnen mo **peyizan**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **peyizan** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **peyizan** vle di : **Moun an pwovens ki travay latè. Egzanp : Peyizan Chanbelan yo plante anpil yanm.**
4. Kilès ki ka di m ki sa **peyizan** yo konn plante ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **peyizan**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 126 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifeye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon fè espò. Jodi a, Simon mete 2 bra li devan. Jodi a, Simon ouvè 2 bra li. Jodi a, Simon fè yon ti vole.

Aktivite 5

Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa n ap li Jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 126 la.

ISTWA	
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye nan istwa a. Wodrig se yon mesye fen tankou zegwi. Li gen anpil bab epi li tèt chankre.	[Aprè sa di :] Premye moso istwa a pale de Wodrig. Wodrig se yon mesye fen tankou zegwi.
	[Aprè sa mande yo :] – De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ? [Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la] (Rep. : Se de Wodrig yo pale nan premye moso istwa a.) – [Di :] Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou Wodrig ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :] Wodrig gen anpil bab. Wodrig gen tèt chankre. [Di :] 1. Wodrig se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a. 2. Pi fò sa yo di sou Wodrig yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

<i>ISTWA</i> [Kontinye li ak elèv yo. Di:] – N ap kontinye li istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwen enfòmasyon sou aksyon pèsonaj la. Wodrig toujou ap monte desann. Se biznismann li ye. Tout moun nan kanton an konnen li. Chak semèn li debake Lestè. Li achte pwodui nan men peyizan yo. Apre sa li chaje yo sou yon kamyon pou li mennen yo lavil.	[Mande elèv yo:] – Kilès ki ka di mwen ki sa Wodrig toujou ap fè ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Wodrig toujou ap monte desann. – [Di:] Kilès ki ka di mwen ki sa Wodrig al fè Lestè chak semèn ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Wodrig achte pwodui nan men peyizan yo. – [Di:] Ki sa Wodrig fè apre li fin achte pwodui yo ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Wodrig chaje yo sou kamyon epi li mennen yo lavil. [Di:] – Pi fò sa yo di sou Wodrig nan moso istwa sa a te sèvi pou site tout aksyon li fè.
---	--

[Di:] – An n li rès istwa a. Li toujou ankouraje peyizan yo travay latè epi bay pi bon pwodui.	
---	--

Aktivite 6 **Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)**

a. Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

b. Li istwa a san pale

Nou pral li tout istwa a an silans, sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tandè.

c. Li istwa a ansanm

Nou pral li tout istwa a ansanm kounye a. Li byen epi fò pou nou ka byen konprann sa ki di nan istwa a.

Yon gwo biznismann

Wodrig se yon mesye fen tankou zegwi. Li gen anpil bab epi tèt li chankre. Wodrig toujou ap monte desann. Se biznismann li ye. Tout moun nan kanton an konnen li. Chak semèn li debake Lestè. Li achte pwodui nan men peyizan yo. Apre sa li chaje yo sou yon kamyon pou li mennen yo lavil. Li toujou ankouraje peyizan yo travay latè epi bay pi bon pwodui.

d. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn.

Kesyon

1. Ki jan yo rele gwo biznismann nan ?
2. Ki bò Wodrig ale achte ?
3. Ki sa Wodrig fè lè li fin achte ?
4. Ki sa Wodrig ankouraje peyizan yo fè ?
5. Èske nou konnen yon moun ki fè komès nan katye nou ? Pale de li ?

e. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 126 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa li enpòtan pou moun fè komès ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap pran prekosyon lè m ap travèsè lari

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Kikik ! Kikik ! Kikik ! Kikik !

Yo mete mwen nan machin,

Nan bisiklèt ak nan motosiklèt.

Yon bon chofè pa ta dwe kondwui san mwen.

Mwen se yon pyès enpòtan.

Chofè yo toujou sone mwen pou avèti danje.

Ki sa mwen ye ? ... (klaksòn)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap pran prekosyon lè m ap travèsè lari.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse ak prekosyon nou dwe pran lè n ap travèsè lari. Nou dwe gade anwo anba anvan nou travèsè lari.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 127 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 127 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Malè pa gen klaksòn.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Malè pa gen klaksòn.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse nou dwe pran prekosyon nan tout sa n ap fè. Paske lè malè ap rive li pa avèti pèsonn.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : volan

1. Leve men nou si nou konnen mo **volan**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **volan** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **volan** vle di : **Pyès ki sèvi pou fè yon machin vire nan yon direksyon. Egzanp : Chal vire volan kamyon an.**
4. Kilès ki ka di m, apre **volan**, non yon lòt pati li konnen nan machin ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **volan**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : klaksonn

1. Leve men nou si nou konnen mo **klaksonn**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **klaksonn** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **klaksonn** vle di : **Sonèt nan machin ki sèvi pou avèti yon danje. Egzanp : Klaksonn machin sa a sonnen fò.**
4. Kilès ki ka di m nan ki moman chofè yo konn itilize **klaksonn** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **klaksonn**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 127 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon ap kondui yon gwo kamyon. Jodi a, Simon vire volan l a dwat. Jodi a, Simon vire volan l a goch. Jodi a, Simon klaksonnen.

Aktivite 5

Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa m ap li Jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 127 la.

ISTWA

- **[Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :]**
- Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye nan istwa a.

Jorès se yon jèn gason ki rete Lavale. Li tou kout, tèt li chòv epi vant li gwo. Li se chofè kamyonèt, li konn volan li byen.

[Aprè sa di :]

Premye moso istwa pale de **Jorès**.
Se yon jèn gason kout.

[Aprè sa mande yo :]

– De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ?

[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]

(Rep. : Se de **Jorès** yo pale nan premye moso istwa a.)

– **[Di :]** Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou **Jorès** ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Aprè yo fin reponn di :]**

Jorès gen tèt chòv.

Jorès gen gwo vant.

[Di :]

1. **Jorès** se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a.

2. Pi fò sa yo di sou **Jorès** yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwen enfòmasyon sou aksyon pèsonaj la. Yon jou, pandan Jorès sou wout la, yon timoun kouri travèse devan kamyonèt li a. San reflechi, Jorès vire volan adwat ! A ! li vire li agoch ! Epi... li frennen sèk. Jorès kouri desann machin nan ak de men sou tèt li. Li di : « Fè atansyon lè ou ap janbe lari. Toujou gade anwo, anba anvan ou travèse. »	[Mande elèv yo :] – Kilès ki ka di mwen ki sa Jorès konnen byen ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :] Jorès konn volan li byen. – [Di :] Ki premye aksyon Jorès fè lè timoun nan kouri travèse devan kamyonèt li a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :] Jorès vire volan adwat, li vire li agoch. – [Di :] Ki sa Jorès fè apre sa ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :] Jorès frennen sèk. Jorès kouri desann machin nan ak de men sou tèt li. [Di :] – Pi fò sa yo di sou Jorès nan moso istwa sa a te sèvi pou site tout aksyon li fè.
---	--

[Di :] – M ap li rès istwa a pou nou. Apre sa li mande pasaje yo si yo tout byen. Epi li di yo : « Malè pa gen klaksòn, fòk nou toujou pridan nan lavi. »	
--	--

Aktivite 6 Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Malè pa gen klaksòn Jorès se yon jèn gason ki rete Lavale. Li tou kout, tèt li chòv epi vant li gwo. Li se chofè kamyonèt, li konn volan li byen. Yon jou, pandan Jorès sou wout la, yon timoun kouri travèse devan kamyonèt li a. San reflechi, Jorès vire volan adwat ! A ! li vire li agoch ! Epi li frennen sèk. Jorès kouri desann machin nan ak de men sou tèt. Li di : « Fè atansyon lè ou ap janbe lari. Toujou gade anwo, anba anvan ou travèse. » Apre sa li mande pasaje yo si yo tout byen. Epi li di yo : « Malè pa gen klaksòn, fòk nou toujou pridan nan lavi. »

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Ki sa ki te pase pandan Jorès sou wout la ?
3. Ki konsèy Jorès te bay timoun nan ?
4. Ki jan nou dwe travèse lari ?
5. Èske nou panse Jorès se yon bon chofè ? Pou ki sa ?

c. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 127 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa li bon pou pran prekosyon nan tout sa w ap fè ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap jwe ak bèt lakay mwen yo

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

**Gade zo nan asyèt la !
Mwen renmen manje zo.
Woup ! Woup ! Woup !
Lajounen tankou lanmuit m ap siveye.
M ap siveye tout sa mèt mwen genyen.
Lè mwen wè yon moun mwen pa konnen mwen jape.
Ki sa mwen ye ? ... (Chen)**

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap jwe ak bèt lakay mwen yo.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse jan nou dwe apresye bèt nou genyen lakay nou. Nou dwe pran yon ti tan pou nou jwe ak yo. Konsa n ap montre yo jan nou renmen yo.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 128 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 128 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Bèt yo gen plas yo bò kote nou.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Bèt yo gen plas yo bò kote nou.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa fè nou panse nou dwe aksepte presans bèt yo bò kote nou. Yo pa lènmi nou. Okontrè se zanmi nou yo ye.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : foule

1. Leve men nou si nou konnen mo **foule**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **foule** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **foule** vle di : **Gra, plen. Egzanp : Lora se yon ti fi kout foule.**
4. Kilès ki ka di m non yon moun li konnen ki **foule** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **foule**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : pwoteje

1. Leve men nou si nou konnen mo **pwoteje**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **pwoteje** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **pwoteje** vle di : **Mete yon moun, yon bèt oswa yon bagay an sekirite pou anyen mal pa rive li. Egzanp : Wolan pwoteje bèt li yo.**
4. Kilès ki ka di m non yon moun ki konn **pwoteje** li ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **pwoteje**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 128 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifeye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon sote kòd. Jodi a, Simon sote sou pye dwat sèlman. Jodi a, Simon sote sou pye goch sèlman. Jodi a, Simon sote sou tou 2 pye li.

Aktivite 5 **Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)**

Nan istwa n ap li Jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 128 la.

ISTWA	
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye. Bòb se yon ti gason kout foule. Tèt li won. Figi li laj epi li gen bèl cheve grenn. Bòb gen yon ti chen ki rele Doula.	[Aprè sa di :] Premye moso istwa pale de Bòb. Bòb se yon ti gason kout foule.
	[Aprè sa mande yo :] – De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ? [Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la] (Rep. : Se de Bòb yo pale nan premye moso istwa a.) – [Di :] Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou Bòb ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :] Bòb gen tèt won. Bòb gen figi laj. Bòb gen bèl cheve grenn. [Di :] 1. Bòb se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a. 2. Pi fò sa yo di sou Bòb yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA

[Kontinye li ak elèv yo. Di:]

– An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwen enfòmasyon sou aksyon pèsonaj la.

Doula se bon zanmi Bòb. Bòb achte yon ti boul pou li jwe ak Doula. Lè konsa yo kouri ak boul la nan tout kay la. Doula mòde ti boul la. Li voye li adwat, agoch. Antouka, Bòb renmen Doula anpil se pou sa li toujou pwoteje li.

[Mande elèv yo:]

– Kilès ki ka di mwen pou ki sa Bòb te achte yon ti boul ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:]**

Bòb achte yon ti boul pou li jwe ak **Doula**.

– **[Di:]** Ki sa **Bòb** ak **Doula** fè nan tout kay la ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:]**

Bòb ak **Doula** kouri ak boul la nan tout kay la.

– **[Di:]** Ki sa **Doula** fè ak boul la ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di:]**

Doula mòde ti boul la.

Doula voye ti boul la adwat, agoch.

[Di:]

– Pi fò sa yo di nan moso istwa sa a te sèvi pou site tout aksyon **Bòb** ak **Doula** te fè.

Aktivite 6

Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

b. Li istwa a san pale

Nou pral li tout istwa a an silans, sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tandè.

c. Li istwa a ansanm

Nou pral li tout istwa a ansanm kounye a. Li byen epi fò pou nou ka byen konprann sa ki di nan istwa a.

Ti chen Bòb la

Bòb se yon ti gason kout foule. Tèt li won. Figi li laj epi li gen bèl cheve grenn. Bòb gen yon ti chen li rele Doula. Doula se bon zanmi li. Bòb achte yon ti boul pou li jwe ak Doula. Lè konsa yo kouri ak boul la nan tout kay la. Doula mòde ti boul la. Li voye li adwat, agoch. Antouka, Bòb renmen Doula anpil se pou sa li toujou pwoteje li.

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn.

Kesyon

1. Kòman ti chen Bòb la rele ?
2. Ki kote Bòb ak ti chen an konn jwe ?
3. Ki jwèt yo konn fè ?
4. Pou ki sa Bòb toujou pwoteje Doula ?
5. Èske nou renmen chen ? Pou ki sa ?

c. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 128 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Si ou te gen yon ti chen menm jan ak Bòb ki jwèt ou t ap fè ak li ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Plant yo fè mwen respire byen, m ap toujou pran swen yo

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

**Mwen pa tè, mwen pa plant.
Mwen itil anpil pou plant yo.
Yo fè mwen ak tout kalite pwodui.
Lè yo mete m nan tè a mwen fè
Plant yo grandi vit epi bay bon fwi.
Ki sa mwen ye ? ... (Angrè)**

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Plant yo fè mwen respire byen, m ap toujou pran swen yo.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse jan plant yo itil nan krewe yon anvwonman ki ap pèmèt nou respire pi byen. Pou sa fòk nou tout pran swen yo.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 129 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 129 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Lari a pa poubèl.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Lari a pa poubèl.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa fè nou panse nou pa dwe jete fatra nan lari a paske li pa poubèl. Nou dwe jete fatra nan poubèl pou nou ka kenbe lari a pwòp.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : jansiv

1. Leve men nou si nou konnen mo **jansiv**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **jansiv** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **jansiv** vle di : **Pati nan bouch yon moun ki kenbe dan yo.**
Egzanp : Dadou gen jansiv senyen.
4. Kilès ki ka di m non yon moun ki gen **jansiv** violet ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **jansiv**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : angrè

1. Leve men nou si nou konnen mo **angrè**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **angrè** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **angrè** vle di : **Pwodwi yo mete nan tè a pou fè plant yo grandi vit. Egzanp : Kiltivatè yo mete angrè nan jaden diri a.**
4. Kilès ki ka di m nan ki plant yo konn mete **angrè** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **angrè**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 129 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, yon foumi mòde Simon. Jodi a, foumi an mòde Simon nan jenou. Jodi a, foumi an mòde Simon nan do. Jodi a, foumi an mòde Simon nan tèt. Jodi a, Simon bouke, li chita.

Aktivite 5

Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa m ap li Jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa .
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 129 la.

ISTWA

– **[Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :]**

– Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye nan istwa a.

Janèt se premye pitit fi Antwanèt. Se yon ti fi mens klè. Li gen jansiv vyòlèt. Janèt toujou penyen de trè. Janèt renmen plant anpil. Li gen yon bèl ti jaden nan lakou lakay li.

[Aprè sa di :]

Premye moso istwa pale de **Janèt**.

Se yon ti fi mens klè.

[Aprè sa mande yo :]

– De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ?

[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]

(Rep. : Se de **Janèt** yo pale nan premye moso istwa a.)

– **[Di :]** Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou **Janèt** ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Aprè yo fin reponn di :]**

Janèt gen jansiv vyòlèt.

Janèt toujou penyen de trè.

[Di :]

1. **Janèt** se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a.

2. Pi fò sa yo di sou **Janèt** yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwen enfòmasyon sou aksyon pèsonaj la. Chak jou Janèt rache move zèb nan mitan plant yo epi li wouze yo. Tanzantan li mete angrè anba yo. Lè ti frè li ap jwe foutbòl sou yo, li kouri dèyè l.	[Mande elèv yo :] – Kilès ki ka di mwen ki sa Janèt fè youn apre lòt chak jou ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :] Chak jou Janèt rache move zèb nan mitan plant yo. Chak jou Janèt wouze plant yo. – [Di :] Ki sa Janèt fè tanzantan ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :] Tanzantan Janèt mete angrè anba plant yo. – [Di :] Ki sa Janèt fè lè ti frè l la ap jwe foutbòl sou plant yo ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :] Janèt kouri dèyè ti frè li a. [Di :] – Pi fò sa yo di nan moso istwa sa a te sèvi pou site tout aksyon Janèt te fè.
---	--

[Di :] – M ap li rès istwa a pou nou. Janèt konnen fòk tout moun pwoteje plant yo. Non sèlman yo bèl, yo pèmèt nou respire pi byen lajounen.	
---	--

Aktivite 6 Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Janèt ak plant yo Janèt se premye pitit fi Antwanèt. Se yon ti fi mens klè. Li gen jansiv vyòlèt. Janèt toujou penyen de trè. Janèt renmen plant anpil. Li gen yon bèl ti jaden nan lakou lakay li. Chak jou Janèt rache move zèb nan mitan plant yo epi li wouze yo. Tanzantan li mete angrè anba yo. Lè ti frè li a ap jwe foutbòl sou yo, li kouri dèyè li. Janèt konnen fòk tout moun pwoteje plant yo. Non sèlman yo bèl, yo pèmèt nou respire pi byen lajounen.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Ki sa Janèt rache nan mitan plant yo ?
3. Pou ki sa Janèt kouri dèyè ti frè li a ?
4. Pou ki sa Janèt vle pou tout moun pwoteje plant yo ?
5. Èske nou renmen plant menm jan ak Janèt ?
6. Èske nou plante yon ti pyebwa deja ? Ki sa nou fè pou li pa mouri ?

b. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 129 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa li enpòtan pou ou pwoteje plant yo ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap fè desen tout bèl bagay ki gen nan peyi mwen

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Mwen se yon atis.

Mwen pa konn jwe mizik,

Mwen pa konn chante,

Men metye mwen se fè bèl desen

Ak bèl tablo pou dekore kay.

Kilès mwen ye ? ... (Atis pent)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap fè desen tout bèl bagay ki gen nan peyi mwen.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse jan nou ka gade sou tout sa ki nan anviwònman nou pou nou fè bèl desen. Konsa nou ka desine pyebwa, rivyè ak bèl flè ki toupatou nan peyi a.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 130 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 130 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Atis yo ede nou wè jan peyi a bèl.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Atis yo ede nou wè jan peyi a bèl.** » ?
[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse Jan atis yo itil. Se anpil fwa yo menm ki ede nou apresye bote peyi a gras ak bèl tablo yo fè.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : tablo

1. Leve men nou si nou konnen mo **tablo**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **tablo** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **tablo** vle di : **Desen ki fèt ak penti sou yon moso twal.** **Egzanp :**
Atis la fè desen Desalin sou yon bèl tablo.
4. Kilès ki ka di m ki kote li konn wè **tablo** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **tablo**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : atis pent

1. Leve men nou si nou konnen mo **atis pent**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **atis pent** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **atis pent** vle di : **Moun metye yo se fè desen ak penti sou yon moso twal.** **Egzanp : Maryo se yon gwo atis pent.**
4. Kilès ki ka di m non yon **atis pent** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **atis pent**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 130 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifiye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon ap plante yon pye mango. Jodi a, Simon pran pikwa li pou li fouye yon twou. Jodi a, Simon mete yon bèl ti pye mango nan twou a. Jodi a, Simon wouze ti pye mango a. Jodi a, Simon fatige, li chita.

Aktivite 5 Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa nou pral li Jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 130 la.

ISTWA	
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye nan istwa a. Jozefin gen dizan. Li gen cheve boukle. Pye li yo long. Ou pa ta di nenpòt demwazèl kenzan. Joze fin ta renmen vin yon gwo atis pent.	[Aprè sa di :] Premye moso istwa pale de Jozefin. Jozefin se yon ki gen dizan.
	[Aprè sa mande yo :] – De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ? [Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la] (Rep. : Se de Jozefin yo pale nan premye moso istwa a.) – [Di :] Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou Jozefin ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Aprè yo fin reponn di :] Jozefin gen cheve boukle. Jozefin gen pye long. [Di :] 1. Jozefin se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a. 2. Pi fò sa yo di sou Jozefin yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA

[Kontinye li ak elèv yo. Di:]

– An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwen enfòmasyon sou aksyon pèsonaj la.

Chak apre midi, avan solèy kouche li pran penti ak penso li pou li kòmanse desine. Li fè desen ti zwazo k ap vole nan syèl la. Li fè desen plaj, rivyè ak mòn yo. Lè dimanch, li mete tout tablo li yo sou galri lakay li. Tout moun te kontan wè bèl tablo Jozefin te fè.

[Mande elèv yo:]

– Kilès ki ka di mwenn ki sa **Jozefin** fè chak apremidi avan solèy kouche ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:]**

Chak apremidi anvan solèy kouche **Jozefin** pran penti li ak tout zouti li pou li kòmanse desine.

– **[Di:]** Ki sa **Jozefin** fè lè dimanch ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:]**

Lè dimanch, **Jozefin** mete tout tablo li yo sou galri lakay li.

[Di:]

– Pi fò sa yo di nan moso istwa sa a te sèvi pou site tout aksyon **Jozefin** te fè.

Aktivite 6

Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

b. Li istwa a san pale

Toudabò nou pral li tout istwa a an silans. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tande.

c. Li istwa a ansanm

Nou pral li tout istwa a ansanm kounye a. Li byen epi fò pou nou ka byen konprann sa ki di nan istwa a.

Yon atis pent

Jozefin gen dizan. Li gen cheve boukle. Pye li yo long. Ou pa ta di nenpòt demwazèl kenzan. Jozefin ta renmen vin yon gwo atis pent. Chak apre midi, avan solèy kouche li pran penti ak penso li pou li kòmanse desine. Li fè desen ti zwazo k ap vole nan syèl la. Li fè desen plaj, rivyè ak mòn yo. Lè dimanch, li mete tout tablo li yo sou galri lakay li. Tout moun te kontan wè bèl tablo Jozefin te fè.

d. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn.

Kesyon

1. Ki moun ki ta renmen vin yon gwo atis ?
2. Ki sa li fè chak apre midi ?
3. Ki desen li fè ?
4. Ki jou li mete tablo yo sou galri a ?
5. Èske nou ta renmen vin yon atis ? Pou ki sa ?

e. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 130 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa li enpòtan pou ou respekte talan chak moun ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Mwen bezwen atansyon ak pwoteksyon

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Mwen gen 2 wou.

Mwen kouri nan bon wout.

Mwen kouri nan move wout.

Tout timoun renmen kondwi mwen.

Fòk ou pedale mwen vit si ou vle m ale fò.

Ki sa mwen ye ? ... (Bisiklèt)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan parantèz yo. Apre sa di:] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Mwen bezwen atansyon ak pwoteksyon.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse tout timoun bezwen pwoteksyon ak afeksyon moun ki pi gran yo.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 131 an. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 131 an. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Lapwòpte se zanmi lasante.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Lapwòpte se zanmi lasante.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse si nou fè lapwòpte n ap rete an sante pi lontan.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : sou biskèt

1. Leve men nou si nou konnen mo **sou biskèt**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **sou biskèt** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **sou biskèt** vle di : **Lè kè yon moun ap bat fò paske li pè.**
Egzanp : Li fè nwa nan lari a kè Yoland sou biskèt.
4. Kilès ki ka di m nan ki moman kè li konn **sou biskèt** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **sou biskèt**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : kapon

1. Leve men nou si nou konnen mo **kapon**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **kapon** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **kapon** vle di : **Ki pè tout tan.** **Egzanp : Monik pè tout tan li kapon anpil.**
4. Kilès ki ka di m non yon moun ki **kapon** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **kapon**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 131 an pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon kontan, li kanpe. Jodi a, Simon ri byen fò : a a a. Jodi a, Simon vole. Jodi a, Simon bat bravo. Jodi a, Simon fatige, li chita.

Aktivite 5

Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa m ap li Jodi a, n ap idantifye pèsonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 131 an.

ISTWA

– **[Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :]**

– Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye nan istwa a.

Beti gen douzan. Li gen ti kò epi bouch li won. Beti renmen bay bag, men li kapon anpil. Menm yon zandolit ka fè li pè. Yon jou, manman li voye l pote yon medikamen pou marenn li ki malad.

[Aprè sa di :]

Premye moso istwa pale de **Beti**.

Se yon ti fi douzan.

[Aprè sa mande yo :]

– De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ?

[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]

(Rep. : Se de **Beti** yo pale nan premye moso istwa a.)

– **[Di :]** Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou **Beti** ?

[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Aprè yo fin reponn di :]

Beti gen ti kò.

Beti gen yon bouch won.

[Di :]

1. **Beti** se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a

2. Pi fò sa yo di sou **Beti** yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

<i>ISTWA</i> [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen. Beti pè. Kè li sou biskèt. Beti vire, li tounen. L ap imajine tout kalite bèt li ka rankontre nan wout la. Li di manman li : « Ou pa wè jan li fè nwa deyò a ? »	[Mande elèv yo :] – Ki jan Beti te santi li lè manman l te voye li pote mediakman an pou marenn li ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :] Beti te pè. Kè Beti te sou biskèt. – [Di :] Ki sa Beti fè pou li te montre li pè ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :] Beti vire, li tounen. L ap imajine tout kalite bèt li ka rankontre nan wout la. Beti di manman li deyo a fènwa. [Di :] – Pi fò sa yo di sou Beti nan istwa sa a te sèvi pou dekri santiman li.
---	--

[Di :] – M ap li rès istwa a pou nou. Manman Beti reponn li : « Solèy la pa menm ko kouche, ou di li fè nwa. Ala ti fi kapon mezanmi ! » Beti di manman li : « Le tan pou mwen soti kay marenn mwen, l ap fènwa. » Manman Beti di li : « A ou gen rezon ! M ap pote medikaman bay marenn ou pito. » Beti santi li soulaje.	
---	--

Aktivite 6

Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Beti, yon ti fi kapon Beti gen douzan. Li gen ti kò epi bouch li won. Beti renmen bay blag, men li kapon anpil. Menm yon zandolit ka fè li pè. Yon jou, manman li voye l pote yon medikamen pou marenn li ki malad. Beti pè. Kè li sou biskèt. Beti vire, li tounen. L ap imajine tout kalite bèt li ka rankontre nan wout la. Li di manman li : « Ou pa wè jan li fè nwa deyò a ? » Manman Beti reponn li : « Solèy la pa menm ko kouche, ou di li fè nwa. Ala ti fi kapon mezanmi ! » Beti di manman li : « Le tan pou mwen soti kay marenn mwen, l ap fènwa. Manman Beti di li : « A ou gen rezon ! M ap pote medikaman bay marenn ou pito. » Beti santi li soulaje.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Kilès ki te renmen bay bag ?
2. Ki sa manman Beti te mande li pote pou marenn li ?
3. Pou ki sa Beti pa t anvi ale kay marenn li ?
4. Ki sa ki fè Beti santi li soulaje ?
5. Ki sa ki konn fè nou pè ? Pou ki sa

b. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 131 an. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Ki sa ki konn fè ou pè ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Mizik se bèl bagay. M ap aprann jwe yon enstriman mizik

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Proche vin tande bèl mizik !

M ap fè tout moun danse.

Mwen se yon mizisyen.

Mwen konn jwe gita.

Se gita m ki pi bon zanmi m.

Kilès mwen ye ? ... (Gitaris)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : **Mizik se bèl bagay. M ap aprann jwe yon enstriman mizik.**

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou reflechi sou enpòtans mizik. Sitou lè yon timoun konn jwe yon enstriman. Sa ka devlope lespri timoun nan.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 132 a. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 132 a. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Mizik se nanm yon pèp.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwenn sa li panse sou fraz sa a : « **Mizik se nanm yon pèp.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse jan mizik enpotan nan kilti yon pèp. Mizik la ka pote lajwa nan kè nou epi ede nou apresye anpil bèl bagay ki genyen nan peyi a.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : mizisyen

1. Leve men nou si nou konnen mo **mizisyen**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **mizisyen** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **mizisyen** vle di : **Moun ki konn jwe yon enstriman mizik. Egzanp : Mizisyen yo ap mete animasyon nan kanaval la.**
4. Kilès ki ka di m ki kote li konn wè yon **mizisyen** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **mizisyen**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : gita

1. Leve men nou si nou konnen mo **gita**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **gita** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **gita** vle di : **Enstriman ki gen 6 kòd moun sèvi pou yo jwe mizik. Egzanp : Wozlò renmen jwe gita.**
4. Kilès ki ka di m kijan yo rele moun ki konn jwe **gita** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **gita**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 132 a pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifeye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon gen bèl wotè. Jodi a, Simon gen gwo bibit. Jodi a, Lestomak Simon byen bonbe.

Aktivite 5 Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa nou pral li Jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 132 a.

ISTWA	
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di:] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Koute byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye nan istwa a. Makso se mizisyen. Li jwe gita byen. Se pa ti bòzò li bòzò lè l ap jwe gita. Dayè li gen bèl wotè epi li toujou byen abiye.	[Aprè sa di:] Premye moso istwa pale de Makso. Makso se mizisyen.
	[Aprè sa mande yo:] – De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ? [Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la] (Rep. : Se de Makso yo pale nan premye moso istwa a.) – [Di:] Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou Makso ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di:] Makso bòzò lè l ap jwe gita. Makso gen bèl wotè epi li toujou byen abiye. [Di:] 1. Makso se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a. 2. Pi fò sa yo di sou Makso yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA

[Kontinye li ak elèv yo. Di:]

– N ap kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou santiman pèsonaj yo eksprime.

Yon jou Makso t ap jwe gita nan yon fèt. Li fèmen 2 je li epi l ap danse. Apre chak mizik li fin jwe li fè yon ti bo pou gita a. Lè fèt la fini, Makso pran yon ti moso twal blanch, li siye gita a byen siye epi li mete l nan bwat. Tout moun bat bravo pou Makso epi yo felisite l pou jan li renmen enstriman an.

[Mande elèv yo:]

– Kilès ki ka di mwen sa ki montre **Makso** renmen Jwe gita ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:]**

Makso Fèmen 2 je li lè l ap jwe gita.

Makso danse lè l ap jwe gita.

– **[Di:]** Kilès ki ka di mwen sa ki montre **Makso** renmen gita a ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:]**

Makso Fè yon ti bo pou gita a apre chak mizik li jwe.

Makso siye gita a byen siye epi li mete l nan bwat.

[Di:]

– Pi fò sa yo di sou **Makso** nan moso istwa sa a te sèvi pou dekri santiman li.

Aktivite 6

Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

b. Li istwa a san pale

Nou pral li tout istwa a an silans, sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tandè.

c. Li istwa a ansanm

Nou pral li tout istwa a ansanm kounye a. Li byen epi fò pou nou ka byen konprann sa ki di nan istwa a.

Makso, yon bon mizisyen

Makso se mizisyen. Li jwe gita byen. Se pa ti bòzò li bòzò lè l ap jwe gita. Dayè li gen bèl wotè epi li toujou byen abiye. Yon jou Makso t ap jwe gita nan yon fèt. Li fèmen 2 je li epi l ap danse. Apre chak mizik li fin jwe li fè yon ti bo pou gita a. Lè fèt la fini, Makso pran yon ti moso twal blanch, li siye gita a byen siye epi li mete l nan bwat. Tout moun bat bravo pou Makso epi yo felisite l pou jan li renmen enstriman an.

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Ki sa li konn fè ?
3. Ki jan Makso ye lè l ap jwe gita a ?
4. Pou ki sa tout moun felisite Makso ?
5. Ki enstriman mizik ou ta renmen jwe ? Pou ki sa ?

b. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 132 a. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Eske ou ta renmen konn jwe yon enstriman mizik ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Tout vwazen ap ede mwen paske mwen gen bon jan

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Yo fè m ak papye oswa an metal.

Yo mete m labank oswa nan bous.

Moun sèvi avèk mwen pou yo achte sa yo vle.

Ki sa mwen ye ? ... (Kòb oswa lajan)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan parantèz yo. Apre sa di:] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Tout vwazen ap ede mwen paske mwen gen bon jan** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di:] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di:] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a aprann nou jan li pi bon pou nou lè nou gen bon jan. Sa ka pèmèt vwazen nou yo pran ka nou lè nou nan pwoblèm.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 133 a. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 133 a. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Vwazinaj se dra blan.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Vwazinaj se dra blan.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse se vwazinaj nou ki souvan sipòte nou lè nou nan pwoblèm. Menm jan nou toujou bezwen yon dra blan nan kèk sitiyasyon difisil, n ap toujou bezwen vwazen yo.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : jwaye

1. Leve men nou si nou konnen mo **jwaye**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **jwaye** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **jwaye** vle di : **Lè kè yon moun kontan. Egzanp : Timoun yo jwaye lè yo nan rekreyasyon.**
4. Kilès ki ka di m nan ki moman li konn **jwaye** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **jwaye**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : lapenn

1. Leve men nou si nou konnen mo **lapenn**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **lapenn** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **lapenn** vle di : **Sa yon moun genyen lè li tris. Egzanp : Mis Nana gen lapenn pou malad k ap soufri.**
4. Kilès ki ka di m nan ki moman li konn gen **lapenn** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **lapenn**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 133 a pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifeye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon kanpe men li tris. Jodi a, Simon mete 2 men nan tèt. Jodi a, Simon kriye. Jodi a, Simon rele : vwazin pote m sekou. Jodi a, Simon bouke, li chita.

Aktivite 5

Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa m ap li Jodi a, n ap idantifye pèsonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 133 a.

ISTWA

– **[Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :]**

– Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen.

Kay Jakmèl, te gen yon ti gason ki te toujou ap ri epi ki te saj anpil. Yo te rele li Bonjan. Tout moun nan bouk la te renmen Bonjan pou fason li aji ak jan li te toujou kontan. Fanmi Bonjan pa te gen gwo mwayen, men yo youn te renmen lòt. Sa ki fè yo te toujou jwaye.

[Aprè sa di :]

Premye moso istwa pale de **Bonjan**.

Se yon ti gason ki abite Kay Jakmèl.

[Mande yo :]

– De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ?

[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]

(Rep. : Se de **Bonjan** yo pale nan premye moso istwa a.)

– **[Di :]** Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou **Bonjan** ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Aprè yo fin reponn di :]**

Bonjan te toujou ap ri.

Bonjan te saj anpil.

ISTWA [Kontinye li pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen. Yon jou manman Bonjan tonbe malad, men li pa te gen kòb pou li ale lopital. Sa te fè Bonjan mal anpil. Li te gen anpil lapenn. Li t ap kriye. Lè moun sou a wè kijan Bonjan tris, yo mete kòb ansanm pou bay manman Bonjan pou li ale lopital. Depi lè sa Bonjan te rekòmanse souri.	[Mande yo :] – Ki jan Bonjan te santi li lè manman li te tonbe malad ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :] Bonjan te santi li mal. Bonjan te gen anpil lapenn. – [Di :] Ki sa Bonjan te fè akòz manman li te malad la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :] Bonjan t ap kriye. [Di :] – Pi fò sa yo di sou Bonjan nan istwa sa a te sèvi pou dekri santiman li.
---	---

Aktivite 6

Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Bonjan, yon ti gason souriyan

Kay Jakmèl, te gen yon ti gason ki te toujou ap ri epi ki te saj anpil. Yo te rele li Bonjan. Tout moun nan bouk la te renmen Bonjan pou fason li aji ak jan li te toujou kontan. Fanmi Bonjan pa te gen gwo mwayen, men yo youn te renmen lòt. Sa ki fè yo te toujou jwaye. Yon jou manman Bonjan tonbe malad. Li pa te gen kòb pou li ale lopital. Sa te fè Bonjan mal anpil. Li te tris, li te gen anpil lapenn. Lè moun sou a wè kijan Bonjan tris, yo mete kòb ansanm pou bay manman Bonjan pou li ale lopital. Depi lè sa a Bonjan te rekòmanse souri.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Ki moun yo te renmen anpil nan bouk la ?
2. Pou ki sa tout moun nan bouk la te renmen Bonjan ?
3. Ki jan fanmi Bonjan te ye malgre yo pa te gen gwo mwayen ?
4. Ki sa ki te fè Bonjan vin tris ?
5. Ki sa moun sou katye a te fè pou manman Bonjan ?
6. Èske kè nou toujou kontan ? Pou ki sa ?

c. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 133 a. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa li enpòtan pou ou viv byen ak moun ki nan vwazinaj ou ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fdbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fdbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fdbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Agwonòm yo enpòtan anpil nan agrikilti peyi mwen

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Mwen pase tout tan mwen nan jaden mwen.

Mwen renmen plante pye bwa.

Mwen renmen lè lapli tonbe

Pou jaden mwen ka wouze.

Pwofesyon mwen se fè agrikilti.

Kilès mwen ye ? ... (Agwonòm oswa Kiltivatè)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Agwonòm yo enpòtan anpil nan agrikilti peyi mwen** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a, aprann nou enpòtans travay Agwonòm yo pou fè agrikilti a byen mache nan peyi a.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 134 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 134 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Latè se bwat sekrè agrikiltè.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Latè se bwat sekrè agrikiltè.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse tè a se yon sous richès pou agrikiltè k ap fè jaden.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : agwonòm

1. Leve men nou si nou konnen mo **agwonòm**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **agwonòm** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **agwonòm** vle di : **Moun ki aprann kijan yo fè jaden ak elvaj bèt.**
Egzanp : Agwonòm anèt ede peyizan yo fè jaden.
4. Kilès ki ka di m ki kote yon **agwonòm** travay ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **agwonòm**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : kagou

1. Leve men nou si nou konnen mo **kagou**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **kagou** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **kagou** vle di : **Fatige, akable.** **Egzanp : Moun yo kagou apre travay la.**
4. Kilès ki ka di m ki sa ki ka fè yon moun **kagou** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **kagou**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 134 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifeye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon kontan, li kanpe. Jodi a, Simon ri byen fò en gras. Jodi a, Simon vole. Jodi a, Simon bat bravo. Jodi a, Simon fatige, li chita.

Aktivite 5

Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa nou pral li Jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 134 la.

ISTWA	
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou pèsonaj yo. Nadya se yon ti fi dizan. L ap viv Pòtoprens. Li ta renmen vin yon agwonòm lè li gran. Depi lekòl fèmen, se toujou avèk anpil kè kontan li ale an pwovens.	[Aprè sa di :] Premye moso istwa pale de Nadya. Nadya se yon ti fi dizan.
	[Mande yo :] – De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ? [Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la] (Rep. : Se de Nadya yo pale nan premye moso istwa a.) – [Di :] Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou Nadya ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Aprè yo fin reponn di :] Nadya ap viv Pòtoprens. Nadya ta renmen vin yon agwonòm lè li gran. Nadya renmen ale an pwovens lè vakans.

ISTWA	
[Kontinye li ak elèv yo. Di:] – An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou pèsonaj yo. Li pran plezi nan fè jaden ak granpè li. Lè konsa, Nadya pa sonje Pòtoprens tèlman li renmen jan moun yo viv an pwovens.	[Mande yo:] – Kilès ki ka di mwen ki sa Nadya renmen fè lè li ale an pwovens ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Nadya renmen fè jaden. – [Di:] Pou ki sa Nadya pa sonje Pòtoprens lè li ale an pwovens ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Se paske Nadya renmen jan moun yo viv an pwovens. [Di:] – Pi fò sa yo di sou Nadya nan moso istwa sa a te sèvi pou dekri santiman li.
[Di:] – An nou li rès istwa a. Chak sa li wè, li poze granpè li kesyon. Menm si pafwa granpè a vle kagou, li toujou reponn kesyon Nadya yo.	

Aktivite 6 **Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)**

a. Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

b. Li istwa a san pale

Nou pral li tout istwa a an silans. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tandè.

c. Li istwa a ansanm

Nou pral li tout istwa a ansanm kounye a. Li byen epi fò pou nou ka byen konprann sa ki di nan istwa a.

Nadya, yon agwonòm anvan lè

Nadya se yon ti fi dizan. L ap viv Pòtoprens. Li ta renmen vin yon agwonòm lè li gran. Depi lekòl fèmèn, se toujou avèk anpil kè kontan li ale an pwovens. Li pran plezi nan fè jaden ak granpè li. Lè konsa, Nadya pa sonje Pòtoprens tèlman li renmen jan moun yo viv an pwovens. Chak sa li wè, li poze granpè li kesyon. Menm si pafwa granpè a vle kagou, li toujou reponn kesyon Nadya yo.

c. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn.

Kesyon

1. De kilès istwa a pale ?
2. Ki bò l ap viv ?
3. Ki sa li ta renmen vin ye lè li gran ?
4. Pou ki sa ou panse Nadya poze granpè li kesyon ?
5. Èske nou ta renmen vin yon agwonòm ? Pou ki sa ?

b. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 134 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Ki metye ou ta renmen aprann lè ou gran ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap pran swen jwèt mwen yo

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Mwen fèt an plastik oswan an twal.

Pafwa mwen chante,

Pafwa mwen pa chante,

Pafwa mwen gen fòm ti fi,

Pafwa mwen gen fòm ti gason.

Ti fi renmen jwe avèk mwen

Ki sa mwen ye ? ... (Poupe).

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap pran swen jwèt mwen yo.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a, aprann nou pou nou pran swen jwèt nou. Nou pa dwe lage yo nenpòt kote paske nou bezwen yo.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 135 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 135 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Depi gen lavi gen espwa.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di :] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Depi gen lavi gen espwa.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di :]

Fraz sa a fè nou panse tou tan yon moun ap viv li dwe espere li ka reyalize anpil bagay.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : sipriz

1. Leve men nou si nou konnen mo **sipriz**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **sipriz** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **sipriz** vle di : **Kado oswa vizit yon moun resevwa sanzatann. Egzanp : Papa Klodi fè li yon sipriz pou fèt li.**
4. Kilès ki ka di m ki **sipriz** li konn resevwa ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **sipriz**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : gaya

1. Leve men nou si nou konnen mo **gaya**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **gaya** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **gaya** vle di : **Refè, pa malad ankò. Egzanp : Chal pa malad ankò, li gaya.**
4. Kilès ki ka di m ki lè yon moun **gaya** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **gaya**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 135 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon kanpe men li tris. Jodi a, Simon mete 2 men nan tèt. Jodi a, Simon kriye. Jodi a, Simon rele : vwazin pote m sekou ! Jodi a, Simon bouke, li chita.

Aktivite 5

Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa m ap li Jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa .
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 135 la.

ISTWA

– **[Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :]**

– Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen.

Anèt se yon ti fi koulè klè. Li gen uitan. Li renmen penyen de bò. Sa fè li toujou kokèt. Anèt gen yon gwo poupe.

[Aprè sa di :]

Premye moso istwa pale de **Anèt**.

Se yon ti fi koulè klè.

[Aprè sa mande yo :]

– De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ?

[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]

(Rep. : Se de **Anèt** yo pale nan premye moso istwa a.)

– **[Di :]** Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou **Anèt** ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :]**

Anèt gen uitan.

Anèt renmen penyen de bò.

Anèt toujou kokèt.

[Di :]

1. **Anèt** se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a.

2. Pi fò sa yo di sou **Anèt** yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

<i>ISTWA</i> [Kontinye li pou elèv yo. Di:] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen. Lè Anèt pran poupe li a, li penyen li, li benyen li epi li abiye li ak bèl ti rad li koud pou li. Li toujou ap jwe ak poupe a. Li mennen li tout kote li prale.	[Mande yo:] – Kilès ki ka di mwen ki sa Anèt fè lè li pran poupe a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Anèt penyen poupe a. Anèt benyen poupe a. Anèt abiye poupe a ak bèl ti rad li koud pou li. – [Di:] Ki sa Anèt toujou fè ak poupe a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Anèt toujou ap jwe ak poupe a. Anèt mennen poupe a tout kote li prale. [Di:] – Pi fò sa yo di nan moso istwa sa a te sèvi pou site tout aksyon Anèt te fè.
[Di:] – M ap li dènye moso istwa a. Yon jou pandan l ap pran dlo, poupe a tonbe nan yon pi. Li pèdi poupe a. Anèt pete kriye. Li tris anpil. Li rete chita devan pi a. Papa li wè li chagren anpil. Li di l : « m ap pote yon sipriz pou ou pita. » Menm lè a, Anèt gentan gaya.	[Mande yo:] – Kilès ki ka di mwen ki sa Anèt fè lè poupe l li a tonbe nan pi a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Anèt pete kriye. – Ki jan Anèt te santi li ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Anèt te tris anpil. [Di:] Sonje – Pi fò sa yo di sou Anèt nan moso istwa sa a te sèvi pou dekri santiman li.

Aktivite 6 Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Anèt chagren

Anèt se yon ti fi koulè klè. Li gen uitan. Li toujou penyen de bò. Anèt gen yon gwo poupe. Lè Anèt pran poupe li a, li penyen li, li benyen li epi li abiye li ak bèl ti rad li koud pou li. Li toujou ap jwe ak poupe a. Li mennen li tout kote li prale. Yon jou pandan l ap pran dlo, poupe a tonbe nan yon pi. Li pèdi poupe a. Anèt pete kriye. Li tris anpil. Li rete chita devan pi a. Papa li wè li chagren anpil. Li di l : « m ap pote yon sipriz pou ou pita. » Menm lè a, Anèt gentan gaya.

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Kilès ki te toujou penyen de bò ?
2. Pou ki sa li te tris ?
3. Ki sa papa Anèt te di li pou li pa t tris ankò ?
4. Èske nou konn tris lè jwèt nou gen pwoblèm ? Pou ki sa ?

c. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 135 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa nou dwe byen sèvi ak jwèt nou yo ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap jwe foutbòl chak jou pou m ka vin pi fò

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Mwen se yon jwè foutbòl.

Mwen pa make, mwen pa bay gòl.

Responsabilite mwen se anpeche.

Ekip mwen pran gòl.

Plas mwen sou teren an se anba kan an.

Kilès mwen ye ? ... (Gadyen)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap jwe foutbòl chak jou pou m ka vin pi fò.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi fe nou reflechi sou jan li bon lè yon moun jwe foutbòl. Plis ou jwe plis w ap vin fò.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 136 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 136 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Prete remèt fè zanmi dire.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Prete remèt fè zanmi dire.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa fè nou panse lè yon moun prete yon bagay nan men yon zanmi l li dwe remèt li pou amitye yo ka dire pi lontan.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : foutbòl

1. Leve men nou si nou konnen mo **foutbòl**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **foutbòl** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **foutbòl** vle di : **Jwèt balon ki jwe ak pye ant de ekip.**
Egzanp : Gen yon gwo jwè foutbòl sou katye a.
4. Kilès ki ka di m non yon ekip **foutbòl** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **foutbòl**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : chenè

1. Leve men nou si nou konnen mo **chenè**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **chenè** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **chenè** vle di : **Lè yon moun ap fè yon boul mate sou pye li san li pa tonbe atè. Egzanp : Jwè a fè chenè ak boul la.**
4. Kilès ki ka di m ak ki sa jwè yo fè **chenè** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **chenè**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 136 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifiye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon kontan, li kanpe. Jodi a, Simon ri byen fò : a a a a. Jodi a, Simon vole. Jodi a, Simon bat bravo. Jodi a, Simon fatige, li chita.

Aktivite 5 **Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)**

Nan istwa nou pral li Jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 136 la.

ISTWA	
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen pou nou ka jwenn enfòmasyon sou jan pèsonaj yo ye. Vlad se premye pitit gason Mesye Vandal ak madanm li. Li mens. Cheve li nwa.	[Aprè sa di :] Premye moso istwa pale de Vlad. Vlad se premye pitit gason mesye Vandal ak madanm li.
	[Aprè sa mande yo :] – De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ? [Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la] (Rep. : Se de Vlad yo pale nan premye moso istwa a.) – [Di :] Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou Vlad ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :] Vlad mens. Cheve Vlad nwa. [Di :] 1. Vlad se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a. 2. Pi fò sa yo di sou Vlad yo te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA

[Kontinye li ak elèv yo. Di :]

– An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt yo.

Lòt jou, Vlad ak papa li te jwe yon ti match foutbòl nan lakou lakay yo a. Vlad pran boul li. Li kòmanse fè chenè. Lè papa li vin make li, li drible l. Li drible agòch kou adwat. Li menm pase balon anba janm papa l. Apre sa, li choute, li fè yon gòl.

[Mande yo :]

– Kilès ki ka di mwen ki sa **Vlad** ak papa l te fè lòt jou ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :]

Vlad ak papa li te jwe yon match foutbòl nan lakou lakay yo a.

– [Di :] Kilès ki ka di mwen ki sa **Vlad** fè lè li pran boul la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :]

Vlad kòmanse fè chenè.

– [Di :] Kilès ki ka di mwen ki sa **Vlad** fè lè papa li vin make li ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :]

Vlad drible li.

Vlad drible agòch kou adwat.

Vlad menm pase balon anba janm papa li.

[Di :]

– Pifò sa yo di nan moso istwa sa a te sèvi pou site tout aksyon **Vlad** te fè.

[Kontinye li ak elèv yo. Di :]

– An n kontinye li istwa a. Li byen.

Li tèlman kontan li vole nan kou manman li. Manman an souri. Li di Vlad : « konpliman, ou se yon gwo jwè foutbòl. »

[Mande yo :]

– Kilès ki ka di mwen ki sa **Vlad** fè pou li montre li kontan ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :]

Vlad vole nan kou manman li.

– Ki sa manman **Vlad** fè pou li montre **Vlad** li kontan tou ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :]

Manman **Vlad** souri epi li fè l konpliman.

[Di :]

– Pi fò sa yo di sou **Vlad** ak manman li moso istwa sa a te sèvi pou dekri santiman yo.

Aktivite 6

Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 136 la. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

b. Li istwa a san pale

Nou pral li tout istwa a an silans, sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tande.

c. Li istwa a ansanm

Nou pral li tout istwa a ansanm kounye a. Li byen epi fò pou nou ka byen konprann sa ki di nan istwa a.

Yon jèn foutbolè

Vlad se premye pitit gason Mesye Vandal ak madanm li. Li mens. Cheve li nwa. Lòt jou, Vlad ak papa li te jwe yon ti match foutbòl nan lakou lakay yo a. Vlad pran boul li. Li kòmanse fè chenè. Lè papa li vin make li, li drible l. Li drible agòch kou adwat. Li menm pase balon anba janm papa l. Apre sa, li choute, li fè yon gòl. Li tèlman kontan li vole nan kou manman li. Manman an souri. Li di Vlad : « konpliman, ou se yon gwo jwè foutbòl. »

d. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn.

Kesyon

1. Ki sa Vlad ak papa l te fè lòt jou ?
2. Ki sa ki montre Vlad pi fò pase papa l nan foutbòl la ?
3. Èske nou renmen gade match foutbòl ? Pou ki sa ?

e. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 136 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa ou panse li bon pou moun fè espò ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap aprann pataje sa mwen genyen ak lòt yo

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Mwen pa fresko

Mwen fèt ak tout kalite fwi

Yo mete m nan frijidè pou mwen glase

Yo vann mwen nan kèp.

Nan sachè oswa nan kònè

Timoun renmen bwè mwen

Ki sa mwen ye ? ... (Krèm)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan Parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : **M ap aprann pataje sa mwen genyen ak lòt yo.**

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi fe nou reflechi sou enpòtans pataj. Lè nou pataje sa nou genyen ak zanmi nou se yon prèv ki montre nou renmen yo.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 137 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 137 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Byen pre pa lakay.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Byen pre pa lakay.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa fè nou panse menm si ou prèske rive sa pa vle di ou rive deja, kidonk nenpòt bagay ka pase.

Aktivite 4 **Aktivite vokabilè (10 minit)**

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : krèm

1. Leve men nou si nou konnen mo **krèm**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **krèm** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **krèm** vle di : **Manje ki kuit nan frijidè, li fèt ak lèt epi sik.**
Egzanp : Krèm madan jòg yo gou.
4. Kilès ki ka di m ki kalite **krèm** li konn bwè ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **krèm**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : chich

1. Leve men nou si nou konnen mo **chich**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **chich** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **chich** vle di : **Lè yon moun pa renmen bay nan sa li genyen.**
Egzanp : Bèna se yon ti gason ki chich.
4. Kilès ki ka di m ki lè yon moun **chich** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **chich**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 137 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon ap manje yon gwo pen. Jodi a, Simon kase moso pen. Jodi a, Simon bay zanmi ki bò kote li a yon moso pen. Jodi a, Simon ak tout zanmi li yo manje pen. Jodi a, vant Simon byen plen, li chita.

Aktivite 5

Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa m ap li Jodi a, n ap idantifye pèsonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa .
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 137 la.

ISTWA

– **[Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :]**

– Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen.

Jèvi ak Fito se de bon zanmi. Jèvi pi wo pase Fito. Men Fito pi gwo pase Jèvi. Dimanch apremidi, 2 zanmi yo te al flannen sou plas la.

[Aprè sa di :]

Premye moso istwa pale de **Jèvi** ak **Fito**.
Se 2 bon zanmi.

[Aprè sa mande yo :]

– De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ?

[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]

(Rep. : Se de **Jèvi** ak **Fito** yo pale nan premye moso istwa a.)

– **[Di :]** Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou **Jèvi ak Fito** ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Aprè yo fin reponn di :]**

Jèvi pi wo pase **Fito**.

Fito pi gwo pase **Jèvi**.

[Di :]

1. **Jèvi ak Fito** se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a.

2. Pi fò sa yo di sou **Jèvi ak Fito** nan moso istwa sa a te sèvi pou dekri aparans kò yo.

ISTWA	
[Kontinye li pou elèv yo. Di:] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen. Yo achte krèm. Jèvi di : – « Wololoy ! gade jan yon krèm bon ! » Jèvi pako fin pale, yon mouch vin pou li poze sou krèm nan. Jèvi ap eseye pouse mouch la. Woy ! Krèm Jèvi a tonbe.	[Mande yo:] – Ki sa Jèvi ak Fito fè lè yo rive sou plas la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Yo achte krèm. – [Di:] Ki sa ki fè krèm Jèvi a tonbe ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Se pandan l ap pouse mouch la krèm nan tonbe. [Di:] – Pi fò sa yo di sou Jèvi ak Fito nan moso istwa sa a te sèvi pou aksyon yo te fè.
[Di:] – M ap li li dènye moso istwa. Jèvi move. Li mare min li. Li pa menm gen kòb pou li al achte ankò. Fito pran lapenn pou Jèvi. Li separe krèm pa li a ak li. Jèvi di : « Fito ou pa chich, mèsè anpil. »	[Mande yo:] – Ki jan Jèvi santi l lè li wè krèm li a tonbe ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Jèvi move. Li mare min li. – Ki jan Fito santi li lè li wè jan Jèvi fache pou krèm li an ki tonbe ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Fito pran lapenn pou Jèvi. – Pi fò sa yo di sou Jèvi ak Fito nan moso istwa sa a te sèvi pou dekri dekri santiman yo.

Aktivite 6 Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Yon bon krèm

Jèvi ak Fito se de bon zanmi. Jèvi pi wo pase Fito. Men Fito pi gwo pase Jèvi. Dimanch apremidi, 2 zanmi yo te al flannen sou plas la. Yo achte krèm. Jèvi di : « Wololoy ! gade jan yon krèm bon ! »

Jèvi pako fin pale, yon mouch vin pou li poze sou krèm nan. Jèvi ap eseye pouse mouch la. Woy ! Krèm Jèvi a tonbe. Jèvi move. Li mare min li. Li pa menm gen kòb pou li al achte ankò. Fito pran lapenn pou Jèvi. Li separe krèm pa li a ak li. Jèvi di : « Fito ou pa chich, mèsè anpil. »

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Ki sa Jèvi ak Fito te al fè sou plas la ?
2. Ki sa ki fè krèm Jèvi a tonbe ?
3. Ki sa Fito fè lè li wè Jèvi move ?

c. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 137 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Ki sa ou konn fè pou fè kè zanmi w kontan ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap pran swen paran mwen yo lè yo malad

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Mwen se yon fi, mwen janti anpil
Mwen abiye toudeblan
Pou m ale travay
Yon kwaf blan sou tèt mwen
Mwen travay nan lopital
Metye m se pran swen moun ki malad
Kilès mwen ye ? ... (Enfimyè)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan Parantèz yo. Apre sa di:] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap pran swen paran mwen yo lè yo malad.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi fe nou panse ak atansyon nou dwe bay paran nou. Nou dwe pran swen yo lè yo malad paske yo merite sa.

Aktivite 1 **Li mo vit (3 minit)**

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 138 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 **Li fraz (3 minit)**

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 138 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Fè wè pa dire.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Fè wè pa dire.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse lè yon moun pran plezi ap pale oswa montre richès li genyen sa pa janm dire lontan.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : soup

1. Leve men nou si nou konnen mo **soup**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **soup** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **soup** vle di : **Manje ki gen anpil likid, li fèt ak pen oswa joumou.**
Egzanp : Wili renmen bwè soup pen.
4. Kilès ki ka di m ki lè li konn bwè **soup** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **soup**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : soufri

1. Leve men nou si nou konnen mo **soufri**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **soufri** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **soufri** vle di : **Bri oswa soupi yon moun fè lè li gen yon bagay ap fè li mal.** **Egzanp : Veniz ap soufri ak vant fè mal.**
4. Kilès ki ka di m non yon lòt maladi ki konn fè moun **soufri** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **soufri**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 138 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifiye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, papa Simon malad. Jodi a, Simon ranje kabann pou papa li. Jodi a, Simon bay papa li medikaman. Jodi a, Simon mete manje nan bouch papa li. Jodi a, papa Simon leve mache, Simon bat bravo pou li. Jodi a, papa Simon ale nan jaden, Simon chita.

Aktivite 5

Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa nou pral li Jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 138 la.

<i>ISTWA</i>	
– [Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di:] – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen. Woz se yon ti fi kout. Li gen jansiv vyolèt. Samdi apremidi, pandan l ap mete rad sou li pou al jwe ak zanmi li yo, li wè manman l k ap souffri.	[Apre sa di:] Premye moso istwa pale de Woz. Woz se yon ti fi kout.
	[Apre sa mande yo:] – De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ? [Apre elèv yo fin reponn ba yo bon repons la] (Rep. : Se de Woz yo pale nan premye moso istwa a.) – [Di:] Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou Woz ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di:] Woz gen jansiv vyolèt. [Di:] 1. Woz se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a. 2. Pi fò sa yo di sou Woz nan moso istwa sa a te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA

[Kontinye li ak elèv yo. Di :]

– An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt yo.

San pèdi tan, Woz deside fè manje pou manman l. Li al cheche lyann panye nan lakou a. Apre sa, li koupe pen an ti moso pa ti moso. Li rache pwawo. Jou sa a, li prepare yon bon soup pou manman li.

Li di :

– « **Manman sa ou genyen. »**

Manman li reponn : « Mwen gen vant fè mal. Maten an mwen sòti san manje. Gaz anpare m. »

[Mande yo :]

– Ki sa **Woz** te deside fè lè li wè manman li malad ?

[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :]

Woz deside fè manje pou manman li.

– **[Di :]** Ki sa **Woz** fè pou li prepare soup la ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :]**

Woz al cheche lyann panye nan lakou a.

Woz koupe pen an ti moso pa ti moso.

Woz rache pwawo.

[Di :]

– Pi fò sa yo di sou **Woz** nan moso istwa sa a te sèvi pou site aksyon li te fè.

[Di :]

– An n li dènye moso istwa a.

Woz kontan wè jan manman li bwè soup la ak apeti. Manman an di li : « mèsì pitit mwen. Mwen fyè de ou. »

[Mande yo :]

– Ki jan **Woz** santi l lè li wè jan manman li bwè soup la ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di :]**

Woz kontan.

– Ki jan manman **Woz** santi li lè li wè efò pitit li fè pou ba li yon bon soup ?

Manman **Woz** fyè de li.

[Di :]

– Pi fò sa yo di sou **Woz** ak manman li nan moso istwa sa a te sèvi pou dekri santiman yo.

Aktivite 6

Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

b. Li istwa a san pale

Nou pral li tout istwa a an silans, sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tandè.

c. Li istwa a ansanm

Nou pral li tout istwa a ansanm kounye a. Li byen epi fò pou nou ka byen konprann sa ki di nan istwa a.

Woz, yon ti fi sansib

Woz se yon ti fi kout. Li gen jansiv vyolèt. Samdi apremidi, pandan l ap mete rad sou li pou al jwe ak zanmi li yo, li wè manman l ap souffri. Li di : « Manman sa ou genyen ? » Manman li reponn : « Mwen gen vant mal. Maten an mwen sòti san manje. Gaz anpare m. » San pèdi tan, Woz deside fè manje pou manman l. Li al cheche lyann panye nan lakou a. Apre sa, li koupe pen an ti moso pa ti moso. Li rache pwawo. Jou sa a, li prepare yon bon soup pou manman li. Woz kontan wè jan manman li bwè soup la ak apeti. Manman an di li : « mèsè pitit mwen. Mwen fyè de ou. »

d. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn.

Kesyon

1. Ki sa ki te fè manman Woz ap souffri ?
2. Ki sa Woz te fè pou li ede manman li ?
3. Ki sa manman Woz di li lè li fin bwè soup la ?
4. Èske nou konn ede manman nou lè li malad ? Ki sa nou konn fè pou li ?

e. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 138 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa ou renmen manman w anpil ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap fè efò pou kè mwen toujou kontan

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Mwen viv nan lanmè ak nan rivyè

Pèchè yo kenbe mwen nan filè

Nan nas oswa ak zen

Yo manje mwen tout jan

Bouyi, fri oswa boukannen

Ki sa mwen ye ? ... (Aransò)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan Parantèz yo. Apre sa di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap fè efò pou kè mwen toujou kontan.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi fe nou panse jan yon ti souri ka ede lè kè yon moun toujou kontan, moun sa a ap viv byen.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 139 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 139 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Jodi pa demen.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Jodi pa demen.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse chak jou se yon jou. Sa vle di tout jou pa menm. Donk sa nou fè jodi a, nou ka pa ka fè li demen.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : marabou

1. Leve men nou si nou konnen mo **marabou**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **marabou** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **marabou** vle di : **Yon bèl fi ki gen koulè nwa ak cheve swa.**
Egzanp : Vyolèt se yon bèl marabou.
4. Kilès ki ka di m non yon **marabou** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **marabou**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : lavant

1. Leve men nou si nou konnen mo **lavant**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **lavant** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **lavant** vle di : **Kantite machandiz ki vann.** Egzanp : **Lè se jou mache, machann yo fè lavant.**
4. Kilès ki ka di m ki lè yon machann fè bon **lavant** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **lavant**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 139 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifie si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon ap fè pate. Jodi a, Simon brase farin nan nan dlo sèl. Jodi a, Simon vide lwil nan chodyè a. Jodi a, Simon koupe moso pat yo epi li mete yon nan lwil la. Jodi a, pate yo pare, Simon pataje ak zanmi li yo. Jodi a, Simon ak tout zanmi li yo manje pate. Jodi a, vant Simon ak zanmi li yo byen plen, yo chita.

Aktivite 5

Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa m ap li Jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa .
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 139 la.

ISTWA

– **[Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di :]**

– Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen.

Nan katye Chalèt, gen yon machann pate ki rele Magdala. Magdala se yon marabou ki pa twò wo. Li gen cheve siwo.

[Aprè sa di :]

Premye moso istwa pale de **Magdala**.
Se yon machann pate.

[Aprè sa mande yo :]

– De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ?

[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]

(Rep. : Se de **Magdala** yo pale nan premye moso istwa a.)

– **[Di :]** Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou **Magdala** ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :]**

Magdala se yon marabou.

Magdala pa twò wo.

Magdala gen cheve siwo.

[Di :]

1. **Magdala** se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a.

2. Pi fò sa yo di sou **Magdala** nan moso istwa sa a te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA [Kontinye li pou elèv yo. Di:] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen. Chak maten avan solèy leve, Magdala bat farin pou prepare pat pou li fè pate yo. Li rache zonyon, tomat ak aransò. Apre sa li mete yo andedan pat la. Lè li fini li fri pate yo.	[Mande yo:] – Ki sa Magdala fè chak maten anvan solèy leve ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Magdala bat farin. Magdala rache zonyon, tomat ak aransò. – [Di:] Ki sa Magdala fè lè li fin rache zonyon, tomat ak aransò ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Magdala mete yo anndan moso pat yo. Magdala fri pate yo nan lwil. [Di:] – Pi fò sa yo di sou Magdala nan moso istwa sa a te sèvi pou aksyon yo te fè.
--	---

[Di:] – M ap li dènye moso istwa. Moun Senmak renmen achte nan men Magdala paske li mete tout kè li nan sa l ap fè a. Kit li fè bon lavant, kit li fè move lavant Magdala pa janm sispann souri paske li toujou di : « Souri fè moun rete jèn. »	[Mande yo:] – Pou ki sa moun Senmak renmen achte nan men Magdala ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:] Se paske Magdala mete tout kè li nan sa l ap fè a. – Ki sa ki fè nou wè Magdala renmen metye vann pate a ? Se paske li toujou ap souri lè l ap vann. Dayè li di : « Souri fè moun rete jèn. » [Di:] – Pi fò sa yo di sou Magdala nan moso istwa sa a te sèvi pou dekri santiman.
---	---

Aktivite 6 Koute istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Yon bon machann pate Nan katye Chalèt, gen yon machann pate ki rele Magdala. Magdala se yon marabou ki pa twò wo. Li gen cheve siwo. Chak maten avan solèy leve, Magdala bat farin pou prepare pat pou li fè pate yo. Li rache zonyon, tomat ak aransò. Apre sa li mete yo andedan pat la. Lè li fini li fri pate yo. Moun Senmak renmen achte nan men li paske kè li toujou kontan. Kit li fè bon lavant, kit li fè move lavant Magdala pa janm sispann souri paske li toujou di : « Souri fè moun rete jèn. »

b. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn yo.

Kesyon

1. Ki komès Magdala konn fè ?
2. Pou ki sa moun nan katye Chalèt renmen achte nan men Magdala ?
3. Ki sa Magdala toujou di ?
4. Èske nou panse li bon pou yon moun toujou ap souri ? Pou ki sa ?

c. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 139 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Nan ki moman ou toujou souri ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap prepare mwen anvan mwen patisipe nan yon konkou

Devinèt (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon devinèt. Sa vle di mwen pral li yon seri enfòmasyon epi n ap di m ki sa enfòmasyon sa yo reprezante. Koute byen pou nou ka reponn.

Mwen se yon bèt

Mwen ka gen koulè gri, blan , nwa

Mwen gen zòrèy long

Mwen gen moustach tankou chat

Yo gade mwen nan kalòj

Mwen renmen manje bwa patat ak kawòt.

Ki sa mwen ye ? ... (Lapen)

[Bay elèv yo tan pou yo reponn. Si yo pa jwenn bon repons la, ba yo repons ki nan Parantèz yo. Apre sa di:] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : **M ap prepare mwen anvan mwen patisipe nan yon konkou.**

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Apre sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a aprann nou pou nou toujou byen prepare nou lè nou pral patisipe nan yon konkou Se pi bon chans pou nou genyen konkou a.

Aktivite 1 Li mo vit (3 minit)

Kounye a, nou pral li mo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 140 la. Ale nan liy melon an. Li mo yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 2 Li fraz (3 minit)

Nou pral li fraz kounye a. Ale nan liy zaboka a. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Ekri fraz/ ekspresyon (6 minit)

Kounye a, nou pral ekri yon fraz. Apre sa n ap di sa nou panse sou fraz la. Pran kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 140 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo. Apre sa li fraz la dousman pou elèv yo.]*

Fraz la se : « **Pye kout pran devan.** » *[Bay elèv yo tan pou ekri fraz la]*

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen sa li panse sou fraz sa a : « **Pye kout pran devan.** » ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di sa yo panse sou fraz la.]*

[Apre elèv yo fin pale sou fraz la di:]

Fraz sa a fè nou panse lè yon moun ki pa fin twò maton ap fè yon bagay li dwe kòmanse anvan si li vle fini menm lè ak tout moun.

Aktivite 4 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : kous

1. Leve men nou si nou konnen mo **kous**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **kous** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **kous** vle di : **Konpetisyon ki gen plizyè patisipan, chak moun bezwen rive anvan. Egzanp : Jonas premye nan kous la.**
4. Kilès ki ka di m non yon **kous** li konn wè ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **kous**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : siyal

1. Leve men nou si nou konnen mo **siyal**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **siyal** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **siyal** vle di : **Jès oswa bri yon moun fè pou yon jwèt, yon konkou kòmanse. Egzanp : Abit la bay siyal pou match la kòmanse.**
4. Kilès ki ka di m non yon lòt konkou oubyen non yon lòt jwèt ki konn gen **siyal** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **siyal**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

c. Egzèsis sou vokabilè

Kounye a, nou pral fè egzèsis avèk mo vokabilè nou konnen yo. Retounen nan kaye a. Ale nan paj leson 140 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a, nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Men Simon jodi a ». Tout moun kanpe. Chak sa mwen di sou Simon n ap fè jès ki mache ak li. Koute byen ! **[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]**

Jodi a, Simon pral patisipe nan yon kous mwa pwochen. Jodi a, Simon mete chòt li ak mayo li sou li. Jodi a, Simon mete ba ak tenis li nan pye li. Jodi a, Simon fè egzèsis ak bra li. Jodi a, Simon fè egzèsis ak pye li. Jodi a, Simon fatige, li chita.

Aktivite 5

Deskripsyon pèsonaj nan istwa (12 minit)

Nan istwa nou pral li Jodi a, n ap idantifye pesonaj yo epi n ap cheche enfòmasyon ki montre ki jan yo ye.

Toujou sonje

1. Pèsonaj yo se tout moun, tout bèt, tout objè, tout sa ki ka pale oswa fè aksyon nan yon istwa.
2. Yon istwa ka gen plizyè pèsonaj.

Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 140 la.

ISTWA

– **[Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :]**
 – Nou pral li premye moso istwa a ansanm. Li byen.
**Kalo ap viv nan katye Ganize. Li pa gen gwo kò.
 Men janm li yo solid. Sa pèmèt li kouri rapid.**

[Aprè sa di :]
 Premye moso istwa pale de **Kalo**.
Kalo ap viv nan katye Ganize.

[Aprè sa mande yo :]
 – De ki pèsonaj y ap pale nan premye moso istwa a ?
[Aprè elèv yo fin reponn ba yo bon repons la]
 (Rep. : Se de **Kalo** yo pale nan premye moso istwa a.)
 – **[Di :]** Kilès ki ka di mwen ki sa yo di ankò sou **Kalo** ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn di :]**
Kalo pa gen gwo kò.
[Di :]
 1. **Kalo** se pèsonaj yo prezante nan premye moso istwa a.
 2. Pi fò sa yo di sou **Kalo** nan moso istwa sa a te sèvi pou dekri aparans kò li.

ISTWA

[Kontinye li ak elèv yo. Di:]

– An n kontinye li istwa a. Li byen pou nou ka jwenn aksyon ki fèt yo.

Yè te gen yon kous kouri nan katye a. Nan maten, Kalo leve byen bonè, li lave chòt ak mayo li, li netwaye tenis li. Nan pita, lal nan kous la. Li kanpe sou liy nan. Lè yo bay siyal, li tonbe kouri. Lè li vire gade deyè, li wè yon ti fi k ap kouri ak tout vitès. Woy ! Kalo ap pèdi kous la. Kalo kouri pi vit toujou.

[Mande yo:]

– Ki sa **Kalo** fè nan maten ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:]

Kalo leve byen bonè.

Kalo lave chòt li ak mayo li.

Kalo netwaye tenis li.

– [Di:] Ki sa **Kalo** fè nan pita ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:]

Nan pita **Kalo** ale nan kous la.

Kalo kanpe sou liy la.

– [Di:] Ki sa **Kalo** fè lè yo bay siyal kous la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:]

Lè yo bay siyal, **Kalo** tonbe kouri.

– [Di:] Ki sa **Kalo** fè lè li wè ti fi a ap vini ak tout vitès ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:]

Kalo kouri pi vit.

[Di:]

– Pi fò sa yo di sou **Kalo** nan moso istwa sa a te sèvi pou site aksyon li te fè.

[Di:]

– An n li dènye moso istwa a.

Weeee ! Kalo genyen kous la. Li kontan.

[Mande yo:]

– Ki jan **Kalo** santi lè li genyen ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di:]

Kalo kontan.

[Di:]

– Pi fò sa yo di sou **Kalo** nan moso istwa sa a te sèvi pou dekri santiman li.

Aktivite 6

Li istwa pou reponn kesyon (8 minit)

a. Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 140 la. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

b. Li istwa a san pale

Nou pral li tout istwa a an silans, sa vle di n ap li istwa a ak je nan san kamarad bò kote w la pa tande.

c. Li istwa a ansanm

Nou pral li tout istwa a ansanm kounye a. Li byen epi fò pou nou ka byen konprann sa ki di nan istwa a.

Yon bèl kous

Kalo ap viv nan katye Ganize. Li pa gen gwo kò. Men janm li yo solid. Sa pèmèt li kouri rapid. Yè te gen yon kous kouri nan katye a. Nan maten, Kalo leve byen bonè, li lave chòt ak mayo li, li netwaye tenis li. Nan pita, lal nan kous la. Li kanpe sou liy nan. Lè yo bay siyal, li tonbe kouri. Lè li vire gade deyè, li wè yon ti fi k ap kouri ak tout vitès. Woy ! Kalo ap pèdi kous la. Kalo kouri pi vit toujou. Weeee ! Kalo genyen kous la. Li kontan.

d. Koute epi reponn kesyon

Koute kesyon sa yo byen epi reponn.

Kesyon

1. Ki sa Kalo te fè nan maten anvan li ale nan kous la ?
2. Ki sa Kalo fè lè li rive nan kous la ?
3. Ki sa Kalo fè lè ti fi a ap vini ak tout vitès deyè li ?
4. Èske nou renmen fè kous kouri ? Pou ki sa ?

e. Egzèsis nan kaye

Kounye a, nou pral fè egzèsis nan kaye nou. Retounen nan kaye egzèsis la. Ouvè li nan paj leson 140 la. Fè egzèsis # 3 a.

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :
Pou ki sa li bon pou ou fè espò ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap aprann sere pou demen

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Chak jou se yon jou

Jodi pa demen

Mwen p ap gaspiye sa mwen genyen

Pou m ka viv demen ak kè kontan.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : **M ap aprann sere pou demen**

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse li enpòtan pou nou pa gaspiye sa nou genyen. Nou dwe toujou sere pou demen.

Aktivite 1

Revizyon : Li mo (3 minit)

Li mo vit e byen

Kounye a, nou pral revize kèk mo nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 141 an. Ale nan liy kreyon an. Li mo yo.

Aktivite 2

Revizyon : Li fraz (3 minit)

Li fraz vit e byen

Nou pral revize kèk fraz nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ale nan liy gòm nan. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fdbak.]

Aktivite 3 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : cheni

1. Leve men nou si nou konnen mo **cheni**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **cheni** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **cheni** vle di : **Yon ti bèt mou ki konn manje fèy, lè li vyeyi li tounen papiyon. Egzanp : Lorèt wè yon cheni sou fèy bwa a.**
4. Kilès ki ka di m koulè kèk **cheni** li konn wè ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **cheni**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : sere

1. Leve men nou si nou konnen mo **sere**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **sere** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **sere** vle di : **Mete yon pati nan sa ou genyen yon kote pou itilize li lè ou nan bezwen. Egzanp : Erik sere pou pita nan manje li a.**
4. Kilès ki ka di m ki sa li konn abitye **sere** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **sere**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

Ekri sa nou wè

Pran kaye egzèsis nou. Ouvè li nan paj leson 141 an. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo.]*

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Jodi a, Simon di ». Chak sa mwen di Simon mande pou nou fè jodi a, n ap fè li pandan n ap repete sa li mande nou fè a. Koute byen ! *[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]*

Jodi a, Simon di :

Kanpe — Men sou tèt — Yon ti vole — Yon ti danse — Kanpe rèd — Yon ti bravo — Chita

Aktivite 4 Revizyon pwonon ak detèminan posesif (4 minit)

Kounye a, nou pral fè revizyon sou pwonon ak detèminan posesif. An nou tounen nan kaye egzèsis la. Ale nan paj leson 141 an pou nou fè egzèsis # 2 a.

Toujou sonje

1. Yon pwonon se yon mo ki ranplase yon non. Nou sèvi ak pwonon yo pou evite toujou repete menm mo a nan istwa a.
2. Yon detèminan posesif se yon mo ki akonpaye yon non epi ki fè konnen yon bèt oswa yon objè se pou yon moun. Li ka bay prezizyon tou sou relasyon ki genyen ant de moun.

Aktivite 5

Plizyè estrateji nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a nou pral fè revizyon sou pwonon ak detèminan posesif. Apre sa nou pral li yon istwa pou nou jwenn enfòmasyon.

a. Mo ki ranplase non (pwonon)

Kounye a, nou pral li yon fraz. Pandan n ap li fraz la, chèche pwonon ki ranplase yon non nan ladan l. Apre sa n ap di ki non pwonon an ranplase.

Toujou sonje

Yon pwonon se yon mo ki ranplase yon non. Nou sèvi ak pwonon yo pou evite toujou repete menm mo a nan istwa a.

Mo ki ranplase non (pwonon)

[Li fraz la ak elèv yo. Di:] Nou pral li yon moso istwa ansanm. Li byen pou nou ka idantifye pwonon ki nan moso istwa a epi di ki non pwonon sa a ranplase.

Papino toujou pale ak lòt cheni yo. Li toujou di yo panse ak demen.

[Di:] Kilès ki ka di mwen ki **non** li jwenn nan moso istwa nou sot li a ? **[Bay elèv yo tan pou yo reflechi. Apre sa chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]**

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen ki **pwonon** li jwenn nan moso istwa nou sot li a ? **[Bay elèv yo tan pou yo reflechi. Apre sa chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]**

[Di:] Ki non pwonon sa a ranplase ? **[Lè yo fin reponn, ba yo fidbak epi di:]**

Pwonon an se **li**. Pwonon sa a ranplase **Papino**.

[Di:] An n li moso istwa a ansanm ankò. Li byen. « **Papino toujou pale ak lòt cheni yo. Li toujou di yo panse ak demen.** »

Kilès ki ka di m ki jan moso istwa a t ap ye si yo pa t itilize pwonon an ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di elèv yo. :]**

Men ki jan moso istwa a t ap ye si yo pa t itilize pwonon an : « **Papino toujou pale ak lòt cheni yo. Papino toujou di yo panse ak demen.** »

[Apre sa di:] An nou li moso istwa a ankò avèk pwonon an : « **Papino toujou pale ak lòt cheni yo. Li toujou di yo panse ak demen.** »

[Lè ou fin li moso istwa a ak elèv yo, di yo:]

Sonje mo **li** a se yon pwonon. Nou itilize li pou nou pa repete mo **Papino** a toupatou nan istwa a.

b. Detèminan posesif

Kounye a, nou pral li yon fraz. Pandan n ap li fraz la, n ap idantifye detèminan posesif ladan l. Apre sa n ap gade ki non detèminan an akonpaye. Epi n ap chèche konprann ki rapò non sa a genyen ak lòt non nan fraz la.

Toujou sonje

Yon detèminan posesif se yon mo ki akonpaye yon non epi ki fè konnen yon bèt oswa yon objè se pou yon moun. Li ka bay prezizyon tou sou relasyon ki genyen ant de moun.

Nou pral li yon fraz ansanm. Li byen pou nou ka fè egzèsis la san pwoblèm.

Fraz la se : « **Papino toujou kache kò li anndan yon fèy mayi.** »

Nan fraz « **Papino toujou kache kò li anndan yon fèy mayi.** », nou jwenn gwoup mo « **kò li** ». *[Ekri gwoup mo a sou tablo a epi di:]*

Pale ak elèv ki bò kote w la sou sa gwoup mo a vle di nan fraz la. *[30 segonn]*

Kilès ki ka di m lè mwen di **kò li** nan fraz la, kò kilès li ye ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason]*

[Apre sa di:] Nan fraz « **Papino toujou kache kò li anndan yon fèy mayi.** » mo **li** ki akonpaye mo **kò** a montre se **kò Papino**.

c. Koute istwa pou jwenn enfòmasyon

Mwen pral li yon istwa moso pa moso. Mwen pral poze nou kesyon sou chak moso istwa nou koute. Koute byen pou nou ka reponn kesyon yo san pwoblèm. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 141 an.

ISTWA	KESYON E REPONS
– <i>[Li premye moso istwa a pou elèv yo. Di:]</i> – An nou li premye moso istwa a. Li byen pou nou ka reponn kesyon yo. Nan lokalite Bèlflè gen anpil cheni. Gen cheni tout koulè : vèt, jòn, wouj elatriye. Papino se yon gwo cheni jòn.	De kilès istwa a pale ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : Istwa a pale de Papino.
	<i>[Li moso istwa ankò ansanm ak elèv yo epi mande yo:]</i> Ki bò sa pase ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : Sa pase nan lokalite Bèlflè.
– <i>[Kontinye li istwa a pou elèv yo. Di:]</i> – An n kontinye li istwa a. Li byen. Lè maten li toujou kache kò li anndan yon fèy mayi.	Nan ki sa Papino toujou al kache ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : Li kache kò li andedan yon fèy mayi.

ISTWA	KESYON E REPONS
– [Kontinye li istwa a pou elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen. Nan apremidi lè solèy la bese li rale sou vant li jouk li rive nan zepi mayi a.	Ki jan Papino deplase pou li ale nan mayi a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.] R : Li rale sou vant li jouk li rive nan zepi mayi a.
– [Kontinye li istwa a pou elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen. Lèswa apre yon ti moman repo Papino pran tan li pou li manje kèk bèl grenn mayi.	Ki lè Papino pran tan li pou li manje kèk bèl grenn mayi ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.] R : Lè swa
– [Li dènye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen. Men Papino pa janm manje tout mayi a yon sèl kou. Li toujou kite kèk grenn pou demen. Menm lè gen move tan li pa janm manke manje.	Pou ki sa li enpòtan pou nou sere nan sa nou genyen ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.] R : Li enpòtan pou nou sere nan sa nou genyen paske lè gen move tan n ap ka sèvi ak sa nou te sere a.

Aktivite 6 Koute istwa annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a apre.

Papino, yon cheni entelijan

Nan lokalite Bèlfè gen anpil cheni. Gen cheni tout koulè : Vèt, jòn, wouj elatriye. Papino li menm se yon gwo cheni jòn. Lè maten li toujou kache kò l anndan yon fèy mayi. Nan apremidi, li rale sou vant li jiskaske li rive nan zepi mayi a. Lèswa, apre yon ti moman repo, Papino pran tan li pou li manje kèk bèl grenn mayi. Men Papino pa janm manje tout mayi a yon sèl kou. Li toujou kite kèk grenn pou demen. Menm lè gen move tan li pa janm manke manje.

Aktivite 7 Kesyon/ Evalyasyon

Reponn ak pous

Mwen pral li kèk fraz youn apre lòt. Si fraz la gen rapò ak istwa nou sot koute a leve pous nou anlè si li pa gen rapò ak istwa a mete pous nou tèt anba

Fraz yo :

1. Papino ap viv nan lokalite Bèlfè ? 🗑
2. Menm lè gen move tan Papino pa janm manke manje ? 🗑
3. Papino pran san li pou li manje kèk bèl grenn pwa ? 🗑

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Si ou te Papino, kòman ou t ap sèvi ak sa ou genyen ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap manje manje peyi mwen ak kè kontan**Kontin (2 minit)**

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Lakay se lakay

Mwen p ap jete pwodui lakay

Pwodui lakay se pwodui natirèl

Yo santi bon, yo bon nan bouch

Wouloulouy Pwodui natirèl se sa nèt.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap manje manje peyi mwen ak kè kontan.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse li enpòtan pou nou manje manje ki fèt nan peyi a ak kè kontan.

Aktivite 1**Revizyon : Li mo (3 minit)****Li mo vit e byen**

Kounye a, nou pral revize kèk mo nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 142 a. Ale nan liy kreyon an. Li mo yo.

Aktivite 2**Revizyon : Li fraz (3 minit)****Li fraz vit e byen**

Nou pral revize kèk fraz nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ale nan liy gòm nan. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fdbak.]*

Aktivite 3 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : vach

1. Leve men nou si nou konnen mo **vach**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **vach** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fdbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **vach** vle di : **Femèl bèf ki konn fè pitit epi ki bay lèt.**
Egzanp : Mata gen yon gwo vach bèf.
4. Kilès ki ka di m non yon moun li konnen ki gen yon **vach** bèf ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fdbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **vach**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fdbak.]*

b. Dezyèm mo a se : tire

1. Leve men nou si nou konnen mo **tire**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **tire** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fdbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **tire** vle di : **Peze manmèl yon vach ki fè pitit pou pran lèt.**
Egzanp : Ton Rene ap tire vach bèf la.
4. Kilès ki ka di m apre bèf ki lòt bèt yo ka **tire** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fdbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **tire**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fdbak.]*

Ekri sa nou wè

Pran kaye egzèsis nou. Ouvè li nan paj leson 142 a. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo.]*

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Jodi a, Simon di ». Chak sa mwen di Simon mande pou nou fè jodi a, n ap fè li pandan n ap repete sa li mande nou fè a. Koute byen ! *[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]*

Jodi a, Simon di :

Kanpe — De men anlè — Yon ti vole — Men sou vant — Kage sou do — Yon ti bravo — Chita

Aktivite 4 Revizyon sekans (4 minit)

Kounye a, nou pral fè revizyon sou sekans. An nou tounen nan kaye egzèsis la. Ale nan paj leson 142 a pou nou fè egzèsis # 2 a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki pèmèt nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

Aktivite 5

Plizyè estrateji nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral li yon istwa k ap fè nou travay imajinasyon nou anpil. Nan istwa sa a, n ap idantifye plizyè sekans. Mwen pral li istwa a moso pa moso. Pou chak moso istwa n ap fè yon aktivite diferan.

Estrateji	Istwa
<i>Vizyalizasyon</i>	
– Mwen pral li yon premye moso istwa pou nou. Pandan m ap li a, fèmen je nou epi koute byen pou nou ka imajine nan tèt nou sa k ap pase nan moso istwa a. [Verifye si tout elèv fèmen je yo epi li premye moso istwa a pou yo.] Sonya renmen bwè lèt kaye. Li gen yon gwo vach nwa. Vach li a rele Gazelya. Gazelya bay anpil lèt. Sonya konn tire li 2 fwa pa jou. Chak fwa li fin tire kont lèt li, li bay Gazelya manje zèb.	[Aprè ou fin li premye moso istwa a pou elèv yo, mande yo :] – Kilès ki ka pataje sa li te imajine a ak rès klas la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason]
<i>Prediksyon</i>	
[Aprè sa di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka fè yon prediksyon. Jou fèt li, Sonya te deside prepare yon bon lèt kaye.	[Aprè ou fin li dezyèm moso istwa a mande yo :] – Kilès ki ka di mwen sa li panse Sonya pral fè pou li prepare lèt kaye a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi ekri repons yo sou tablo a]
<i>Sekans</i>	
[Kontinye li istwa a pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li pou nou. Koute byen pou nou ka idantifye sekans yo kounye a. Toudabò li tire yon boutèy lèt epi li vide li nan yon gwo bòl. Apre sa li mete bòl lèt la nan solèy san li pa met dlo ladan l. Finalman Sonya pran lèt kaye li, li mete sik ladan l epi li bwè l.	[Lè ou fin li twazyèm moso istwa a mande yo :] – Kilès ki ka di mwen ki premye aksyon Sonya fè lè l ap prepare lèt kaye a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak, epi di :] – Kilès ki ka di mwen ki dezyèm aksyon Sonya fè lè l ap prepare lèt kaye a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak, epi di :] – Kilès ki ka di mwen ki dènye aksyon Sonya fè lè l ap prepare lèt kaye a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak, epi di :] Moso istwa sa a gen twa sekans. Kilès ki sonje sa ki te pase nan dezyèm sekans la. [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak.]

Aktivite 6 Koute istwa annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a apre.

Lèt kaye

Sonya renmen bwè lèt kaye. Li gen yon gwo vach nwa. Vach li a rele Gazelya. Gazelya bay anpil lèt. Sonya konn tire li 2 fwa pa jou. Chak fwa li fin tire kont lèt li, li bay Gazelya manje zèb. Jou fèt li, Sonya te deside prepare yon bon lèt kaye. Toudabò li tire yon boutèy lèt epi li vide li nan yon gwo bòl. Apre sa li mete bòl lèt la nan solèy san li pa mete dlo ladan l. Finalman Sonya pran lèt kaye li, li mete sik ladan l epi li bwè l.

Aktivite 7 Kesyon/ Evalyasyon**a. Koute kesyon sa yo byen epi reponn****Kesyon**

1. De kilès istwa a pale ?
2. Ki jan Bèf li a rele ?
3. Pou ki sa Sonya bay bèf la manje zèb ?
4. Site tout aksyon Sonya fè pou li prepare lèt kaye a ?
5. Èske nou ka di Sonya byen pran swen Gazelya ? Pou ki sa ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Si ou gen yon bèf menm jan ak Sonya ki sa w ap fè pou ou pwoteje l ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Polisye yo rann nou anpil sèvis, nou dwe respekte yo

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

**Yon polisye nan yon zòn
La pou li sèvi ak pwoteje
Li ede epi bay sekirite
Nan tout vil, nan tout katye
Yon polisye se yon nesesite.**

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Polisye yo rann nou anpil sèvis, nou dwe respekte yo.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse li enpòtan pou nou respekte polisye yo paske yo rann sosyete a anpil sèvis.

Aktivite 1

Revizyon : Li mo (3 minit)

Li mo vit e byen

Kounye a, nou pral revize kèk mo nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 143 a. Ale nan liy kreyon an. Li mo yo.

Aktivite 2

Revizyon : Li fraz (3 minit)

Li fraz vit e byen

Nou pral revize kèk fraz nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ale nan liy gòm nan. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : sikilasyon

1. Leve men nou si nou konnen mo **sikilasyon**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **sikilasyon** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **sikilasyon** vle di : **Ale vini moun, moto, machin ap fè nan lari. Egzanp : Polisye a ap kontwole sikilasyon an.**
4. Kilès ki ka di m ki lè yon zòn pa gen **sikilasyon** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **sikilasyon**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : pridan

1. Leve men nou si nou konnen mo **pridan**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **pridan** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li nou jodi a, **pridan** vle di : **Lè yon moun pran prekosyon pou li evite malè ak aksidan. Egzanp : Chantal se yon chofè ki pridan.**
4. Kilès ki ka di m nan ki moman li konn **pridan** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **pridan**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

Ekri sa nou wè

Pran kaye egzèsis nou. Ouvè li nan paj leson 143 a. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo.]*

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Jodi a, Simon di ». Chak sa mwen di Simon mande pou nou fè jodi a, n ap fè li pandan n ap repete sa li mande nou fè a. Koute byen ! *[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifike si tout elèv yo ap fè yo byen.]*

Jodi a, Simon di :

Kanpe — De men anlè — Yon ti vole — Men sou vant — Kage sou do — Yon ti bravo — Chita

Aktivite 4 Revizyon pwonon ak detèminan posesif (4 minit)

Kounye a, nou pral fè revizyon sou pwonon ak detèminan posesif. An nou tounen nan kaye egzèsis la. Ale nan paj leson 143 a pou nou fè egzèsis # 2 a.

Toujou sonje

1. Yon pwonon se yon mo ki ranplase yon non. Nou sèvi ak pwonon yo pou evite toujou repete menm mo a nan istwa a.
2. Yon detèminan posesif se yon mo ki akonpaye yon non epi ki fè konnen yon bèt oswa yon objè se pou yon moun. Li ka bay presizyon tou sou relasyon ki genyen ant de moun.

Aktivite 5

Plizyè estrateji nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a nou pral fè revizyon sou pwonon ak detèminan posesif. Apre sa nou pral li yon iatwa pou nou jwen enfòmasyon.

a. Mo ki ranplase non (pwonon)

Kounye a, nou pral li yon fraz. Pandan n ap li fraz la, chèche pwonon ki ranplase yon non nan ladan l. Apre sa n ap di ki non pwonon an ranplase.

Toujou sonje

Yon pwonon se yon mo ki ranplase yon non. Nou sèvi ak pwonon yo pou evite toujou repete menm mo a nan istwa a.

Mo ki ranplase non (pwonon)

[Li fraz la ak elèv yo. Di:] Nou pral li yon moso istwa ansanm. Li byen pou nou ka idantifye pwonon ki nan moso istwa a epi di ki non pwonon sa a ranplase.

Sara se yon jèn polisye. Li fè sikilasyon chak maten.

[Di:] Kilès ki ka di mwen ki **non** li jwenn nan moso istwa nou sot li a ? **[Bay elèv yo tan pou yo reflechi. Apre sa chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]**

[Apre sa di:] Kilès ki ka di mwen ki **pwonon** li jwenn nan moso istwa nou sot li a ? **[Bay elèv yo tan pou yo reflechi. Apre sa chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]**

[Di:] Ki non pwonon sa a ranplase ? **[Lè yo fin reponn, ba yo fidbak epi di:]**

Pwonon an se **li**. Pwonon sa a ranplase **Sara**.

[Di:] An n li moso istwa a ansanm ankò. Li byen. « **Sara se yon jèn polisye. Li fè sikilasyon chak maten.** »

Kilès ki ka di m ki jan moso istwa a t ap ye si yo pa t itilize pwonon an ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di elèv yo. :]**

Men ki jan moso istwa a t ap ye si yo pa t itilize pwonon an : « **Sara se yon jèn polisye. Sara fè sikilasyon chak maten.** »

[Apre sa di:] An nou li moso istwa a ankò avèk pwonon an : « **Sara se yon jèn polisye. Li fè sikilasyon chak maten.** »

[Lè ou fin li moso istwa a ak elèv yo, di yo:]

Sonje mo **li** a se yon pwonon. Nou itilize li pou nou pa repete mo **Sara** a toupatou nan istwa a.

b. Detèminan posesif

Kounye a, nou pral li yon fraz. Pandan n ap li fraz la, n ap idantifye detèminan posesif ladan l. Apre sa n ap gade ki non detèminan an akonpaye. Epi n ap chèche konprann ki rapò non sa a genyen ak lòt non nan fraz la.

Toujou sonje

Yon detèminan posesif se yon mo ki akonpaye yon non epi ki fè konnen yon bèt oswa yon objè se pou yon moun. Li ka bay prezizyon tou sou relasyon ki genyen ant de moun.

Nou pral li yon fraz ansanm. Li byen pou nou ka fè egzèsis la san pwoblèm.

Fraz la se : « **Apre yon ti tan Sara pran souflèt li.** »

Nan fraz « **Apre yon ti tan Sara pran souflèt li.** », nou jwenn gwoup mo « **souflèt li** ». *[Ekri gwoup mo a sou tablo a epi di :]*

Pale ak elèv ki bò kote w la sou sa gwoup mo a vle di nan fraz la. *[30 segonn]*

Kilès ki ka di m lè mwen di **souflèt li** nan fraz la, **souflèt** ki moun li ye ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason]*

[Apre sa di :] Nan fraz « **Apre yon ti tan Sara pran souflèt li** » mo **li** ki akonpaye mo **souflèt** montre souflèt la se **souflèt Sara**.

c. Koute istwa pou jwenn enfòmasyon

Nou pral li yon istwa moso pa moso. Mwen pral poze nou kesyon sou chak moso istwa nou li. Li byen pou nou ka reponn kesyon yo san pwoblèm. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 143 a.

ISTWA	KESYON E REPONS
– <i>[Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :]</i> – An nou li premye moso istwa a. Li byen pou nou ka reponn kesyon yo. Sara se yon jèn polisye gwo kò.	De kilès istwa a pale ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : Istwa a pale de Sara.
– <i>[Kontinye li istwa a ak elèv yo. Di :]</i> – An n kontinye li istwa a. Li byen. Lè l ap fè sikilasyon nan lari a li ede granmoun ak elèv lekòl travèse.	Ki bò Sara fè sikilasyon ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : Li fè sikilasyon nan lari a.
	Ki jan li ede granmoun yo ak elèv yo ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : Li ede yo travèse lari a.
– <i>[Kontinye li istwa a ak elèv yo. Di :]</i> – An n kontinye li istwa a. Li byen. Anvan lekòl lage, li kouri ale manje. Apre yon ti tan Sara pran souflèt li pou li kontinye fè sikilasyon.	Ki sa Sara fè anvan lekòl lage ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : Li kouri ale manje anvan lekòl lage.

ISTWA	KESYON E REPONS
– [Li dènye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen. Li toujou ankouraje chofè yo pou yo pridan. Lè swa li konn oblije rete travay byen ta. Sara kwè nan sèvi ak pwoteje sitwayen yo.	Ki konsèy Sara konn bay chofè yo ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.] R : Li toujou ankouraje chofè yo pou yo pridan.

Aktivite 6 Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Li byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a.

a. Li istwa a san pale

Toudabò, n ap li istwa a san pale. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tandè.

b. Li istwa a ansanm (li fò)

Kounye a, nou pral li istwa a byen fò pou tout moun tandè. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a apre.

Yon polisye modèl

Sara se yon jèn polisye gwo kò. Lè l ap fè sikilasyon nan lari a li ede granmoun ak elèv lekòl travèse. Anvan lekòl lage, li kouri ale manje. Apre yon ti tan Sara pran souflet li pou li kontinye fè sikilasyon. Li toujou ankouraje chofè yo pou yo pridan. Lè swa li konn oblije rete travay byen ta. Sara kwè nan sèvi ak pwoteje sitwayen yo.

Aktivite 7 Kesyon/ Evalyasyon

Reponn ak pous

Mwen pral li kèk fraz youn apre lòt. Si fraz la gen rapò ak istwa nou sot koute a leve pous nou anlè si li pa gen rapò ak istwa a mete pous nou tèt anba.

Fraz yo :

1. Sara se yon polisye ki konn fè arestasyon. 🗨️
2. Sara se yon jèn fi mens. 🗨️
3. Sara toujou ankouraje chofè yo pou yo pridan. 👍
4. Sara konn ede granmoun ak timoun travèse lari. 👍

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Eske Sara se yon bon polisye ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di :]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di :]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Chak fwa mwen fè erè, m ap rekòmanse jiskaske mwen reyisi

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Mwen p ap dekouraje
M ap kontinye fè plis efò
Jiskaske mwen rive
M ap valse mwen p ap kanpe
Pi lwen mwen vle rive.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Chak fwa mwen fè erè, m ap rekòmanse jiskaske mwen reyisi.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse li enpòtan pou nou pa dekouraje lè nou fè erè, fòk nou toujou rekòmanse jiskaske nou reyisi.

Aktivite 1 **Revizyon : Li mo (3 minit)**

Li mo vit e byen

Kounye a, nou pral revize kèk mo nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 144 la. Ale nan liy kreyon an. Li mo yo.

Aktivite 2 **Revizyon : Li fraz (3 minit)**

Li fraz vit e byen

Nou pral revize kèk fraz nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ale nan liy gòm nan. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : wozo

1. Leve men nou si nou konnen mo **wozo**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **wozo** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **wozo** vle di : **Ti pye bwa ki leve bò dlo ki kapab pliye san li pa kase lè gen gwo van. Egzanp : Pye wozo pa kase fasil.**
4. Kilès ki ka di m non yon lòt plant li konn wè bò dlo ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **wozo**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : kajou

1. Leve men nou si nou konnen mo **kajou**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **kajou** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **kajou** vle di : **Gwo pye bwa solid yo sèvi pou fè bèl planch pou mèb. Egzanp : Kabann sa a fèt ak bwa kajou.**
4. Kilès ki ka di m non yon lòt gwo pyebwa li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **kajou**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

Ekri sa nou wè

Pran kaye egzèsis nou. Ouvè li nan paj leson 144 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo.]*

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Jodi a, Simon di ». Chak sa mwen di Simon mande pou nou fè jodi a, n ap fè li pandan n ap repete sa li mande nou fè a. Koute byen ! *[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]*

Jodi a, Simon di :

Kanpe — De men anlè — Yon ti vole — Men sou vant — Kage sou do — Yon ti bravo — Chita

Aktivite 4 Revizyon sekans (4 minit)

Kounye a, nou pral fè revizyon sou sekans. An nou tounen nan kaye egzèsis la. Ale nan paj leson 144 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki pèmèt nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

Aktivite 5

Plizyè estrateji nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral li yon istwa k ap fè nou travay imajinasyon nou anpil. Nan istwa sa a, n ap idantifye plizyè sekans. Mwen pral li istwa a moso pa moso. Pou chak moso istwa n ap fè yon aktivite diferan.

Estrateji	Istwa
<i>Vizyalizasyon</i> – Mwen pral li yon premye moso istwa pou nou. Pandan m ap li a, fèmen je nou epi koute byen pou nou ka imajine nan tèt nou sa k ap pase nan moso istwa a. Wozoli ak Kajouli se de bon zanmi. Wozoli se yon bèl ti pye wozo fen. Kajouli li menm se yon gwo pye kajou. Yon jou Kajouli tonbe fawouche Wozoli. Li di Wozoli pye l twò fen, depi yon ti van pase li te gentan kouche atè.	
<i>Prediksyon</i> [Aprè sa di:] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka fè yon prediksyon. La menm yon diskisyon pete. Wozoli pran pale.	
<i>Sekans</i> [Kontinye li istwa a pou elèv yo. Di:] – M ap kontinye li pou nou. Koute byen pou nou ka idantifye sekans yo kounye a. Pou kòmanse li di Kajouli : « Pye m fen se vre men okenn gwo van pa ka kase m ». Apre sa li Kontinye pou li di Kajouli : « Fòk ou pa bliye yon moun ki fò tout bon pa rete atè lè li tonbe. Li toujou jwenn yon fason pou li leve kanpe ankò. » Finalman Kajouli konprann se pa toujou gwosè yon moun ki fè fòs li.	
[Verifye si tout elèv fèmen je yo epi li premye moso istwa a pou yo. Apre sa di:] – Kilès ki ka pataje sa li te imajine a ak rès klas la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason]	[Lè ou fin li dezyèm moso istwa a mande yo:] – Kilès ki ka di mwen sa li panse Wozoli pral dilè li pran pale ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi ekri repons yo sou tablo a]
[Lè ou fin li moso istwa a mande yo:] – Kilès ki ka di mwen ki premye pawòl Wozoli di Kajouli ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak, epi di:] – Kilès ki ka di mwen ki sa Wozoli di Kajouli apre sa ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak, epi di:] – Kilès ki ka di mwen ki konprann lè li fin tande Wozoli ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak, epi di:] Moso istwa sa a gen twa sekans. Kilès ki sonje sa ki te pase nan dezyèm sekans la. [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak.]	

Aktivite 6 Koute istwa annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a apre.

Sa nou dwe konnen

Wozoli ak Kajouli se de bon zanmi. Wozoli se yon bèl ti pye wozo fen. Kajouli li menm se yon gwo pye kajou. Yon jou Kajouli tonbe fawouche Wozoli. Li di Wozoli pye l twò fen, depi yon ti van pase li te gentan kouche atè. La menm yon diskisyon pete. Wozoli pran pale. Pou kòmanse li di Kajouli : « Pye m fen se vre men okenn gwo van pa ka kase m ». Apre sa li kontinye pou li di Kajouli : « Fòk ou pa bliye yon moun ki fò tout bon pa rete atè lè li tonbe. Li toujou jwenn yon fason pou li leve kanpe ankò. » Finalman Kajouli konprann se pa toujou gwosè yon moun ki fè fòs li.

Aktivite 7 Kesyon/ Evalyasyon**a. Koute kesyon sa yo byen epi reponn****Kesyon**

1. De kilès istwa a pale ?
2. Ki jan pye Wozoli ye ?
3. Ki sa Wozoli te di Kajouli pou kòmanse ?
4. Èske nou panse Kajouli te gen rezon pou li fawouche Wozoli ? Pou ki sa ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Eske ou panse se pa toujou gwosè ki fè fos yon moun ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap jwe pou mwen ka byen grandi

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Timoun, timoun, vini jwe.

M ap jwe.

W ap jwe.

Nou tout ap jwe.

Ansanm n ap byen grandi.

Oye oye, weeeeeeee.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap jwe pou mwen ka byen grandi.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse li enpòtan pou nou jwe paske jwèt ka fè kò nou byen devlope.

Aktivite 1

Revizyon : Li mo (3 minit)

Li mo vit e byen

Kounye a, nou pral revize kèk mo nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 145 la. Ale nan liy kreyon an. Li mo yo.

Aktivite 2

Revizyon : Li fraz (3 minit)

Li fraz vit e byen

Nou pral revize kèk fraz nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ale nan liy gòm nan. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : pantalon

1. Leve men nou si nou konnen mo **pantalon**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **pantalon** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **pantalon** vle di : **Abiman moun mete ki ka kouvri senti yo rive nan janm ak pye yo. Egzanp : Jak mete yon pantalon kaki.**
4. Kilès ki ka di m non yon lòt rad yo konn mete ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **pantalon**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : katye

1. Leve men nou si nou konnen mo **katye**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **katye** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **katye** vle di : **Pati nan yon komin, yon seksyon, yon kote, oubyen yon zòn. Egzanp : Lasiri se yon katye nan komin Senmak.**
4. Kilès ki ka di m non yon **katye** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **katye**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

Ekri sa nou wè

Pran kaye egzèsis nou. Ouvè li nan paj leson 145 an. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo.]*

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Jodi a, Simon di ». Chak sa mwen di Simon mande pou nou fè jodi a, n ap fè li pandan n ap repete sa li mande nou fè a. Koute byen ! *[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]*

Jodi a, Simon di :

Kanpe — De men anlè — Yon ti vole — Men sou vant — Kage sou do — Yon ti bravo — Chita

Aktivite 4 Revizyon pwonon ak detèminan posesif (4 minit)

Kounye a, nou pral fè revizyon sou pwonon ak detèminan posesif. An nou tounen nan kaye egzèsis la. Ale nan paj leson 145 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Toujou sonje

1. Yon pwonon se yon mo ki ranplase yon non. Nou sèvi ak pwonon yo pou evite toujou repete menm mo a nan istwa a.
2. Yon detèminan posesif se yon mo ki akonpaye yon non epi ki fè konnen yon bèt oswa yon objè se pou yon moun. Li ka bay prezizyon tou sou relasyon ki genyen ant de moun.

Aktivite 5

Plizyè estrateji nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a nou pral fè revizyon sou pwonon ak detèminan posesif. Apre sa nou pral li yon iatwa pou nou jwen enfòmasyon.

a. Mo ki ranplase non (pwonon)

Kounye a, nou pral li yon fraz. Pandan n ap li fraz la, chèche pwonon ki ranplase yon non nan ladan l. Apre sa n ap di ki non pwonon an ranplase.

Toujou sonje

Yon pwonon se yon mo ki ranplase yon non. Nou sèvi ak pwonon yo pou evite toujou repete menm mo a nan istwa a.

Mo ki ranplase non (pwonon)

[Li fraz la ak elèv yo. Di:] Nou pral li yon moso istwa ansanm. Li byen pou nou ka idantifye pwonon ki nan moso istwa a epi di ki non pwonon sa a ranplase.

Bazil di Boni : « ou konn jwe marèl anpil. »

[Di:] Kilès ki ka di m ki pwonon li wè nan fraz la ? **[Bay elèv yo tan pou yo reflechi. Apre sa chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]**

[Apre sa di:] Kilès ki ka di m ki **pwonon** li wè nan fraz la ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn mande elèv yo :]**

[Di:] Ki non pwonon sa a ranplase ? **[Lè yo fin reponn, ba yo fidbak epi di:]**

Pwonon an se **ou**. Pwonon sa a ranplase **Boni**.

[Di:] An n li fraz la ansanm ankò. Li byen. « **ou konn jwe marèl anpil.** »

Kilès ki ka di m ki jan fraz la t ap ye si yo pa t itilize pwonon an ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di elèv yo. :]**

Men ki jan fraz la t ap ye si yo pa t itilize pwonon an : « **Boni konn jwe marèl anpil.** »

[Apre sa di:] An nou li moso istwa a ankò avèk pwonon an : « **ou konn jwe marèl anpil.** »

[Lè ou fin li moso istwa a ak elèv yo, di yo:]

Sonje mo **ou** a se yon pwonon. Nou itilize li pou nou pa repete mo **Boni** a toupatou nan istwa a.

b. Detèminan posesif

Kounye a, nou pral li yon fraz. Pandan n ap li fraz la, n ap idantifye detèminan posesif ladan l. Apre sa n ap gade ki non detèminan an akonpaye. Epi n ap chèche konprann ki rapò non sa a genyen ak lòt non nan fraz la.

Toujou sonje

Yon detèminan posesif se yon mo ki akonpaye yon non epi ki fè konnen yon bèt oswa yon objè se pou yon moun. Li ka bay prezizyon tou sou relasyon ki genyen ant de moun.

Nou pral li yon fraz ansanm. Li byen pou nou ka fè egzèsis la san pwoblèm.

Fraz la se : « **Boni touse pye pantalon li.** »

Nan fraz « **Boni touse pye pantalon li.** », nou jwenn gwoup mo « **pantalon li** ». *[Ekri gwoup mo a sou tablo a epi di :]*

Pale ak elèv ki bò kote w la sou sa gwoup mo a vle di nan fraz la. *[30 segonn]*

Kilès ki ka di m lè mwen di **pantalon li** nan fraz la, **pantalon** ki moun li ye ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason]*

[Apre sa di :] Nan fraz « **Boni touse pye pantalon li.** » mo **li** ki akonpaye mo **pantalon** an montre pantalon an se **pantalon Boni**.

c. Koute itswa pou jwenn enfòmasyon

Nou pral li yon istwa moso pa moso. Mwen pral poze nou kesyon sou chak moso istwa nou li. Li byen pou nou ka reponn kesyon yo san pwoblèm. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 145 an.

ISTWA	KESYON E REPONS
– <i>[Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di :]</i> – An nou li premye moso istwa a. Li byen pou nou ka reponn kesyon yo. Bazil ak Boni ap viv nan katye Laviwonn.	De kilès istwa a pale ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : Istwa a pale de Bazil ak Boni.
	Ki bò sa pase ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : Sa pase nan katye laviwonn.
– <i>[Kontinye li istwa a ak elèv yo. Di :]</i> – An n kontinye li istwa a. Li byen. Yon jou, de zanmi yo deside jwe marèl.	Ki sa de zanmi yo te deside fè yon jou ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : De zanmi yo te deside jwe marèl.

ISTWA	KESYON E REPONS
– [Kontinye li istwa a ak elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen. Premyèman yo trase kawo yo. Dezyèmman yo mete nimewo nan kawo yo. Twazyèmman yo pran yon ti moso twal, yo mouye l pou yo ka voye l nan kawo yo.	Ki de premye aksyon yo fè ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.] R : Yo trase kawo yo epi yo mete nimewo.
– [Li dènye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen. Bazil di Boni : « Mwen konn jwe marèl anpil ». Boni reponn li : « Mwen pral wè kilès ki pi konn jwe ». Boni touse pye pantalon li. Finalman yo kòmanse jwe.	Ki sa Boni reponn Bazil anvan yo kòmanse jwe ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.] R : Li di Bazil : « mwen pral wè kilès ki pi konn jwe ».

Aktivite 6 Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Li byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a.

a. Li istwa a san pale

Toudabò, n ap li istwa a san pale. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tande.

b. Li istwa a ansanm (li fò)

Kounye a, nou pral li istwa a byen fò pou tout moun tande. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a apre.

Jwe marèl

Bazil ak Boni ap viv katye laviwonn. Yon jou, de zanmi yo deside jwe marèl. Premyèman yo trase kawo yo. Dezyèmman yo mete nimewo nan kawo yo. Twazyèmman yo pran yon ti moso twal, yo mouye l pou yo ka voye l nan kawo yo. Bazil di Boni : « Mwen konn jwe marèl anpil ».

Boni reponn li : « Mwen pral wè kilès ki pi konn jwe ». Boni touse pye pantalon li. Finalman yo kòmanse jwe.

Aktivite 7 Kesyon/ Evalyasyon

Reponn ak pous

Mwen pral li kèk fraz youn apre lòt. Si fraz la gen rapò ak istwa nou sot koute a leve pous nou anlè si li pa gen rapò ak istwa a mete pous nou tèt anba.

Fraz yo :

1. Istwa jodi a pale de Bazil ak Boni. 👍
2. Boni touse pye pantalon li. 👍
3. De zanmi yo te deside jwe boul. 🎱
4. Bazil ak Boni ap viv nan katye laviwonn. 👍

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Retounen nan kaye egzèsis la. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Ki jwèt ou renmen jwe ak zanmi w yo ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Aprè sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Aprè sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap pran swen tèt mwen pou m evite maladi

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Viv an sante se bèl bagay !

Viv an sante se sa mwen vle,

M ap lave men m anvan mwen manje.

M ap mete rad ki pwòp.

Viv an sante se sa mwen vle.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **M ap pran swen tèt mwen pou m evite maladi.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse li enpòtan pou nou pran swen tèt nou pou nou ka evite trape anpil maladi.

Aktivite 1

Revizyon : Li mo (3 minit)

Li mo vit e byen

Kounye a, nou pral revize kèk mo nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 146 la. Ale nan liy kreyon an. Li mo yo.

Aktivite 2

Revizyon : Li fraz (3 minit)

Li fraz vit e byen

Nou pral revize kèk fraz nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ale nan liy gòm nan. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : marabou

1. Leve men nou si nou konnen mo **marabou**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **marabou** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **marabou** vle di : **Moun nwa ki gen cheve swa. Egzanp : Magi nwa, li gen cheve swa, li se yon marabou.**
4. Kilès ki ka di m non yon **marabou** li konn wè ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **marabou**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : tifoyid

1. Leve men nou si nou konnen mo **tifoyid**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **tifoyid** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **tifoyid** vle di : **Yon enfeksyon grav ki bay moun lafyèv. Egzanp : Fyèv tifoyid la fè Katya tranble.**
4. Kilès ki ka di m kèk prekosyon nou ka pran pou nou pa gen **tifoyid** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **tifoyid**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

Ekri sa nou wè

Pran kaye egzèsis nou. Ouvè li nan paj leson 146 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo.]*

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Jodi a, Simon di ». Chak sa mwen di Simon mande pou nou fè jodi a, n ap fè li pandan n ap repete sa li mande nou fè a. Koute byen ! *[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]*

Jodi a, Simon di :

Kanpe — De men anlè — Yon ti vole — Men sou vant — Kage sou do — Yon ti bravo — Chita

Aktivite 4 Revizyon sekans (4 minit)

Kounye a, nou pral fè revizyon sou sekans. An nou tounen nan kaye egzèsis la. Ale nan paj leson 146 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Aktivite 5

Plizyè estrateji nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral li yon istwa k ap fè nou travay imajinasyon nou anpil. Nan istwa sa a, n ap idantifye plizyè sekans. Mwen pral li istwa a moso pa moso. Pou chak moso istwa n ap fè yon aktivite diferan.

Estrateji	Istwa
<i>Vizyalizasyon</i>	
– Mwen pral li yon premye moso istwa pou nou. Pandan m ap li a, fèmen je nou epi koute byen pou nou ka imajine nan tèt nou sa k ap pase nan moso istwa a. Lama se yon marabou. Yon jou li gen lafyèv epi tèt li ap fè l mal.	[Verifye si tout elèv fèmen je yo epi li premye moso istwa a pou yo. Apre sa di :] – Kilès ki ka pataje sa li te imajine a ak rès klas la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason]
<i>Prediksyon</i>	
[Apre sa di :] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka fè yon prediksyon. Manman l prese mennen l lopital.	[Lè ou fin li dezyèm moso istwa a mande yo :] – Kilès ki ka di mwen sa li panse ki pral pase lè manman Lama rive lopital la ak li ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi ekri repons yo sou tablo a]
<i>Sekans</i>	
[Kontinye li istwa a pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li pou nou. Koute byen pou nou ka idantifye sekans yo kounye a. Toudabò, doktè a konsilte Lama. Apre sa, li voye Lama al fè egzamen. Li di manman Lama se tifoyid Lama fè. Finalman, li ba li medikaman. Li ankouraje Lama pou l toujou bwè dlo trete, epi pou li toujou lave men l, legim ak fwi yo anvan li manje yo.	[Lè ou fin li moso istwa a mande yo :] – Kilès ki ka di mwen ki premye aksyon doktè a fè lè Lama rive lopital la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak, epi di :] – Kilès ki ka di mwen ki sa doktè a fè lè li fin konsilte Lama ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak, epi di :] – Kilès ki ka di mwen ki dènye aksyon doktè a fè ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak, epi di :] Moso istwa sa a gen twa sekans. Kilès ki sonje sa ki te pase nan dezyèm sekans la. [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak.]

Aktivite 6 Koute istwa annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Mèt kò veye kò

Lama se yon marabou. Yon jou li gen lafyèv epi tèt li ap fè l mal. Manman l prese mennen l lopital. Toudabò, doktè a konsilte l. Apre sa, li voye Lama al fè egzamen. Li di manman Lama se tifoyid Lama fè. Finalman, li ba li medikaman. Li ankouraje Lama pou li toujou bwè dlo trete epi pou li toujou lave men li, legim ak fwi yo anvan ou manje yo.

Aktivite 7 Kesyon/ Evalyasyon**a. Koute kesyon sa yo byen epi reponn****Kesyon**

1. De kilès istwa a pale ?
2. Ki sa li te genyen yon jou ?
3. Ki sa manman l fè ?
4. Ki sa doktè a fè ?
5. Pou ki sa doktè a ankouraje Lama bwè dlo trete ?
6. Èske ou konn ale kay doktè ? Pou ki sa ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Pran kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Si ou te doktè, ki sa ou t ap fè pou itil moun kote w ap viv la ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : Fi tankou gason ka gen menm metye

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

Mwen se plonbye, se metye pa mwen
Ou se elektrisyen, se metye pa ou
Li se ebenis, se metye pa li
Yo se boulanje, se metye pa yo
Nou chak gen metye pa nou
Men fi tankou gason ka gen menm metye.

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : « **Fi tankou gason ka gen menm metye.** »

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse yon fi gen dwa pou l gen menm metye ak yon gason.

Aktivite 1 Revizyon : Li mo (3 minit)

Li mo vit e byen

Kounye a, nou pral revize kèk mo nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 147 la. Ale nan liy kreyon an. Li mo yo.

Aktivite 2 Revizyon : Li fraz (3 minit)

Li fraz vit e byen

Nou pral revize kèk fraz nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ale nan liy gòm nan. Li fraz yo. [Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]

Aktivite 3 Aktivite vokabilè (10 minit)

Nou pral li yon istwa ansanm. Anvan nou li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : elektrisyen

1. Leve men nou si nou konnen mo **elektrisyen**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **elektrisyen** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **elektrisyen** vle di : **Moun ki travay nan kouran.** **Egzanp:**
Fednè aprann travay nan kouran, li se yon elektrisyen.
4. Kilès ki ka di m non yon **elektrisyen** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **elektrisyen**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : rezoud

1. Leve men nou si nou konnen mo **rezoud**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **rezoud** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa nou pral li jodi a, **rezoud** vle di : **Pote yon solisyon pou yon pwoblèm.** **Egzanp : Depite a rezoud pwoblèm kouran an nan zòn nan.**
4. Kilès ki ka di m yon pwoblèm li konn **rezoud** lakay li ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **rezoud**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

Ekri sa nou wè

Pran kaye egzèsis nou. Ouvè li nan paj leson 147 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo.]*

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Jodi a, Simon di ». Chak sa mwen di Simon mande pou nou fè jodi a, n ap fè li pandan n ap repete sa li mande nou fè a. Koute byen ! *[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]*

Jodi a, Simon di :

Kanpe — De men anlè — Yon ti vole — Men sou vant — Kage sou do — Yon ti bravo — Chita

Aktivite 4 Revizyon pwonon ak detèminan posesif (4 minit)

Kounye a, nou pral fè revizyon sou pwonon ak detèminan posesif. An nou tounen nan kaye egzèsis la. Ale nan paj leson 147 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Toujou sonje

1. Yon pwonon se yon mo ki ranplase yon non. Nou sèvi ak pwonon yo pou evite toujou repete menm mo a nan istwa a.
2. Yon detèminan posesif se yon mo ki akonpaye yon non epi ki fè konnen yon bèt oswa yon objè se pou yon moun. Li ka bay prezizyon tou sou relasyon ki genyen ant de moun.

Aktivite 5

Plizyè estrateji nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a nou pral fè revizyon sou pwonon ak detèminan posesif. Apre sa nou pral li yon istwa pou nou jwen enfòmasyon.

a. Mo ki ranplase non (pwonon)

Kounye a, nou pral li yon fraz. Pandan n ap li fraz la, chèche pwonon ki ranplase yon non nan ladan l. Apre sa n ap di ki non pwonon an ranplase.

Toujou sonje

Yon pwonon se yon mo ki ranplase yon non. Nou sèvi ak pwonon yo pou evite toujou repete menm mo a nan istwa a.

Mo ki ranplase non (pwonon)

[Li fraz la ak elèv yo. Di:] Nou pral li yon moso istwa ansanm. Li byen pou nou ka idantifye pwonon ki nan moso istwa a epi di ki non pwonon sa a ranplase.

Mariz achte materyèl elektrik pou li fè pratik.

[Apre sa di:] Kilès ki ka di m ki pwonon li wè nan fraz la ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa mande elèv yo :]**

Ki non pwonon sa a ranplase ? **[Lè yo fin reponn, ba yo fidbak epi di :]**

Pwonon an se **li**. Pwonon sa a ranplase **Mariz**.

[Di:] An n li fraz la ansanm ankò. Li byen. « **Mariz achte materyèl elektrik pou li fè pratik.** »

Kilès ki ka di m ki jan fraz la t ap ye si yo pa t itilize pwonon an ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn, di elèv yo. :]**

Men ki jan moso istwa a t ap ye si yo pa t itilize pwonon an : « **Mariz achte materyèl elektrik pou Mariz fè pratik.** »

[Apre sa di:] An nou li fraz la ankò avèk pwonon an : « **Mariz achte materyèl elektrik pou li fè pratik.** »

[Lè ou fin li moso istwa a ak elèv yo, di yo:]

Sonje mo **li** a se yon pwonon. Nou itilize li pou nou pa repete mo **Mariz** la toupatou nan istwa a.

b. Detèminan posesif

Kounye a, nou pral li yon fraz. Pandan n ap li fraz la, n ap idantifye detèminan posesif ladan l. Apre sa n ap gade ki non detèminan an akonpaye. Epi n ap chèche konprann ki rapò non sa a genyen ak lòt non nan fraz la.

Toujou sonje

Yon detèminan posesif se yon mo ki akonpaye yon non epi ki fè konnen yon bèt oswa yon objè se pou yon moun. Li ka bay presizyon tou sou relasyon ki genyen ant de moun.

Nou pral li yon fraz ansanm. Li byen pou nou ka fè egzèsis la san pwoblèm.

Fraz la se : « **Mariz pran nan kouran pandan l ap pase rad li.** »

Nan fraz « **Mariz pran nan kouran pandan l ap pase rad li.** », nou jwenn gwoup mo « **rad li** ». *[Ekri gwoup mo a sou tablo a epi di:]*

Pale ak elèv ki bò kote w la sou sa gwoup mo a vle di nan fraz la. *[30 segonn]*

Kilès ki ka di m lè mwen di **rad li** nan fraz la, **rad** ki moun li ye ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason]*

[Apre sa di:] Nan fraz « **Mariz pran kouran pandan l ap pase rad li.** » mo **li** ki akonpaye mo **rad** montre rad la se **rad Mariz**.

c. Li istwa pou jwenn enfòmasyon

Nou pral li yon istwa moso pa moso. Mwen pral poze nou kesyon sou chak moso istwa nou li. Li byen pou nou ka reponn kesyon yo san pwoblèm.

ISTWA	KESYON E REPONS
– <i>[Li premye moso istwa a ak elèv yo. Di:]</i> – An nou li premye moso istwa a. Li byen pou nou ka reponn kesyon yo. Mariz se yon jèn fi nan bouk Meridyen	De kilès istwa a pale ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : Istwa a pale de Mariz.
	Ki bò sa pase ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : Sa pase nan bouk Meridyen.
– <i>[Kontinye li istwa a ak elèv yo. Di:]</i> – An n kontinye li istwa a. Li byen. Li pa twò kout ni twò gwo. Sousi li yo prèske kontre. Tout zanmi Mariz yo konnen li pè kouran anpil.	Ki sa zanmi Mariz yo konnen li pè ? <i>[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.]</i> R : Zanmi Mariz yo konnen li pè kouran.

ISTWA	KESYON E REPONS
– [Kontinye li istwa a ak elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen. Yon jou pandan l ap pase rad li yo li pran nan kouran. Li pantan, li sezi, kè l bat fò anpil.	Ki sa ki te rive Mariz yon jou ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.] R : Yon jou Mariz te pran nan kouran.
– [Kontinye li istwa a ak elèv yo. Di :] – An n kontinye li istwa a. Li byen. Depi lè sa a, Mariz deside ale etidye pou li vin elektrisyen. Mariz pa pè kouran ankò.	Pou ki sa Mariz te deside vin elektrisyen ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.] R : Li te deside vin elektrisyen pou l pa pè kouran ankò.
– [Li dènye moso istwa a ak elèv yo. Di :] – An nou pral li dènye moso istwa a. Li byen. Se konsa Mariz vin ale travay nan yon konpayi ki vann kouran.	[Apre sa mande elèv yo :] Èske Mariz te travay sou metye li a ? Ki kote ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre yo fin reponn ba yo fidbak epi bay klas la bon repons la.] R : Wi Mariz te travay sou metye li a nan yon konpayi ki vann kouran.

Aktivite 6

Li istwa a annantye

Kounye a, nou pral li tout istwa a. Li byen pou nou ka reponn kesyon sou istwa a.

a. Li istwa a san pale

Toudabò, n ap li istwa a san pale. Sa vle di n ap li istwa a ak je nou san kamarad bò kote nou an pa tande.

b. Li istwa a ansanm (li fò)

Kounye a, nou pral li istwa a byen fò pou tout moun tande. Li byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a apre.

Yon gwo elektrisyen

Mariz se yon jèn fi nan bouk Meridyen. Li pa twò kout ni twò gwo. Sousi li yo prèske kontre. Tout zanmi Mariz yo konnen li pè kouran anpil. Yon jou, pandan l ap pase rad li yo, li pran nan kouran. Li pantan, li sezi, kè l bat fò anpil. Depi lè sa a, Mariz deside ale etidye pou li vin elektrisyen. Mariz pa pè kouran ankò. Se konsa Mariz vin ale travay nan yon konpayi ki vann kouran.

Aktivite 7 Kesyon/ Evalyasyon

Mwen pral li kèk fraz youn apre lòt. Si fraz la gen rapò ak istwa nou sot koute a leve pous nou anlè si li pa gen rapò ak istwa a mete pous nou tèt anba.

Fraz yo :

1. Mariz te al enskri nan yon lekòl pwofesyonèl. 📖
2. Zanmi Mariz yo konnen li pè kouran anpil. ⚡
3. Mariz te deside aprann kondi machin. 🚗
4. Mariz te deside al aprann elektrisite. ⚡
5. Mariz vin tounen gwo eletrisyen nan bouk Meridyen. 📖

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Pran kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 3 a pou nou reponn kesyon sa a :

Eske kouran elektrik enpotan ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]**
2. **[Aprè sa di :]** Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? **[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]**
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? **[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]**
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? **[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]**
5. **[Aprè sa di :]** Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap toujou sonje zèw zansèt nou yo**Kontin (2 minit)**

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

**Mwen renmen istwa peyi m.
 Zansèt nou yo te travay anpil.
 Yo te konstwi anpil fò.
 Pou pwoteje peyi nou.
 Mwen respekte zansèt nou yo.
 Paske yo te travay pou ba nou libète.**

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : **M ap toujou sonje zèw zansèt yo.**

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a fè nou panse konprann li enpòtan pou nou sonje jan zansèt yo te travay di pou yo konstwi peyi d Ayiti.

Aktivite 1 Revizyon : Li mo (3 minit)**Li mo vit e byen**

Kounye a, nou pral revize kèk mo nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 148 la. Ale nan liy kreyon an. Li mo yo.

Aktivite 2 Revizyon : Li fraz (3 minit)**Li fraz vit e byen**

Nou pral revize kèk fraz nou te li nan leson pase yo. Pran liv la. Ale nan liy gòm nan. Li fraz yo. *[Mande elèv yo touche mo yo pandan y ap li. Verifye epi bay fidbak.]*

Aktivite 3 Aktivite vokabilè (10 minit)

Mwen pral li yon istwa pou nou. Anvan mwen li istwa a, nou pral travay sou vokabilè. Sa vle di nou pral aprann sans kèk mo ki nan istwa a.

a. Premye mo a se : pwofesè

1. Leve men nou si nou konnen mo **pwofesè**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **pwofesè** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **pwofesè** vle di : **Moun ki fè klas nan lekòl. Egzanp : Lekòl Aniz la gen anpil bon pwofesè.**
4. Kilès ki ka di m kèk materyèl **pwofesè** itilize pou yo travay ak elèv ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **pwofesè**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

b. Dezyèm mo a se : anperè

1. Leve men nou si nou konnen mo **anperè**.
2. Kilès ki ka fè yon fraz ak mo **anperè** ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
3. Nan istwa mwen pral li pou nou jodi a, **anperè** vle di : **Chèf yon gouvènman ki pi fò pase yon wayòm. Egzanp : Desalin se premye anperè ann Ayiti.**
4. Kilès ki ka di m non yon **anperè** li konnen ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi bay fidbak.]*
5. Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou nou fè yon lòt fraz ak mo **anperè**. *[Bay elèv yo tan pou yo fè fraz yo epi chwazi yon ti fi ak yon ti gason pou di fraz yo te fè a. Epi bay fidbak.]*

Ekri sa nou wè

Pran kaye egzèsis nou. Ouvè li nan paj leson 148 la. Ale nan egzèsis # 1 an. *[Li konsiy la ansanm ak elèv yo.]*

Aktivite Revèy (2 minit)

Kounye a nou pral fè yon ti jwèt. Ti jwèt la rele « Jodi a, Simon di ». Chak sa mwen di Simon mande pou nou fè jodi a, n ap fè li pandan n ap repete sa li mande nou fè a. Koute byen ! *[Li istwa a pou elèv yo. Fè jès yo epi verifye si tout elèv yo ap fè yo byen.]*

Jodi a, Simon di :

Kanpe — De men anlè — Yon ti vole — Men sou vant — Kage sou do — Yon ti bravo — Chita

Aktivite 4 Revizyon sekans (4 minit)

Kounye a, nou pral fè revizyon sou sekans. An nou tounen nan kaye egzèsis la. Ale nan paj leson 148 la pou nou fè egzèsis # 2 a.

Toujou sonje

1. Yon sekans se yon etap anndan yon istwa.
2. Mo kle yo se mo ki pèmèt nou idantifye chak sekans nan yon istwa.

Aktivite 5

Plizyè estrateji nan istwa (12 minit)

Nan leson jodi a, nou pral li yon istwa k ap fè nou travay imajinasyon nou anpil. Nan istwa sa a, n ap idantifye plizyè sekans. Mwen pral li istwa a moso pa moso. Pou chak moso istwa n ap fè yon aktivite diferan.

Estrateji	Istwa
<i>Karak tè</i> [Li premye moso istwa a pou elèv yo di:] – Mwen pral li premye moso istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka idantifye pèsonaj la epi di ki jan li ye. Pwofesè Mivil se yon jèn gason mens epi li gen bèl wotè. Cheve li boukle. Mivil travay nan lekòl nasyonal Mapou.	
<i>Prediksyon</i> [Aprè sa di:] – M ap kontinye li istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka fè yon prediksyon. [Lè ou fin li dezyèm moso istwa a mande yo:] Pou anivèsè lanmò anperè Desalin, li deside prepare yon pyès teyat pou klas li a.	
[Aprè ou fin li premye moso istwa a, mande yo:] – De kilès y ap pale nan premye moso istwa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Lè yo fin reponn ba yo bon repons la.] <i>(Rep. Se de Pwofesè Mivil yo pale nan premye moso istwa a.)</i> [Aprè sa mande yo:] – Kilès ki ka di mwen ki sa yo di sou Pwofesè Mivil ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Aprè yo fin reponn di:] Pwofesè Mivil se yon jèn gason. Pwofesè Mivil mens. Pwofesè Mivil gen bèl wotè. Pwofesè Mivil gen cheve li boukle. Pi fò sa yo di sou pwofesè Mivil nan moso istwa sa a sèvi pou dekri aparans kò li.	– Kilès ki ka di mwen sa li panse Pwofesè Mivil pral fè pou li prepare pyès teyat la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason epi ekri repons yo sou tablo a]

Estrateji	Istwa
[Kontinye li istwa a pou elèv yo. Di :] – M ap kontinye li pou nou. Koute byen pou nou ka idantifye sekans yo kounye a. Toudabò, li enskri non tout timoun ki vle patisipe nan pyès la. Apre sa Pwofesè Mivil fè plizyè repetisyon ak timoun yo. Finalman, jou fèt la rive, yo jwe yon bèl pyès teyat. Tout moun te aplodi.	[Lè ou fin li moso istwa a mande yo :] – Kilès ki ka di mwen ki premye aksyon pwofesè Mivil te fè pou li prepare pyès teyat la ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak, epi di :] – Kilès ki ka di mwen ki sa li fè apre li fin enskri non timoun yo ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak, epi di :] – Kilès ki ka di mwen ki sa ki fèt apre repetisyon yo ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak, epi di :] Moso istwa sa a gen twa sekans. Kilès ki sonje sa ki te pase nan dezyèm sekans la. [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason. Apre sa bay fidbak.]

Aktivite 6 Koute istwa a annantye

Kounye a, mwen pral li tout istwa a pou nou. Koute byen pou nou ka reponn kèk kesyon sou istwa a.

Pwofesè Mivil

Pwofesè Mivil se yon jèn gason mens epi li gen bèl wotè. Cheve li boukle. Mivil travay nan lekòl nasyonal Mapou. Pou anivèsè lanmò anperè Desalin, li deside prepare yon pyès teyat pou klas li a. Toudabò, li enskri non tout timoun ki vle patisipe nan pyès la. Apre sa Pwofesè Mivil fè plizyè repetisyon ak timoun yo. Finalman, jou fèt la rive, yo jwe yon bèl pyès teyat. Tout moun te aplodi.

Aktivite 7 Kesyon/ Evalyasyon

a. Koute kesyon sa yo epi reponn yo

Kesyon

1. Ki jan yo te rele pwofesè a ?
2. Ki kote l ap travay ?
3. Ki sa li te vle fè pou anivèsè lanmò Desalin ?
4. Site chak etap li pase anvan li jwe pyès teyat la ?
5. Èske nou renmen gade pyès teyat ? Pou ki sa ?

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Pran kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Ekri ki sa ou te pi renmen nan youn nan pyès teyat ou te wè nan klas la ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki mo vokabilè nou te aprann nan leson an ? *[Bay fidbak epi raple mo vokabilè ki defini nan leson an.]*
4. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
5. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap respekte andikape yo

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

**Nou chak nou ka diferan
Nou pa dwe toujou menm jan
Fòs nou se lè nou antann nou
Men m si mwen andikape
Mwen ka pote kole pou fè peyi m mache.**

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : **M ap respekte andikape yo.**

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? [Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a aprann nou pou nou respekte ak pwoteje tout moun ki andikape.

Aktivite 1

Jwe wòl nan pyès teyat/ Koute pou nou konprann

Jodi a, nou pral fè yon lòt kalite leson. Nou pral aprann jwe wòl nan pyès teyat. Sa vle di n ap li yon istwa, apre sa m ap chwazi plizyè aktè nan klas la. Chak aktè ap jwe wòl yon pèsonaj ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. Yon pyès teyat se yon istwa ki gen plizyè pèsonaj k ap pale youn ak lòt. Pyès teyat la fèt pou jwe sou sèn devan yon piblik.
2. Yon pèsonaj se wòl yon aktè ka jwe sou sèn nan yon pyès teyat.

a. Koute pou nou konprann

Kounye a, mwen pral li istwa a pou nou. Suiv byen pou nou ka konprann pawòl chak pèsonaj yo.

[Li istwa a yon fason enteresan pou klas la pandan ou ap imite vwa ak jès chak pèsonaj.]

TEYAT

Sèn 1

[Li pati sa a pou elèv yo]

Evnon gen setan. Li rete katye Bèlvi. Li yon ti jan panche lè l ap mache. Li menm ak Chèlin se bon zanmi. Lòt jou, pandan y ap soti lekòl ansanm, yo rankontre Katya. Katya tonbe annwiye Evnon.

Dyalòg

Katya (*I ap chante*)

Evnò kokobe, we !

Evnò kokobe, we !

Evnò (*fache*)

Katya, mwen pa rele kokobe. Mwen rele Evnò.

Katya (*ri byen fò*)

Woy ! Ou pa rele kokobe ?

Pye w tou kwochi. Ou pa menm ka mache dwat.

Chèlin (*vwa li poze*)

Katya, kite ti gason an anrepo non.

Katya (*pran pòz move l*)

O o pèsòn pa ka anpeche m rele Evnò kokobe.

Evnò (*move kou kong*)

Mwen pral fè w sispann rele m kokobe.

Chèlin (*I ap pase lòd*)

Evnò, ou pa pral batay non.

Evnò (*move pi rèd*)

E byen, ki sa ou vle mwen fè pou Katya sispann nwi m ?

Chèlin (*Yon ti vwa dous*)

Evnò ou pa bezwen okipe l. Epitou, ou menm Katya, ou dwe konnen yon andikape se yon moun menm jan ak tout moun. Nou dwe respekte l.

[Li pati sa a pou elèv yo :] Katya, Evnò ak Chèlin kontinye ap pale anpil. Se konsa Pè Riche vin ap pase.

Pandan Pè Riche ap soti nan jaden, li wè Katya, Chèlin ak Evnò k ap pale fò.

Pataje sa nou koute

[Di :] Eske nou te byen koute istwa a ? Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou ou di li sa ou sonje apre ou fin koute istwa sa a. **[Bay elèv yo 60 segonn pou yo pataje sa yo te koute. Apre sa di :]**

Kilès ki ka pataje ak klas la sa li sonje nan istwa a ? **[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]**

Aktivite 2 Jwe wòl nan pyès teyat/ Li istwa a

a. Li istwa a ansanm

Nou pral li istwa a ansanm kounye a. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 149 la pou nou li istwa a. *[Mande elèv yo li istwa a epi di :]* Sonje enfòmasyon ki nan parantèz yo se jès aktè a dwe fè pandan l ap jwe wòl pèsonaj li a. Nou pa bezwen di yo.

a. Li istwa a twa pa twa

Istwa jodi a se yon pyès teyat. Li gen twa (3) pèsonaj : Katya, Evnò ak Chèlin. Mete nou twa pa twa pou nou li istwa a. Chak moun ap jwe wòl yon pèsonaj. Sonje enfòmasyon ki nan parantèz yo se jès aktè yo dwe fè pandan y ap jwe wòl pèsonaj yo. Nou pa bezwen di yo. *[Ede elèv yo fòme ti gwoup yo epi verifye sa y ap fè.]*

Aktivite 3 Egzèsis sou karaktè pèsonaj

Kounye a, nou pral fè revizyon sou karaktè pèsonaj yo. Pran kaye egzèsis la. Ale nan paj leson 149 la pou nou fè egzèsis # 1 an.

Aktivite 4 Jwe pyès teyat la

Kounye a, nou pral jwe pyès teyat la, sa vle di nou chak pral jwe wòl yon pèsonaj. Mwen pral chwazi kèk elèv pou jwe pyès teyat la devan klas la.

[Mande chak elèv chwazi wòl youn nan pèsonaj yo apre sa fè yo li sèlman pati ki konsène pèsonaj yo chwazi a. Fè yo sonje pou yo pa li enfòmasyon ki nan parantèz yo.]

Kounye a, sonje fè jès epi bay ton ki mache ak sa n ap di a pou pyès la ka enteresan.

[Chak fwa ou chwazi de elèv, bay yo chak yon wòl. Mande klas la aplodi apre chak prezantasyon.]

Aktivite 5 Kesyon/ Evalyasyon

Koute byen epi reponn ak pous

Mwen pral di kèk fraz youn apre lòt. Lè nou tande yon fraz ki mache ak istwa nou sot li a leve pous nou anlè. Lè fraz la pa mache ak istwa a mete pous nou tèt anba. Nou pare ?

Fraz yo :

1. Katya wè Evnò epi li felisite li. 🐾
2. Evnò te fache paske li pa dakò jan Katya rele li a. 🐾
3. Chèlin apiye Katya nan jan l ap annwiye Evnò a. 🐾
4. Chèlin pa dakò pou Evnò al batay. 🐾

Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Pran kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Èske nou dwe annwiye yon moun ki andikape ? Pou ki sa ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
4. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.

TÈM LESON AN : M ap respekte andikape yo

Kontin (2 minit)

N ap kòmanse leson jodi a ak yon kontin. Yon kontin se yon ti istwa nou ka di tankou pwezi oswa chante.
[Chwazi jan ou vle fè kontin nan epi envite elèv yo patisipe.]

**Nou chak nou ka diferan
 Nou pa dwe toujou menm jan
 Fòs nou se lè nou antann nou
 Menm si mwen andikape
 Mwen ka pote kole pou fè peyi m mache.**

[Lè klas la fin di oswa chante kontin nan, di :] Mwen kontan wè nou tout te patisipe.

Di sa n panse (3 minit)

Tèm leson jodi a se : **M ap respekte andikape yo.**

[Mande elèv yo repete tèm nan. Di :] Ki tèm leson jodi a ?

[Aprè sa di :] Kilès ki ka di m sa li panse sou pawòl sa a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*

[Lè yo fin reponn di :] Mwen kontan wè nou tout te reflechi sou tèm leson an.

Tèm leson jodi a aprann nou pou nou respekte ak pwoteje tout moun ki andikape.

Aktivite 1 Prediksyon dapre istwa

[Di elèv yo :] Nou te li yon bèl ti istwa yè. Nou sonje ? Kounye a, nou pral fè yon prediksyon dapre istwa.
 Istwa nou te travay yè a te fini konsa :

Katya, Evnò ak Chèlin kontinye ap pale anpil. Se konsa Pè Riche vin ap pase. Pandan Pè Riche ap sot nan jaden, li wè Katya, Chèlin ak Evnò k ap pale fò.

[Aprè sa di :] Ki sa nou panse Pè Riche pral di **Katya, Chèlin ak Evnò** lè li wè yo ap pale fò ?

[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason]

[Ekri 2 repons yo sou tablo a]

Aktivite 2

Jwe wòl nan pyès teyat/ Koute pou nou konprann

Yè nou te li yon istwa epi jwe wòl pèsonaj ki nan istwa a. Nou sonje ! Jodi a nou pral kontinye jwe wòl pèsonaj ki nan istwa a. Sa vle di n ap kontinye li menm istwa a, apre sa m ap chwazi plizyè aktè nan klas la. Chak aktè ap jwe wòl yon pèsonaj ki nan istwa a.

Toujou sonje

1. *Yon pyès teyat se yon istwa ki gen plizyè pèsonaj k ap pale youn ak lòt. Pyès teyat la fèt pou jwe sou sèn devan yon piblik.*
2. *Yon pèsonaj se wòl yon aktè ka jwe sou sèn nan yon pyès teyat.*

Mwen pral kontinye li istwa a pou nou. Suiv byen pou nou ka konprann pawòl chak pèsonaj yo.

[Li istwa a yon fason enteresan pou klas la pandan ou ap imite vwa ak jès chak pèsonaj.]

TEYAT

Sèn 2

Pè Riche ap pase. Lè li wè Katya, Chèlin ak Evnò ap pale fò, li kanpe pou l pale avèk yo.

Dyalòg

Pè Riche (*sezi*)

Sa nou genyen ? Pou ki sa tout pale anpil sa yo?

Evnò (*tankou yon moun k ap pote plent*)

Katya k ap annwiye m wi Pè Riche.

Li chita ap rele mwen kokobe.

Pè Riche (*ton otoritè*)

Katya, ou pa gen dwa rele Evnò kokobe. Ou konn bon non l.

Katya (*ton fawouchè*)

Men Pè Riche, li kokobe vre !

Pè Riche (*serye*)

Ou pa gen dwa fawouche yon moun ki andikape.

Ni tou, ou pa gen dwa fè blag ak sa.

Chèlin (*l ap fè bas*)

Mete pou li Pè Riche.

Chak tan Katya rele Evnò kokobe, li tonbe ri. Se pa ti kontan li kontan non.

Pè Riche (*l ap konseye*)

Katya pitit mwen, ou pa gen dwa pran plezi nan andikap yon moun.
Okontrè ou sipoze ede moun nan.

Evnò (*li kal, li poze*)

Ede moun ! Katya pa nan bagay konsa. Pou Katya, se konsa mwen fèt. Men li pa konnen, lè m te tou piti mwen te fè tifoyid. Yo pa t mennen m kay doktè atan. Se sa ki lakòz mwen gen yon janm ki defòme.

Katya (*sezi*)

Mwen panse se tou konsa ou te fèt wi !

Pè Riche

Gen moun ki fèt tou andikape. Konsa tou, gen maladi si ou pa pran bonè ak yo sa lakòz yon moun vin andikape.

Evnò (*l ap pale ak fyète*)

Se vre mwen andikape. Men, mwen se moun menm jan ak tout moun. Mwen vle pou yo respekte m.
Epitou, mwen se bon jwè foubòl.

Chèlin (*li kontan*)

A papa ! Evnò konn bay bèl trib.
Epitou, depi gen konkou chenè nan katye a, li toujou chanpyon.

Katya (*li pale tankou yon moun regrèt*)

Evnò, mwen p ap janm rele w kokobe ankò. Mwen vle zanmi w.
Epitou, depi Jodi a, m ap rele w Evnò.

Pè Riche (*kontan*)

Bravo, nou dwe respekte ak apresye tout moun.

Pataje sa nou koute

[**Di :**] Eske nou te byen koute istwa a ? Vire epi pale ak kamarad ki bò kote w la pou ou di li sa ou sonje apre ou fin koute istwa sa a. [**Bay elèv yo 60 segonn pou yo pataje sa yo te koute. Apre sa di :**]
Kilès ki ka pataje ak klas la sa li sonje nan istwa a ? [**Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.**]

Aktivite 3 Jwe wòl nan pyès teyat/ Li istwa a

a. Li istwa a ansanm

Nou pral li istwa a ansanm kounye a. Pran liv la. Ouvè li nan paj leson 150 la pou nou li istwa a. Sonje enfòmasyon ki nan parantèz yo se jès aktè a dwe fè pandan l ap jwe wòl pèsonaj li a. Nou pa bezwen di yo.

b. Li istwa a (gwoup kat elèv)

Istwa jodi a se yon pyès teyat. Li gen kat (4) pèsonaj : Pè Riche, Katya, Chèlin ak Evnò.

Kounye a, nou pral li tout istwa a nan ti gwoup. Chak ti gwoup ap gen kat elèv. Li byen pou nou kapab idantifye chak pèsonaj yo epi konprann wòl yo. Sonje enfòmasyon ki nan parantèz yo se jès aktè a dwe fè pandan l ap jwe wòl pèsonaj li a. Nou pa bezwen di yo.

Aktivite 4 **Egzèsis sou karaktè pèsonaj**

Kounye a, nou pral fè revizyon sou karaktè pèsonaj yo. Pran kaye egzèsis la. Ale nan paj leson 150 la pou nou fè egzèsis # 1 an.

Aktivite 5 **Jwe istwa a (gwoup kat elèv)**

Istwa jodi a se yon pyès teyat. Li gen kat pèsonaj: Pè Riche, Katya, Chèlin ak Evnò.

Kounye a nou pral jwe pyès teyat la nan ti gwoup. Chak ti gwoup ap gen kat elèv. Nan gwoup yo chak elèv ap jwe wòl yon pèsonaj. Sonje fè jès epi bay ton ki mache ak sa n ap di a pou pyès la ka enteresan.

[Mande chak elèv chwazi wòl youn nan pèsonaj yo apre sa mande yo li sèlman pati ki konsène pèsonaj yo chwazi a. Fè yo sonje pou yo pa li enfòmasyon ki nan parantèz yo.]

Aktivite 6 **Kesyon/ Evalyasyon**

Koute byen epi reponn ak pous

Mwen pral di kèk fraz youn apre lòt. Lè nou tande yon fraz ki mache ak istwa nou sot li a leve pous nou anlè. Lè fraz la pa mache ak istwa a mete pous nou tèt anba. Nou pare ?

Fraz yo :

1. Lè pè Riche wè mesyedam yo ap diskite anpil, li kanpe, li pa kontinye mache. 🗑️
2. Pè Riche di mesyedam yo kontinye batay plis. 🗑️
3. Chèlin apiye sa Pè Riche ap di yo. 🗑️
4. Evnò di li te fèt tou andikape. 🗑️
5. Katya pa janm regrèt li t ap annwiye Evnò. 🗑️

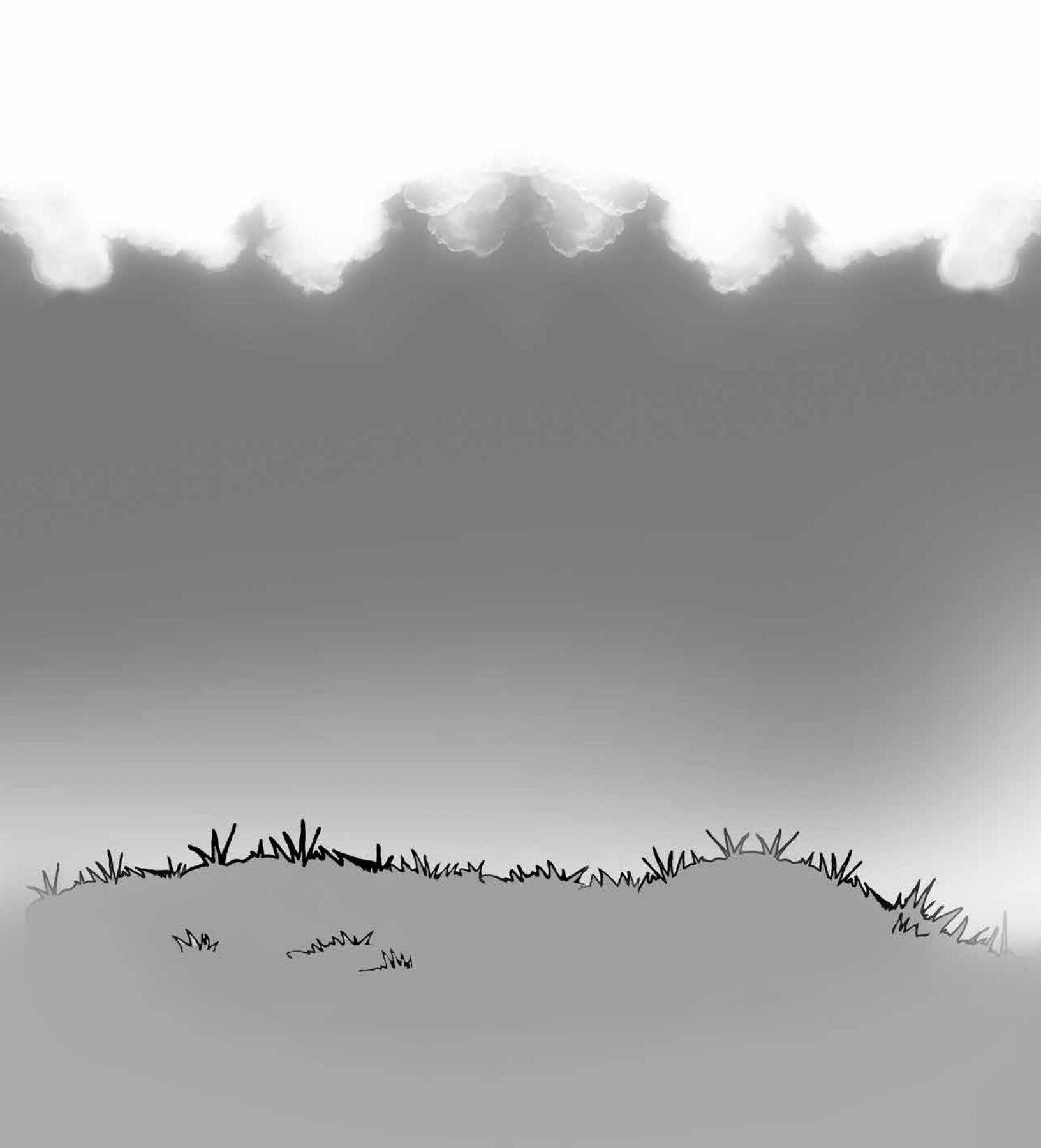
Ekri sa w panse

Nou pral ekri sa nou panse kounye a. Pran kaye egzèsis nou. Ale nan egzèsis # 4 la pou nou reponn kesyon sa a :

Ki sa ou ta renmen fè pou ede moun ki gen ankikap yo ?

Sa nou te aprann nan leson jodi a (2 minit)

1. Kilès ki ka di mwen ki sa nou te aprann nan leson jodi a ? *[Chwazi yon ti fi ak yon ti gason.]*
2. *[Apre sa di:]* Kilès ki ka di tèm leson jodi a ? *[Bay fidbak epi raple elèv yo tèm leson an.]*
3. Kilès ki ka di m ki sa li te pi renmen nan istwa jodi a ? *[Bay fidbak epi di elèv yo sa ou menm ou te pi renmen nan istwa a.]*
4. *[Apre sa di:]* Nou te koute/ li yon bèl ti istwa jodi a. Sonje nou ka ale nan bibliyotèk la pou nou li lòt bèl ti istwa. Nou prale ansanm vandredi men nou ka ale poukont nou anvan sa.



Liv sa a fèt epi li pibliye an kolaborasyon avèk Ministè Edikasyon Nasyonal ak Fòmasyon Pwofesyonèl (MENFP) Gouvènman Ayisyen a, gras a yon èd ki soti nan ajans ameriken U.S. Agency for International Development (USAID), nan kad Aktivite Rechèch Aplike Tout Timoun Ap Li – ToTAL, dapre kontra No. EHC-E-00-0004-00 pwogram èd USAID ki rele EdData II Technical and Managerial Assistance.

Jiyè 2014